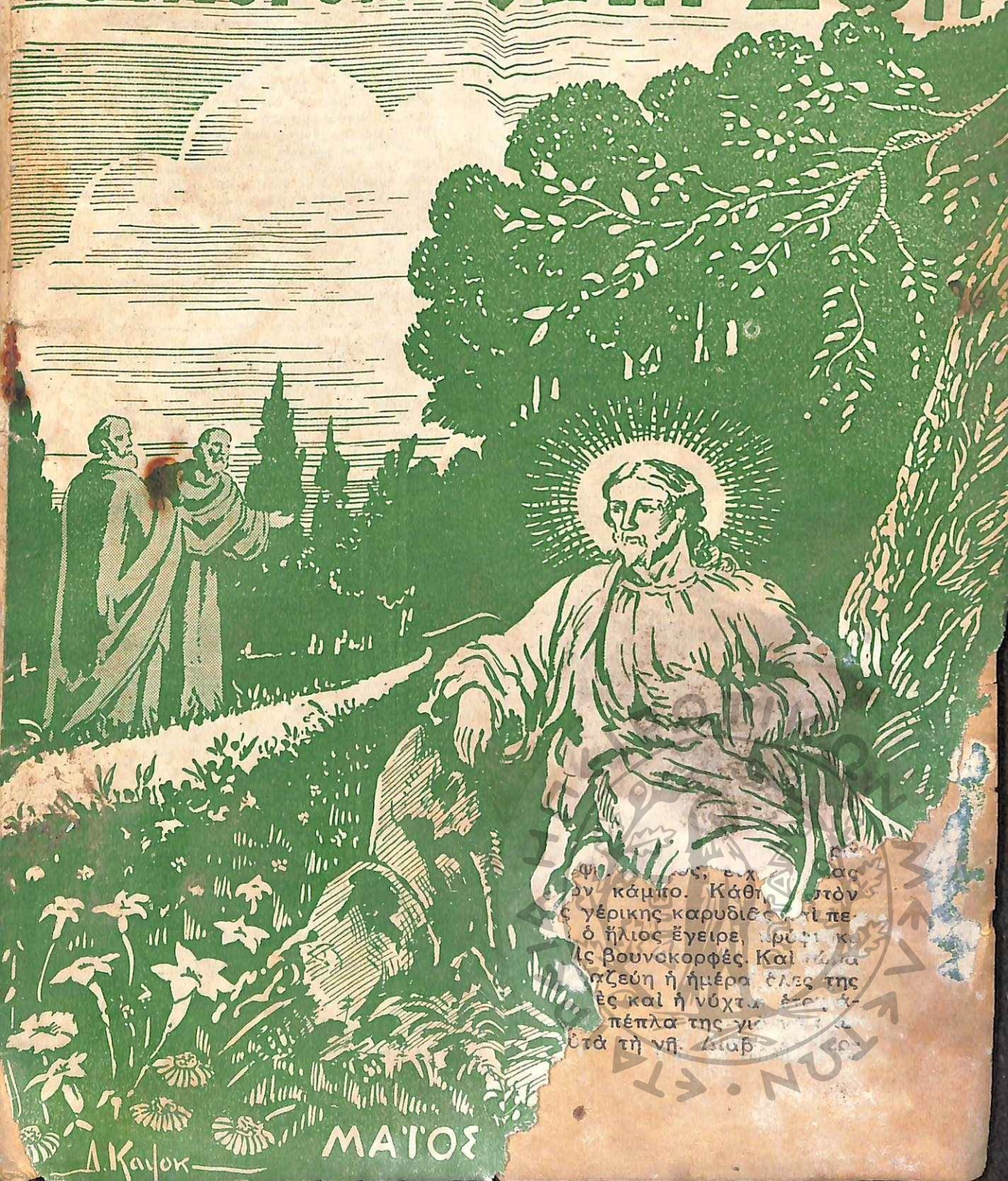


ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ



...ψι...ως, ε...ας
...αν κάμφο. Κάθι...στον
...ς γέρικης καρυδι...λι πε
...ό ήλιος έγειρε, πρ...κα
...ς βουνκορφές. Κα...α
...αζεύη ή ημέρα έλες της
...ές και ή νύχτα...έ...έ
...πέπλα της γν...έ...έ
...τά τη νη. Διαβ...

'Ανακοίνωσις

Γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἀντιπρόσωποι μας, ζητοῦμεν εὐσεβῆ καὶ δραστήρια πρόσωπα ν' ἀναλάβουν τὴν ἀντιπροσωπεΐα τοῦ περιοδικοῦ μας.

Στό έργο αυτό που τό θεωρούμε έξαιρετικά σπουδαίο, διότι οί νέοι αντιπρόσωποί μας πρέπει νά έχουν ώρισμένα ήθικά προσόντα, μαζί μέ τήν ενεργητικότητα τους, προτιμούμε κληρικούς, ιεροψάλτες, εκπαιδευτικούς ή άνηκοντας στους έκκλησιαστικούς μας κύκλους.

“Ὅσοι θέλουν ν’ ἀναλάβουν ἄς ἀπευθυν-
θοῦν μέ ἐπιστολὴ στὰ γραφεῖα μας καὶ θὰ
τοὺς στείλωμε τοὺς ὁρους. Ἐπίσης ζητοῦμεν
καταλλήλους καὶ πεπεισμένους περιοδεύοντας.

Αἴσχη ἀπὸ ραδιόφωνου

Σὲ βραδυνὴ ἐκπομπὴ τῆς 16ης Ἀπριλίου
ἐνὸς ἀπὸ τοὺς ραδιοφωνικοὺς σταθμοὺς τῶν
ἐνόπλων μας δυνάμεων, ἀκούσαμε μὲ βαθεῖα
λύπη τὸ διάβασμα ἐνὸς ἑλεηνοῦ μυθιστορη-
ματος.

Τὸ ραδιόφωνο πὺν τόσο εὐεργετικὸ εἶναι
γιὰ τὸν ἄνθρωπο καταντᾷ ἔτσι ὁ φορεὺς τοῦ
κακοῦ.

Τὶ κρίμα! Ἀπορροῦμε πῶς οἱ ἀρμόδιες ἐπιτροπὲς ἀφίνουν τέτοιου εἴδους ἀσχημίες νὰ ἐκπέμπωνται ἀπὸ Ραδιοφωνικοῖς Σταθμοὺς μὲ τόσο ὑψηλὴ ἀποστολὴ ὅπως οἱ σταθμοὶ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων.

Θέλουμε νὰ πιστεύωμε πως τὸ μυστιστόρη-
μα αὐτὸ διέφυγε τὸν ἔλεγχον τῶν ἀρμοδίων
καὶ παρακαλοῦμε νὰ δοθῇ ὑπόστιξις ἀπαγο-
ρευτικῇ διαταγῇ. Ἐπίσης ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ κά-
νομε θερμὴν σύστασιν καὶ πρὸς Κρατικὸν Ρα-
διοφωνικὸν Σταθμὸν, νὰ ἐπιμελείται τις ἐκπομ-
πὴς του, ὥστε παραλλήλως μετὰ τὴν ψυχολογίαν
νὰ βοηθοῦμε τὴν πνευματικὴν ἀνοικοδόμησιν
καὶ τῇ χριστιανικῇ μόρφωσιν τοῦ κοινοῦ

Φρονούμε ότι οί θρησκευτικὲς ἐκπομπὲς
ἀνάλογα με τὸ ἄλλο ὑλικὸ εἶναι πολὺ λίγες
καὶ πρέπει ν' αὐξηθοῦν.

υδρομικοί υπάλληλοι και Ο.Τ.Ε.

πρὸ αὐτοῦ
 ἢ γὰρ
 κτηνομοῦρε νὰ
 ἡθημα.
 αὐταὶ τὰ ταχυ-
 τοῦ O.T.E.
 λίγου ὁ ἕνας
 αὐτοῦ σ' ἕνα
 βρονται δυσανά-
 τοὺς διπλασίους
 οὐ λυώνουν στὸ
 ἀπολανέ-
 κη μέριμνα
 ἡμᾶς λυπεῖ

βαθειά ἡ ἀδιαφορία γιὰ τοὺς τελευταίους. Ἰσως δὲν εἶναι ἀργὰ νὰ ἐπινοηθῇ ὅτι, ἔγινεν εἰς βάρος τῆς τάξεως τῶν ταχυδρ. ὑπαλλήλων ποὺ ὅπως εἴμαστε εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμε μὲ παρὰδειγματικὴν εὐσυνειδησίαν ἐργάζονται γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση ὅλων μας.

Σὲ μερικά γραφεῖα τὸ προσωπικὸ εἶναι τόσον λίγο ποὺ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ξεπερνοῦν κάθε ἡρωϊσμὸν δουλεύοντες ἀπὸ τις 5 τὸ πρωτὸ ὥς τὸ βράδυ σκληρὰ καὶ ἀδιάκοπα. Ἔχουμε ὑπ' ὄψιν μας τὰ γραφεῖα τῆς Θεολογικῆς, τῶν Πατρῶν κλπ., ὅπου οἱ ὑπάλληλοι ἀγωνίζονται πολὺ γιὰ νὰ ἐπαρκέσουν στὶς ἀνάγκες τῆς ὑποτροφείας τῶν.

Τὸ Κράτος ἄς μεριμνήσῃ μὲ πραγματικὸ
ἐνδιαφέρον γιὰ ὅ,τι πρέπει.

• ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΜΑΣ ΚΙΝΗΣΙΝ •

Τὴν 17ην Μαρτίου ὁ διευθυντής κ. Λάμπρος Ζαχαρίας ἐπεσκέφθη τὴν Πρέβεζαν ὅπου εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἔκαμε σειρὰν ἐξή ἑσπερινὸν ὁμιλίαν, τὰς ὁποίας παρηκολούθησαν αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαὶ καὶ πολὺ πλῆθος. Ὁ σεβ. Μητροπολίτης Πρεβέζης κ. Ἀνδρέας ἔκαμε ὥραιαν εἰσήγησιν καὶ παρηκολούθησεν ἀγρύπνως τὸ ἔργον τῆς κινήσεώς μας.

Τὰς ὁμίλιας εἶχεν ὁργανώσει ἡ «Ὁρδόδο-
ξος Χριστιανική Ἀδελφότης Προέβξη», ἥτις
ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ εὐσεβοῦς κ. Κ. Στα-
θοπούλου προσφέρει ἀξιολόγητος ὑπηρεσίας
εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τῆς 26ης Μαρτίου μέχρι τῆς 30ῆς ἰδίου μηνὸς ἐπραγματοποιήθη νέα σειρὰ ὁμιλιῶν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου εἰς Ἀρταν, κατόπιν ἐμπνευσμένης εἰσηγήσεως τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Ἀρτης κ. Σεραφεῖμ, ἐπιδειξάντος πατρικὸν ἑνδιαφέρον καὶ παρακολούθησαντος ἀνελλιπῶς τὰς ὁμιλίαις.

Παρακλήσει τοῦ σεβασμιωτάτου, εἰς Ἄρ-
ταν ἐπραγματοποιήθησαν καὶ ἄλλαι ὁμιλῖαι
κατὰ τὰς ἐσπερινὰς ἀκολουθίας τῆς Μεγάλης
Ἐβδόμαδος εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς Ἁγίας Σο-
φίας, Ἀγ. Γεωργίου καὶ Παντοκράτορος.

Ἐπίσης ἐδόθη διάλεξις ἐνώπιον πολυπλη-
θοῦς ἀκροατηρίου εἰς τὸ κινηματοθέατρον
«Ὁρφεὺς» μὲ ἐπικάαιρον θέμα, καὶ τὴν 7ην
Ἀπριλίου ἐπέστρεψεν ἐνταῦθα.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκόνα τοῦ ἑξωφύλλου μας «Ὁ Χριστὸς εἰς Ἑμμαοὺς» εἶναι ἔργο τοῦ καλλιτέχνου κ. Δ. Καψοκεφάλου.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Διευθυντής: ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

*Ιδιοκτήτρια: ΑΣΠΑΣΙΑ ΜΑΝΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΑΧΑΡΗ

★ ★ ★ ΕΤΟΣ ΙΖ΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 179

Γραφεῖα: Εὐαγγελιστρίας 16 — Ἀθῆναι

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ : 34.754

* * * ΜΑΪΟΣ 1950 * * *

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
 *Εσωτερικού. . . Δρχ. 2000
 *Εξωτερικού. . . Λιρ. 1 1/2
 *Ιδρύματα-Εταιρ. Δρ. 40000
 Χρηματικά έμβασματα :
 «Οικογενειακή Ζωή»
 Ευαγγελιστορίας 16-Αθήνα

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΙΝΑΙ ΜΥΣΤΗΡΙΟ

ΤΟΥ ΔΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

‘Ο σοφὸς Γέροντας κάθεται στὸν μαγευτικὸν ἐξώστη τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἐμπρὸς του εἶναι ἀπλωμένο τὸ μπογάζι μεταξὺ Χίου καὶ Ἀνατολῆς. Ἕνα ὁλόδροσο ἀεράκι γεμίζει τὸ Μοναστήρι μὲ δροσιά. Ἡ σκέψη του ἐρευνᾷ τὴ ζωὴ. Τὸ βλέμμα του εἶναι καρφωμένο στ’ ἀπέναντι βουνά. ὅπου τριγυρίζει ἡ μαρτυρικὴ μορφή τοῦ ἑθνομάρτυρος Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου.

«Γέροντα, ξένοι ἤλθαν στὸ Μοναστήρι καὶ ζητοῦν νὰ σὲ ἴδουν», εἶπε ξαφνικὰ ἕνας ὑποτακτικός. Ὁ Γέροντας τοὺς δέχεται στὸν ἐξώστη. Ἔνας ἀγαπητὸς γιατρός, ἕνας δικηγόρος, ὅλοι γνωστοί καὶ φίλοι. Ὁ γιατρός θέλει νὰ σκορπίσῃ τὴ μελαγχολία τοῦ Γέροντα καὶ ἀρχίζει νὰ τοῦ ἀποτείλῃ κάποιες πειρακτικὲς ὀλίγον ἐρωτήσεις γιὰ νὰ τὸν φέρῃ σὲ δίλημμα καὶ νὰ γελάσουν. Εἶναι γνωστὸ πειρακτήριο ὁ ἀγαθὸς γιατρός σὲ κάθε μιὰ παρέα, γι' αὐτὸ καὶ προσφιλὴς ἀπὸ ὅλους. Ὁ γέρω σοφὸς τὸν κύτταξε καλὰ, καλὰ. Ἐνὰ ἀγαθό, μὰ καὶ λεπτὰ εἰρωνικὸ χαμόγελο ἄνθισε στὰ χεῖλη του. Ἀντὶ νὰ ἀπαντήσῃ στὴν ἐρώτησιν τοῦ γιατροῦ τοῦ εἶπε ἕνα χαρακτηριστικὸ ἀνέκδοτο ἀπὸ αὐτά, ποῦ εἶναι γεμάτῃ ἡ ζωὴ τοῦ Μοναστηριοῦ.

«Μιά φορά ξνας άσκητής, βυθισμέ-
νος στην έρευνα της ζωής του έστεκε
μέ άπορία μπρός στο ανθρώπινο μυ-
στήριο. Τόν άπασχολούσε σοβαρά ή
ζωή της κοινωνίας. Έλπιόταν τρι-
λαό, πού δέν είχε γνωρίσει τó Χρι-
στό καλά, και ήθελε μερικές άποκα-

λύψεις από τὸν Οὐρανό, γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ σώσῃ τὴν ψυχὴ του. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ κάμῃ προσευχὴ θερμὴ πρὸς τὸν Θεό: «ὦ, Κύριέ μου. Τὸ μυαλό μου σαλεύει. Φώτισέ με. Θέλω νὰ ἰδῶ καὶ νὰ ἐξετάσω ποιὰ ἢ κατάντια τοῦ ἀνθρώπου ποὺ κυλίστηκε βαθειὰ στὴν ἁμαρτία. Δεῖξε μου, Κύριε, ἕνα τέτοιον ἄνθρωπο νὰ ἐρευνήσω τὴ ζωὴ του. Ποιὸς εἶναι, Κύριε, ὁ πιὸ ἁμαρτωλὸς στὸν τόπο μας;» Ὅλο τέτοιες προσευχὲς ἔκαμε ὁ ἀσκητὴς. Νυκτιεὲς δολόκληρες μὲ δάκρυα παρακαλοῦσε τὸ Θεό.

»Ἐπειτα ἀπὸ πολὺν καιρὸν, τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς τοῦ εἶδε ἕνα ἄγγελον ἔμπρὸς τοῦ, καὶ τοῦ εἶπε: «Πῆγαινε βράδυν-βράδυν, τὴν ὥρα ποὺ κρύβεται ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ τὶς βουνοκορφὰς τῆς γύσεως καὶ κάθισε κάτω στὸν κάμπο σὲ μιὰν ἄκρην στὸ γεφύρι τοῦ ποταμοῦ καὶ παρακολούθησε ὅλους τοὺς διαβάτες. Ὅποιος τελευταῖος περάσει, αὐτὸς εἶναι ὁ πῶς ἁμαρτωλός. Μόλις νυκτώσει καλά, θὰ ξαναγυρίσης στὸ κελλί σου».

»Τὸ μυαλὸ τοῦ ἀσκητῆ ἐγέμισε μὲ σκέψεις. Ἀγωνία σωστή. Ἕνας χρόνος τοῦ φάνηκε ἡ ἡμέρα. Μιὰ ὥρην πρὶν βασιλέψει ὁ ἥλιος, εἶχε κιόλας κατέβῃ στὸν κάμφο. Κάθησε στὸν κορμὸ μιᾶς γέρικης καρυδιᾶς καὶ περίμενε. Νά, ὁ ἥλιος ἐγειρε, ἀπὸ τὴν πίσω ἀπὸ τὶς βουνοκορφές. Καὶ τότε ἀρχίζει νὰ μαζεύει ἡ ἡμέρα ἐκείνη τὶς ἀντιφλεγγιές καὶ ἡ νόχτα ἐπεὶ ἀρχίζει τὰ μαύρα πέπλα της γιὰ νὰ κρύψῃ μὲ αὐτὰ τὴ νύξ.

νοῦσαν ἀκατάπαυστα. Ἐγύριζαν ἀπὸ τὰ κτήματά τους στὸ χωριό, ἄλλοι καβάλλα στὰ ζῶα τους, ἄλλοι μὲ τὰ πόδια, φορτωμένοι τὰ ἐργαλεῖα τους. Τελευταῖος ἀπ' ὅλους πέρασε κάποιος ἀνάπηρος. Στηριζόταν σ' ἓνα δεκανίκι, σέρνοντας τὸ πονεμένο του πόδι. Κανένας ἄλλος δὲν πέρασε. Ἦταν ὁ τελευταῖος.

»Αὐτὸς εἶναι λοιπὸν ὁ πιὸ ἀμαρτωλὸς τοῦ τόπου, σκέφτηκε ὁ ἀσκητὴς ἀπογραβηγμένος στὸ ἀσκητήριό του. Καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἐρευνήσῃ τὴ ζωὴ του, νὰ ἰδῇ τίς πτώσεις του. Μυστήριο. Ὅσο καὶ ἂν ἡ φαντασία του ἔβλεπε ἀμαρτήματα, τόσο περισσότερη δυσκολία συναντοῦσε νὰ καταλήξῃ κάπου. Σὲ λίγο ἄρχισε πάλι τὴν προσευχὴ δλόθερμη.

«Ποῖος εἶναι, Κύριε, ὁ πιὸ ἀγνός, ὁ πιὸ ἐνάρετος γιὰ νὰ μιμηθῶ τὴ ζωὴ του καὶ ἐγώ, νὰ σωθῶ ;»

»Καὶ πάλι ὁ Ἄγγελος παρουσιάσθηκε καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν ἴδια παρρηγία :

«Ὁποῖος περάσει τελευταῖος ἀπὸ τὴ γέφυρα μετὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα, αὐτὸς εἶναι ὁ πιὸ ἐνάρετος».

»Νέα περιέργεια. Κατέβηκε πάλι στὸν κάμπο καὶ ζάρωσε στὸ ἴδιο γέρικο δένδρο. Ἀρχισαν νὰ περνοῦν καὶ πάλιν οἱ διαβάτες. Καὶ πάλι τελευταῖος πέρασε ὁ ἴδιος ἀνάπηρος μὲ τὸ δεκανίκι. «Ὁ ἴδιος, ὁ πιὸ ἀμαρτωλός, ὁ ἴδιος καὶ ὁ πιὸ ἐνάρετος».

«Κύριε ἐλέησον, εἶπε σαστισμένος ὁ ἀσκητής, πῶς εἶναι δυνατόν αὐτό ;»

»Ταραγμένος γύρισε στὸ καλύβι

του καὶ προσευχόταν νὰ τοῦ διαλευκάνῃ ὁ Θεὸς τὸ μυστήριο. Καὶ πράγματι τὴν ἴδια βραδυά, μόλις τὸν πῆρε ὁ ὕπνος, εἶδε στὸ ὄνειρό του τὴν ἐξήγηση τοῦ μυστηρίου. Εἶδε τὸ βυθισμένο στὴν ἀμαρτία ἀνάπηρο νὰ γονατίζει μπρὸς στὸν Ἐσταυρωμένο Χριστὸ καὶ νὰ λυώνῃ στὸ κλᾶμα : «Ἡμαρτον, Κύριε, συγχώρησέ με, ἔλεος ζητῶ». Εἶδε καὶ τὸ Χριστὸ νὰ ξεκαρφώνῃ τὰ χέρια Του ἀπὸ τὸ Σταυρὸ καὶ νὰ παίρνῃ τὸν ἀμαρτωλὸ στὴν ἀγκαλιά Του καὶ νὰ σπογγίζει τὰ δάκρυά του.

»Οἱ Ἄγγελοι ἔψαλλαν τὸ «Ἄγιος, Ἄγιος...» Χαρὰ στὸν Οὐρανὸ γιὰ τὴ μετάνοια τοῦ ἀμαρτωλοῦ.

Ἡ διήγηση εἶχε συναρπάσει τοὺς ἐπιστήμονες ἐπισκέπτες. Ὁ Γέροντας ρίχνοντας τὸ βλέμμα του γεμάτο στοργὴ στὸ γιατρό, εἶπε :

«Ὁ ἄνθρωπος εἶναι μυστήριο. Ποῖος εἶναι καλύτερος, τὸ ξεύρει μόνον ὁ Θεός. Ἐγώ, ἓνας ἄνθρωπος, πῶς θὰ μποροῦσα νὰ γνωρίζω πράγματα, ποὺ ξεύρει μόνον ὁ Θεός ;»

Καὶ ἐγὼ σὲ ὅλους σας δίδω τὴν ἴδια συμβουλὴ, ἀγαπητοί μου φίλοι. Μὴ χαρακτηρίζετε τοὺς ἄλλους ποῖος εἶναι ἀμαρτωλός καὶ ποῖος ἐνάρετος. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι μυστήριο. Προσπαθήστε σεῖς νὰ εἰσθε πάντοτε ἀγνισμένοι.

Ὁ ἴδιος ἀνάπηρος

Πνευματικά Ἰδρύματα

Πῶς λειτουργεῖ ἡ Σχολὴ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Τῆς κ. Ἀσπασίας Ζαχαρή

Εἴχαμε ὑποσχεθεῖ στὸ ἀναγνωστικό μας κοινὸ ὅταν πρὸ μηνῶν ἐγράψαμε γιὰ τὴ Σχολὴ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας γενικά (ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐγκαταστάσεώς της στὸ νέο κτίριο) πῶς σ' ἄλλο τεῦχος θὰ μιλήσωμε εἰδικότερα γι' αὐτὸ τὸ μεγάλο ἔργο τῆς ἐκκλησίας. Πραγματοποιούμε λοιπὸν τώρα τὴν ὑπόσχεσίν μας, καὶ δημοσιεύομε συνέντευξη μὲ τὸν ἀκούραστο καὶ ζηλωτὴ κληρικὸ Πανσο. Ἀρχιμανδρίτη Πατέρα Βαρνάβα Τζωρτζάτο ποὺ ἡ γενικὴ διεύθυνση τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τοῦ ἔχει ἐμπιστευθεῖ τὴν Διοίκησιν τοῦ Ἰδρυμάτος.

Μᾶς δέχτηκε ἓνα πρωτὶ στὰ γραφεῖα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας στὴν ὁδὸ Φιλοθέης καὶ μὲ χαρακτηριστικὴ καλωσύνη ἀπάντησε σ' αὐτὰ τὰ ἐρωτήματά μας.

1ον) Πῶς ἱδρύθη ἡ Σχολὴ Ἀποστολικῆς Διακονίας ;

—Ἡ Σχολὴ Ἀποστολικῆς Διακονίας, τῆς ὁποίας τὴν ἱδρυσιν ἐπέβαλεν ἡ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας ἐξειδικευμένων στελεχῶν διὰ τὴν Κατήχησιν, τὸ Κήρυγμα καὶ τὴν Ἐξομολόγησιν, ἐλειτούργησε τὸ πρῶτον ὡς ἐξωτερικὴ κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1947/48 κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐστεγάσθη εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ μεγάλῃ αἴθουσᾳ τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου, ἐφοίτησαν δὲ εἰς αὐτὴν ὑποχρεωτικῶς ὅλοι οἱ Θεολόγοι Κληρικοὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους ἡ οὕτως ὑπὸ τύπον δοκιμαστικὴν λειτουργήσασα Σχολὴ ἀνεγνωρίσθη ἐπίσημως διὰ Βασιλικὸν Διατάγματος ὡς Σχολὴ ἐσωτερικῆς ἐνταύσεως διαρκείας καὶ ἐστεγάσθη εἰς ἐπὶ τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας διαρρυθμισθεῖσαν πτέρυγα εἰς τὴν Μονὴν Πετράκη, ὁπόθεν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους μετεφέρθη εἰς τὸ Κτίριον τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, μετὰ τὴν ἀποδέσμευσιν αὐτοῦ. Δέον νὰ ὑπογραμμισθῇ, ὅτι ἡ Σχολὴ ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀσκουμένην ἰδίᾳ διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῶν, τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ποὺ τὴν περιβάλλει πράγματι μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον καὶ πατρικὴν στοργήν.

2) Ποῖον εἶναι τὸ πρόγραμμα μαθημάτων τῆς Σχολῆς καὶ τὸ διδακτικὸν προσωπικόν ;

—Τὰ εἰς τὴν Σχολὴν διδασκόμενα μαθη-

ματα δύνανται νὰ διαιρεθοῦν εἰς Γενικά, εὐρύνοντα τὸν Θεολογικὸν καὶ τὸν καθόλου πνευματικὸν καταρτισμὸν τοῦ σπουδαστοῦ, καὶ εἰς εἰδικά, διὰ τῶν ὁποίων ὁ πνευματικὸς ἐργάτης βοηθεῖται εἰς τὸ ν' ἀνταποκριθῇ πληρέστερον εἰς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις τοῦ ἔργου του, εἴτε ὡς Κατηχητὴς εἴτε ὡς Ἱεροκέρυξ, εἴτε ὡς ἐξομολόγος. Περιττὸν νὰ τονισθῇ, ὅτι εἰς τὸν ὅλον κύκλον τῶν μαθημάτων πρωτεύουσιν θέσιν κατέχει ἡ ἐρμηνεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ ἡ γνωριμία μὲ τὰ κείμενα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὸ ἐφετεινὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος διδάσκουν εἰς τὴν Σχολὴν οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Παν/μείου κ. Β. Βέλλας ἐρμηνεῖαν Π. Διαθήκης, κ. Π. Μπρατοιώτης ἐρμηνεῖαν Κ. Διαθήκης καὶ χριστιανικὴν κοινωνιολογίαν, κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτος ἐξομολογικὴν, κ. Ἰ. Θεοδωρακόπουλος ψυχολογίαν, κ. Ἰ. Καρμήρης Χριστιανικὴν ἀνθρωπολογίαν, κ. Κ. Κωνσταντινίδης ψυχιατρικὴν, κ. Ν. Λούβαρης φιλοσοφίαν τῆς θρησκείας μετ' ἐπισκοπήσεως τῶν συγχρόνων φιλοσοφικῶν ρευμάτων ἐν σχέσει πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, κ. Φ. Τρεμπέλας ὁμηλικτικὴν καὶ ἐρμηνεῖαν Πατερικῶν κειμένων, κ. Κ. Τσάτσος Κοινωνιολογίαν καὶ ὁ ὑποφαινόμενος Κατηχητικὴν.

3ον) Ποῖοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ εἰσαχθοῦν εἰς τὴν Σχολὴν, τί προσόντα χρειάζονται καὶ ἂν εἶναι δυνατόν, νὰ μᾶς πῇτε τί ὑλικὰς ἐπιβαρύνσεις ἔχουν ;

—Εἰς τὴν Σχολὴν γίνονται δεκτοὶ Κληρικοὶ καὶ Λαῖκοι, πτυχιῶχοι τῆς Θεολογίας, οἱ ὁποῖοι ἐπιλέγονται ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Οἱ σπουδασταὶ δὲν ἔχουν οὐδεμίαν ἀπολύτως οικονομικὴν ἐπιβάρυνσιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς φοιτητικῆς τῶν. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἀναλαμβάνει ὅλα τὰ ἐξοδα αὐτῶν διαμονῆς, διατροφῆς, θερμάνσεως, καθαριότητος κ.λ.π., ὥστε οὗτοι ἀπερίσπαστοι νὰ ἐπιδίδονται εἰς τὸν καταρτισμὸν αὐτῶν.

4ον) Πόσοι φοιτοῦν σήμερον εἰς τὴν Σχολὴν καὶ τί εἰδικότητας θὰ ἀποκτήσουν μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν τους ;

—Εἰς τὴν Σχολὴν φοιτοῦν σήμερον δέκα σπουδασταί. Τὸ σχετικῶς μικρὸν τοῦ ἀριθμοῦ ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν καὶ τὰς ἰδιαίτερας συγχρόνους ἀνάγκας τῆς ὑπαίθρου, ἔνεκα τῶν ὁποίων δὲν

ήτο ένδεδειγμένον ν' άποσπασθώσιν άπό τώ έργον 'Ιεροκήρυκες. Οί διά τώ τρέχον έτος προσκληθέντες προέρχονται έκ μη έμπεριστάτων έπαρχιών. 'Ο μικρός όμως αριθμός τών σπουδαστών έχει και τά πλεονεκτήματά του διότι ούτω δίδεται εις έκαστον εύκαιρία συχνωτέρων άσκήσεων και έπομένως τά εις βάθος άποτελέσματα είναι μεγαλύτερα.

'Ο όλος κύκλος τών έν τή Σχολή μαθημάτων θέτει σαφέστερον ένώπιον τού σπουδαστού τά διάφορα προβλήματα, τά όποία άντιμετωπίζει ή έποχή μας, ως και τά προβλήματα τά σχετιζόμενα πρός τώ έργον των και τοίς ύποδεικνύει τās συγχρόνους μεθόδους τής άντιμετωπίσεως αύτών. 'Η προσπάθεια αύτη άποβλέπει εις τώ νά άποκτήση ή 'Εκκλησία έξειδικευμένα τρόπον τινά στελέχη διά τήν άσκησιν τού πνευματικού αύτού λειτουργήματος, ώστε νά δύνανται νά έπαρκούν εις τās συγχρόνους άξιώσεις τής κοινωνίας.

5ον) 'Ημπορείτε νά μάς πήτε μερικά γιά τήν έσωτερικήν λειτουργίαν τής Σχολής και τούς κανονισμούς της.

—'Η Σχολή, όπως σάς είπον, είναι έσωτερική. Οί τρόφιμοι αύτης έχουν κοινήν προσευχήν, κοινήν τράπεζαν και καθόλου

κοινήν ζωήν. Αυτό βοηθεί τά μέγιστα εις τώ ν' άναπτυχθώ μετάξύ τών σπουδαστών βαθύτερος ψυχικός ούνδεσμος, ό όποιος είναι άπαραίτητος διά τήν δημιουργίαν ενιαίου πνευματικού προσανατολισμού και κοινών πόθων και κατευθύνσεων.

'Εκείνο εις τώ όποίον ίδίως ή Σχολή άποβλέπει δέν είναι άπλώς ό νοητικός όπλισμός, αλλά ή άνάπτυξις άγνοϋ έκκλησιαστικού πνεύματος και ή έμφύσησις πνοής και Ιεροϋ ένθουσιασμού πρός τούς έργάτας τής 'Εκκλησίας διά τώ ύψηλόν έργον τής διακονίας των εις τόν άμπελώνα τού Κυρίου».

'Ετοιμάζονται λοιπόν έργάτες γιά τόν 'Αμπελώνα τού Κυρίου. Αυτό ήταν τόσα χρόνια τώ όνειρο τής 'Εκκλησίας. Και τώρα άρχίζει νά πραγματοποιείται.

Κι' αλήθεια! Είναι τόσο μεγάλη ή άνάγκη, ιδιαίτερα τώρα μεταπολεμικά, από στελέχη μέ πυρίνο ζήλο, πού θά όργώσουν τήν 'Ελληνική μας πνευματική γή και θά σπείρουν τόν άθάνατο σπόρο τού Εύαγγελίου, σέ χιλιάδες ψυχές, μέσα στίς πολιτείες μά πρό παντός στήν ύπαιθρο, πού μέ τόση άγωνία περιμένει τούς έκλεκτούς αυτούς τού Κυρίου.

ΑΣΠΑΣΙΑ Α. ΖΑΧΑΡΗ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΑΝΘΗ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

Φτωχή, τάλαιπωρήμένη άπ' τήν άμαρτία ψυχή, γιά νά βρής άνάπαυση και γαλήνη, δοκίμασε νά πάς στά μέρη, πού άνθίζουν τριαντάφυλλα θείας χάριτος και άγάπης γιά τόν άνθρωπο.

Σύρε τά βήματά σου τά κουρασμένα, μέχρι τόν Κήπο τής Γεθσημανής όπου κύθηκαν αίματεροί θρόμβοι γιά Σένα άπ' τώ μέτωπο τού 'Αθώου.

Σταμάτα στό Φρικτό Γολγοθά. 'Αντίκρυσε τήν ύπέροχη θυσία τού θεανθρώπου μέσα άπ' τήν όμίχλη τών δακρύων τής ευγνωμοσύνης σου, και δρέψε τώ λουλούδι τής αιώνιας ζωής, πού φυτρώνει άπ' αύτή.

Μή πής πώς είναι άργά. 'Ας έκανες βήμα μέ βήμα όλο τώ δρόμο τής άμαρτίας ως τώ τέρμα. 'Ας ήπιες ως κάτω τώ γλυκόπικρο ποτήρι τής ήδονής.

'Ο Θεός είναι έτοιμος νά σέ συγχωρέσει, γιατί ή 'Αγάπη Του, γιά τόν άνθρωπο, μοιάζει μέ θάλασσα χωρίς άκρογιάλι. 'Αγκάλιασε μέ πίστη μία πλευρά άνοιγμένη, φίλησε μέ πόνο κάτι καρφιά ματωμένα, και θά σωθής.

Θέλεις παραδείγματα;

'Ο παραλυτικός πού σώθηκε ψυχικά και σωματικά, ό ληστής πού συγχωρέθηκε τήν τελευταία στιγμή, ό τελώνης... ή άτην μαρτυρή... σου φθάνουν. 'Εχε λοιπόν θάρρος, όσο κι' άν σέ βαρύνει ή ένοχή. Ξέπλυνε τώ βόρβορο πού σά στρείδι κόλλησε στό βράχο τής Ζωής σου, στό αίμα τού 'Αμνοϋ.

Πάρε γοργά τώ δρόμο τής Μετάνοιας, τώ δρόμο πού έκατομύρια ανθρώπων πέρσαν και ποιός ξέρει πόσα θά διαβοϋν. 'Αρχίζει άπ' τώ γονάτισμα μπροστά σ' ένα Σταυρό και τελειώνει στήν έξιλέωση. 'Απ' τή στιγμή πού θά προφέρης μ' αληθινή συντριβή τά λόγια «'Ελέησόν με», ό Θεός θά κατοικήση μέσα σου.

'Αδρατα 'Αγγελικά χέρια θά τονίσουν γιά σένα, μαγικό πρελούτιο. καινούργιας χαρούμενης ζωής.

'Η Δωδεκάτη ώρα, δέν σήμανε άκόμα. Βιάσου όσο ύπάρχει καιρός.

ΙΩΓΕΝΕΙΑ ΜΩ.Υ.ΣΟΓΛΟΥ



ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΚΡΥΜΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Τού Σεβ. Μητροπολίτου 'Αργολίδος κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

'Υπάρχουν στή ζωή δυό ειδών κίνδυνοι γιά τόν άνθρωπο: εκείνοι, πού φαίνονται και εκείνοι, πού είναι κρυμμένοι. Χωρίς όμως άμφιβολία, οί πιό φοβεροί, και πιό επιζήμιοι, είναι οί κρυμμένοι, οί άφανείς κίνδυνοι, διότι από αυτούς πολύ δύσκολα μπορεί νά φυλαχθώ ό καθένας μας. Και άν οί κίνδυνοι οί όποιοι δέν φαίνονται, είναι γιά κάθε άνθρωπο κάτι πού μπορεί νά τού στοιχίσω άφάνταστα, άκούη και νά τόν καταστρέψω τελειωτικά, γιά τώ παιδί, είναι παγίδες θανάτου.

Μέ τούς φοβερούς αυτούς κινδύνους γιά τώ παιδί, ασχολούμαι σαυτό τώ άρθρο, προκειμένου νά δώσω στους γονείς και κηδεμόνες τώ σωτήριο παράγγελμα: «φύλακες γονείς γρηγορείτε». Είναι αλήθεια πώς οί κρυμμένοι κίνδυνοι πού απειλούν μέ καταστροφή τά παιδιά, είναι άμέτρητοι, αλλά έγω έδω τώρα, θά γράψω μονάχα γιά δυό, μέ τήν επιφύλαξη άλλοτε νά μιλήσω και γιά άλλους. 'Ο πρώτος είναι τά λεγόμενα θεάματα, δηλαδή οί κινηματογράφοι και τά έλαφρά θέατρα και ό δεύτερος μεγάλος κίνδυνος, είναι νά άσεμνα άναγνώσματα. Οί κινηματογράφοι, χωρίς ύπερβολή, άνοίγουν πολλές φορές τώ δρόμο, πού οδηγεί στή φυλακή' δέν θέλω νά γράψω έδω τί λέγουν οί μεγάλοι ψυχολόγοι, παιδαγωγοί και δικαστικοί επάνω στό θέμα αύτό, διότι θά χρειάζόμουν πολλές σελίδες διά νά εκθέσω τίς γνώμες τους' άρκούμαι νά τονίσω, ότι ύποστηρίζουν οί μεγάλοι αύτοί επιστήμονες, πώς οί περισσότεροι έγκληματίαι στήν Εύρώπη και στήν 'Αμερική, είναι από τά παιδιά εκείνα, τά όποία παρακολούθησαν στους κινηματο-

γράφους τά λεγόμενα άστυνομικά έργα, πού ύπόθεσιν τους έχουν κλοπές, ληστείες, φόνους, και άνόμους έρωτες. 'Ενας 'Αμερικανός δικαστής ύποστηρίζει, ότι τίς φυλακές τίς τροφοδοτούν οί κινηματογράφοι' άραιώστε γράφει τά πλήθη, πού πηγαίνουν στους κινηματογράφους και θά όλιγοστεύσουν άνυπερθέτως οί φυλακίζόμενοι. 'Οτι δέ τούτο είναι μεγάλη αλήθεια, άποδεικνύεται από τίς όμολογίες μεγάλων έγκληματιών, οί όποιοι άπεκάλυψαν τήν ώρα τής δίκης τους, ότι τά έγκλήματά τους τά διέπραξαν κατ' αντιγραφήν πρός όμοια, τά όποία είχαν ιδεί στόν κινηματογράφο. Τέτοιες δέ δίκες έχουν πολλές γίνει εις τήν Εύρώπη και τήν 'Αμερική, αλλά και εις τήν πατρίδα μας. 'Εχω ύπ' όψει μου τήν πρό πολλών έτών γενομένην στήν 'Αθήνα δίκη δύο άδελφών. Τά άδέλφια αύτά ήσαν άγόροι και κορίτσι. Τώ άγόρι θά ήταν περίπου δέκα έπτά έτών και τώ κορίτσι πολύ μικρότερο' δέν έλειπαν από κινηματογράφο' έφτασαν νά γίνουν ληστές και προτιμούσαν νά ληστεύουν τους σωφές, μπαίνοντας στά αυτοκίνητα μέ τήν πρόφαση ότι θέλουν νά πάνε σέ κάποια επείγουσα δουλειά. 'Οταν έφταναν σέ άπόμερο τόπο, τότε έβγαίναν και τά δυό παιδιά τά πιστόλια τους και τά έβαναν στό αύτί τού σωφέ, ζητώντας και παίρνοντας άπ' αύτόν, ό,τι είχε και δέν είχε. 'Ηλθε ή ώρα νά δικασθών και στους δικαστές τους μπροστά, μέ δάκρυα στά μάτια, όμολόγησαν ότι είναι θύματα τού κινηματογράφου. Και πρό δύο έτών έγινε μία δίκη, σέ μία Θεσσαλική πόλη, ενός νεαρού άνδρονόμου, τώ όποίον είχε κρεουργήσει μία θεία τους γε-

ρόντισσα, για να της πάρη τα χρήματά της. Είς την δίκην απεκάλυψαν ότι τη βραδυά του ἐγκλήματος είχαν πάει εις τὸν κινηματογράφον καὶ εἶχαν ἰδεῖ ἕνα ἔργο, εἰς τὸ ὁποῖον δύο νεαροί, ἐσκότωσαν μιὰ γρηῃ θειά τους, για να της πάρουν ἕνα πολύτιμο θησαυρό, πὺν εἶχε κρυμμένο μέσα σὶν πύργου της. Εἶπε δὲ τότε στὴ δίκη τὸ ἀνδρόγυνο, ὅτι ὅταν εἶδε τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴ σὶν κινηματογράφου, ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ τὸ ἐγκλημα. Μὴ θεωρηθῇ ὑπερβολὴ ὅταν μάθετε, ὅτι ὑπάρχουν στὴ πατρίδα μας μεγάλοι ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν πὺς τὰ τρομερὰ καὶ πρωτοφανῆ ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα ἔγιναν εἰς τὸν τόπον μας τὰ τελευταῖα χρόνια, εἶναι ἀποτελέσματα, τὰ περισότερα τουλάχιστον, ἀλλὰ καὶ τὰ τρομερότερα, τῆς κακῆς ἐπιδράσεως τοῦ κινηματογράφου.

Ομοίως καταστρεπτικὲς συνέπειες στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ ἔχει καὶ τὸ ἐλαφρὸ θέατρο, τὸ θέατρο, πὺν ἔχει για ὑπόθεσιν τοῦ ἀμαρτωλὲς περιπέτειες. Καὶ ἂν ὑποστηρικτῇ ὅτι τὸ θέατρο δὲν ὀδηγεῖ σὲ ἐγκλήματα αἵματος, ἐν τούτοις δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθῇ ἡ ἀλήθεια, πὺς τὸ θέατρο τὸ ἀπρόσεκτο, κάνει μεγάλη ζημιὰ στὴν ἀπλαστὴ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ.

Ἐρχομαι τώρα σὶν δεύτερο κρυμμένο κίνδυνον, πὺν εἶναι τὰ ἄσεμνα ἀναγνώσματα. Πρὸ πάντων οἱ ἐξομολόγοι εἶναι σὲ θέσιν νὰ πληροφωρήσουν, πόσες ἡθικὲς συμφορὲς ἔχουν πάθει παιδιὰ, σὶν χέρια τῶν ὁποίων ἔπεσαν βρωμερὰ ἀναγνώσματα, μαράθηκαν σὰν τὸ λουλοῦδι, πὺν ποτίσθηκε μὲ καφτὸ νερό. Ἐχουν κλάψει σὶν πετραχίλι μου, πολλὰ παληκαρόπουλα καὶ πολλὲς κοπελοῦδες, γιατί ἀπὸ τὰ ἄπρεπα περιοδικά, ὠδηγήθηκαν σὲ ἔξυτελισμοὺς ἀνάξιους για τὰ νειάτα.

Οἱ μεγάλοι γιατροὶ τοῦ κόσμου ὅλου, ἀγωνίζονται νὰ βροῦν τὸ φάρμακον τοῦ καρκίνου, ὁ γιατρὸς ὁ ὁποῖος θὰ κατορθώσῃ νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν φορικτὴ αὐτὴ ἀρρώστεια, θὰ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους εὐεργέτες τῆς γῆς. Ὅποιος ὅμως κυβερνήτης κατορθώσῃ νὰ σπάσῃ τὶς πέννες ἐκείνων, πὺν γράφουν τὰ βρωμερὰ περιοδικὰ καὶ δια-

τάξῃ νὰ καίωνται βιβλία ἄσεμνα καὶ ἐφημερίδες, πὺν δημοσιεύουν εἰκόνες ξετσιώπτες, θὰ εἶναι ὁ πρῶτος καὶ σπουδαιότερος εὐεργέτης τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ ὅμως ἴσως ποτὲ δὲν φανῇ στὴ γῇ καὶ ἰδιαίτερος στὴν πατρίδα μας, ἕνας τέτοιος εὐεργέτης, για αὐτὸ καλοῦνται οἱ γονεῖς νὰ προστατεύουν τὰ παιδιὰ τους καὶ ἀπὸ τὸν δεύτερον αὐτὸ κίνδυνον, τὰ ἄσεμνα δηλαδὴ ἀναγνώσματα. Στὸ σημεῖον αὐτό, εἶναι ἀνάγκη νὰ προκαλέσω τὴν ἀγρυπνὴν προσοχὴ τῶν γονέων, πὺν διαβάσουν ἐφημερίδες, νὰ ἔχουν τὰ μάτια τους, δεκατέσσερα, νὰ μὴν τίς ἀφήνουν νὰ τίς πέρνουν σὶν χέρια τους τὰ παιδιὰ τους, διότι οἱ πιδὸ πολλὲς ἀπὸ αὐτές, ἔχουν φωτογραφίες ἐπικίνδυνες καὶ για γέρους. Ἐγὼ θὰ συνεβούλευνα νὰ μὴν μπαίνουν σὶν σπῖτια καθόλου τέτοιες ἐφημερίδες, μήπως ἀποφασίσουν οἱ ἄθλιοι ἐκδότες τους νὰ σταματήσουν τὸν ἀνῆθικον, μὰ καὶ καταστρεπτικὸν κατήφορον, πὺν ἔχουν πάρει.

Ἀγαπητοὶ γονεῖς, ὅσα καὶ ἂν γράψῃ κανεῖς καὶ ὅσα καὶ ἂν πῇ, για τοὺς κινδύνους τοὺς τρομεροὺς, πὺν κριβόνται σὶν τοὺς κινηματογράφους καὶ τὰ θέατρα καὶ τὰ ἄσεμνα ἀναγνώσματα, θὰ εἶναι ὀλίγα, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατα, νὰ περιγράψουν τὴν καταστρεπτικὴν πραγματικότητά. Τοῦτο γράφω καὶ τελειώνω: Ἄν ἄνοιγῃ ἕνα σχολεῖον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐδίδασκαν οἱ πιδὸ ἀνῆθικοι ἀνθρώποι, τὰ πιδὸ ἀνῆθικα πράγματα, θὰ ἔστελνες ποτὲ τὸ παιδί σου νὰ γίνῃ μαθητῆς; Ἀσφαλῶς θὰ ἀπαντήσῃς χίλιες φορὲς ὄχι. Ἐ! λοιπόν, οἱ κινηματογράφοι καὶ τὰ θεάματα, ὅπως τὰ περιγράψαμε πάρα πάνω καὶ τὰ ἄσεμνα ἀναγνώσματα μὲ τὸν περιεχόμενόν τους καὶ τὶς φωτογραφίες τους, εἶναι σχολεῖα καὶ διδάσκαλοι ἀνῆθικότητος συντριπτικῆς για τὰ παιδιὰ σας, κρυμμένες νάρκες ἡθικῆς, πὺν μιὰ μέρα θὰ ἐκτραγοῦν για νὰ σκορπίσουν σ' αὐτὰ τὸν ἡθικὸν θάνατον. Ἀγωνισθῇτε νὰ προφυλάξετε τὶς ἀγνὲς ψυχὲς τῶν παιδιῶν σας, κρατῶντας τα μακριὰ ἀπὸ τοὺς κινδύνους πὺν εἴπαμε καὶ πὺν σὰν κρυμμένον εἶναι καὶ φοβερότεροι σὲ καταστροφὴ.

† Ο' Ἀρχιεπίσκοπος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΜΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

ΤΗΣ ΔΕΟΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΜΠΟΝΗ

Εἶναι ἡ πέμπτη ἀπογευματινὴ. Ὁ παιδικὸς κήπος εἶναι γεμάτος ἀπὸ παιδάκια. Οἱ μητέρες κι' οἱ νιαντάδες παρακολουθοῦν μὲ στοργὴ τὰ μωρὰ τους. Τὰ μικρὰ τρέχουν ξένοιαστα, χαρούμενα, γελᾶσαν, παίζουν διάφορα παιχνίδια.

— Μαρία...

Φώναξε μὲ ἀγανάκτησιν μιὰ νέα μητέρα καὶ πλησιάζοντας τὸ σύζυγόν της:

— Τὸ βλέπεις; αὐτὴ ἡ κατάσταση δὲν μπορεῖ νὰ ἐξακολουθῇ, ἐνὼ τόσες φορὲς τῆς ἔχω ἀπαγορεύσει νὰ φιλῇ τὸ παιδί, τῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ συγκρατηθῇ. Καὶ ὅμως πρέπει νὰ παραδεχτῇ ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνον!... Ἐρῶ ὅτι αὐτὴ ἡ γυναίκα σὲ ἀνέθερεψε, ὅτι τὴν ἀγαπᾷς σὰ δεύτερη μητέρα, παραδέχομαι, ὅτι δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ βροῦμε μιὰ τόσο ἀφοσιωμένη γυναίκα για τὸ παιδί μας. Ἀλλὰ μὴ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀφήσω τὸ παιδί μας σὶν χέρια τῆς. Ἀδικῶς προσπαθεῖς νὰ μὲ πείσης ὅτι τὰ σπείριά της Μαρίας δὲν εἶναι κολλητικὰ, ὅτι προσέχει, ὅτι μόλις ἐγγίζει τὸ παιδί... Κοίταξέ την.

Λίγον πιδὸ μακριὰ μιὰ νταντὰ ὡς ἐξήντα χρόνων ὀδηγεῖ τὰ πρῶτα βήματα ἐνὸς μικροῦ δακτύλου.

Ἡ γυναίκα αὐτὴ φαίνεται πολὺ τυραννισμένη. Βαθεῖς ρυτίδες ἀλλοκλῶνουν τὸ γηρασμένο της πρόσωπον πὺν εἶναι γεμάτον σπείριά. Κι' ὅταν ἡ δυστυχισμένη εἶναι ἡσυχὴ τὸ πρόσωπόν της εἶναι ὑποφερτό, ἀλλ' ὅταν για ἕνα ὁποῖον-δήποτε λόγο συγκινεῖται κοκκινίζει καὶ γίνεται ἀποκρουστικὴ. Αὐτὸ ἀκριβῶς τῆς συνέβη ὅταν τὴν φώναξε ἡ κυρία της. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ τὴν πλησιάσῃ, γύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος λέγοντας μέσα της:

— Ὅχι δὲν θέλω νὰ μὲ δῇ σ' αὐτὰ τὰ χάλια, θὰ μὲ διώξῃ. Καλὰ θὰ τὴν πάθω ἀφοῦ δὲν εἶμαι λογικὴ... Δὲν μποροῦσα νὰ περιμένω νὰ τὴν φιλήσω τὴν νύχτα!...

— Μαρία, ἔλα, φεύγουμε, ἐπαναλαμβάνει ἡ κυρία...

Τὸ ζεύγος ἀκολουθεῖ τὸ ἀμαξάκι μὲ τὴν νταντὰ. Ἡ κυρία εἶναι ἀποφασισμένη νὰ τελειώσῃ αὐτὴ τὴν ὑπόθεσιν.

— Θὰ μὴ κἀνῃς αὐτὴ τὴ χάρι Γιώργο, δὲν εἶναι ἔτσι; Θὰ πῇς στὴ Μαρία, ὅτι πρέπει πειὰ ν' ἀναπαυθῇ. Δὲν θὰ τὴν διώξουμε βέβαια, θὰ κόψουμε ἕνα μισθὸ για νὰ μπορῇ νὰ συντηρηθῇ ἄνετα. Θὰ κάνουμε αὐτὴ τὴ θυσία γιατί εἶναι πολὺ καλὴ κι' ἐργατικὴ.

— Φαντάζεσαι ὅτι αὐτὴ ἡ πρότασιν θὰ εὐχαριστήσῃ τὴ Μαρία;

— Τὸ ἔρῳ ὅτι θὰ λυπηθῇ πολὺ. ὅτι θὰ τῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ πᾶν νὰ ζήσῃ σὶν χωριὸν της

καὶ νὰ μὴ βλέπῃ ἐσένα καὶ τὸ παιδί. Μὰ σὲ λίγους μῆνες θὰ συνηθίσῃ, εἶναι ἡλικιωμένη, θέλει τὴν ἡσυχία της. Τί λές Γιώργο;

Ὁ ἄνδρας τῆς ἔρρει ὅτι ἀργὰ ἡ γρήγορα ἔπρεπε νὰ λάβῃ αὐτὴ τὴν ἀπόφασιν. Παραδέχεται, ὅτι ἡ γυναίκα του ἔχει δίκαιον, ἂν καὶ ἡ ἀγάπη του για τὴ Μαρία τὸν κάνει νὰ τὴν βρῇ ὑποφερτὴ. Καταλαβαίνει ὅτι ἀργὰ ἡ γρήγορα θὰ ἔπρεπε ἡ Μαρία νὰ φύγῃ... Μὰ ὅλο κι' ἀναβάλλει τὴν πραγματοποίησιν τῆς θλιβερῆς αὐτῆς ἀναχωρήσεως.

— Καλὰ, ἀλλὰ θὰ τῆς τὸ ἀναγγεῖλῃς ἐσὺ, λέγει στὴ γυναίκα του.

— Ἐθὺς... Μαρία...

Ἡ νταντὰ σταματᾷ. Τί τὴν θέλει ἡ κυρία της; Χωρὶς ἄλλο θὰ τὴν μαλώσῃ γιατί, παρὰ τὶς ὑποσχέσεις της, φίλησε καὶ πάλι τὸ μωρό. Τὸ αἷμα ἀνεβαίνει σὶν κεφάλι της.

— Μαρία, ἀποφασίσαμε νὰ σοῦ προτείνουμε νὰ ξεκουραστῇς πιδ. Ἐρῶμε πολὺ καλὰ ὅτι δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ σ' ἀντικαταστήσουμε, ἀλλὰ δὲν μπορεῖς ὡς τὴν τελευταία σου στιγμὴ νὰ ἐργάζεσαι. Θὰ ἐπιθυμῇς, χωρὶς ἄλλο νὰ γυρίσῃς σὶν χωριὸν σου, θὰ σοῦ στέλνουμε κάθε μῆνα ὅσα λεπτὰ χρειάζεσαι για νὰ ζήσῃς καλὰ καὶ ἡσυχᾷ. Ἀρκεῖται ἐργαστηκῆς, καὶρός ν' ἀναπαυθῇς. Δὲν εἶναι ἔτσι Μαρία;

Ἡ Μαρία δὲν ἀπαντᾷ. Σηκώνει μόνον τὰ μάτια της καὶ κοιτάζει τὸν κύριόν της σὰν νὰ τὸν ρωτᾷ:

— Ἀλήθεια; μὲ διώχνετε;

Ἐκείνος γυρνᾷ τὸ κεφάλι του για νὰ μὴν ἀπαντήσῃ.

Τότε συναισθάνεται τὴν συμφορὰ της καὶ φιθυρίζει:

— Εἶθε πολὺ καλὴ κυρία.

Τρέχει σὶν δωμάτιόν της, παίρνει μιὰ παιδικὴν φωτογραφία σὶν χέρια της καὶ κλαίει. Τὰ δάκρυά της πέφτουν στὴν φωτογραφία καὶ τὴν καταστρέφουν, δὲν διακρίνονται πιδ τὰ ὄφθαλμα χαρακτηριστικὰ τοῦ μικροῦ, κυλῶν σὶν μάτια, σὶν στόμα, μυσταὶ τὸ κατόντι.

Ἡ Μαρία δὲν βλέπει τὴν καταστροφὴν. Συλλογίζεται:

Πρὶν ἀπὸ τριάντα χρόνια παντρεύτηκε. Μὰ ἕνα χρόνο μετὰ τὸ γάμον της ἔμεινε χήρα. Ἡ ἀρρώστια τοῦ ἀνδρός της ἐξανάμισε τὶς λίγες οἰκονομίας τους. Ἐμεινε λοιπὸν μόνη, μ' ἕνα μωρό. Ἦταν ἀποφασισμένη νὰ ἐργασθῇ για νὰ τὸ μεγαλώσῃ. Μὰ δὲν μποροῦσε νὰ κἀνῃ ἄλλη δουλειὰ παρὰ νὰ μπῇ σ' ἕνα σπῖτι για ὑπηρετία.

Ποιὸς ὅμως θὰ παραδεχόταν μιὰ ὑπηρετία

μ' ένα μωρό; 'Αποφάσισε να έργαστη παραδουλεύτρια, μα και πάλιν κανείς δεν την δέχτηκε με το μωρό. Τους παρακαλούσε.

— Δεν είναι κακό, θά το βάλω σε μια γωνιά της κουζίνας, ούτε θ' άκουσθ, θά κάνω τά πάντα για να σ' ευχαριστήσω.

Τήν κορόϊδεσαν. 'Όσο είχε έστω και μια σταγόνα γάλα πάλεψε. 'Ηρθε ή στιγμή που το μικρό έκλαιγε, πεινούσε, δεν είχε πιά τίποτε το στήθος της.

Τότε κι' ή δόλια μάνα τρέμει που το σκέπτεται — άφου πέρασε μια δλόκληρη νύκτα αγωνίας, έγκατέλειψε το παιδί της μισοπεθαμένο άπ' την πείνα στην πόρτα ενός πλουσιόσπιτου που δεν είχε παιδιά. 'Η οικογένεια το δέχτηκε, το υιοθέτησε.

Επί δυό χρόνια έδλεπε το παιδί της να θηλάζει από μια ξένη, να της χαμογελά μ' έκεινο το χαμόγελο που έχουν τά βρέφη όταν θηλάζουν και που κάνει τις μητέρες να μεθούν από χαρά.

Κάθε φορά που τή συναντούσε θάλεγε ν' άρπάξει το παιδί της. Μά ήξερε, ότι το στήθος είχε στερέψει.

Όταν έφυγε ή τροφός, ή Μαρία την αντικατέστησε. 'Ηταν πολύ ευτυχισμένη. 'Ο μικρός νοιώθοντας πόσο τον αγαπούσε την φώναζε ή «μαμά - Μαρία». 'Εχω δυό μαμάδες έλεγε: μία στο σκάνο και μία στην κουζίνα.

Η Μαρία στέναζε.

Πού νάξερε το καυμένο παιδί με πόσο πόνο ή μητέρα του το έγκατέλειψε, που νάξερε πως ή μαμά - Μαρία ήταν ή αληθινή μητέρα του! Μά όχι δέ θά έφελόυσε σε τίποτε το παιδί της αν του έλεγε την αλήθεια κι' έτσι έμενε ή μαμά - Μαρία. Μήπως δεν χαιρόταν τον γιό της!... Δεν καμάρωνε αυτό το μορφωμένο παληκάρι, το πλούσιο, το καλοναυαγαμμένο, ενώ εκείνη είχε μείνει μιά άξεστη χωρική.

Τόν σεδόταν, εδρίσκα φυσικό να είναι υπηρέτριά του. 'Ηταν ευτυχισμένη. 'Ο γιός της μεγάλωσε. Παντρεύτηκε. Θά γινόταν γιαγιά. 'Ετρεψε από ευτυχία, όταν κρατούσε στά χέρια της το παιδί του παιδιού της... έμοιαζε τόσο πολύ με τάλλο που είχε κρατήσει τόσο λίγο.

Αλήθεια, δεν ήξερε πιά αν αυτά τά τριάντα χρόνια που πέρασαν δεν ήταν παρά ένα όνειρο, ένα όνειρο μακρινό, μά πάντως ένα όνειρο, αν ή φοβερή εκείνη νύκτα που έγκατέλειψε το παιδί της και χωρίστηκε άπ' αυτό δεν ήταν παρά ένας τρομερός έριάτης.

Πράγματι, όταν το βρέφος αποκοιμιόταν στην άγκαλιά της, ή Μαρία παρά τις ρυτίδες της, που μαρτυρούσαν την ήλικία της, είχε ύφος μητέρας. 'Ενα τέτοιο φως την πλημμύριζε. Εανάδρισκε την ευκαμψία της, την χάρη που έχει κάθε γυναίκα, όταν βαστά το παιδί της. Είχε ακόμη και τους υπερβολικούς εκείνους φόβους της νέας μητέρας: Μιά μικροαδίαθεσία, ένα σπειράκι την άνησυχόσαν.

— Καυμένη Μαρία, μάς τρέλλανες!...

— Καλύτερα να είναι κανείς προβλεπτικός παρά να σπάνη κατόπι το κεφάλι του.

Τέλος ήταν και ζηλιάρα. Δεν ήταν άπόλυτα ευτυχισμένη παρά την νύκτα. Το παιδί κοιμόταν κοντά της, στο δωμάτιό της, ήταν δικό της. Πόσες ώρες περνούσε σκυμμένη στο κρεβάτάκι του, τόδλεπε που κοιμόταν. Οί ώρες αυτές της φαίνονταν πολύ σύντομες, ώρες κατά τις οποίες δεν φοβόταν να προδόση ή φλογερή ματιά της το μυστικό μιας δλόκληρης σιωπηλής ζωής, σ' αυτές τις ώρες ή μητρική καρδιά της ήταν ελεύθερη να κτυπά, να πάλλη, την ήμέρα δεν λειτουργούσε νόμιμα.

Πολύ σιγά, αν και κοιμόταν, τού τραγουδούσε τραγούδια που μόνο οί μητέρες ξέρουν χωρίς να τά έχουν μάθει ποτέ. Κι' αν καμμιά φορά τά χείλη του παιδιού μισάνοιγαν, αν χαμογελούσαν στους άγγέλους όπως λένε, τά μάτια της Μαρίας γέμιζαν δάκρυα.

— Σ' ευχαριστώ μικρούλι μου, σ' ευχαριστώ. Κατόπι, σκεπτότανε, ότι θά έλθη κάποια μέρα που δεν θά το είχε τόσο κοντά της, που δεν θά ήταν γι' αυτό παρά ή μαμά - Μαρία, δηλαδή ή νταντά που μεγάλωσε και τόν πατέρα του.

— Άχ! να μπορούσα να σε κρατήσω πάντα όπως είσαι τώρα, να σταματήσω τή ζωή σου.

Δεν ήταν ο μόνος φόβος της που έδλεπε το παιδί να μεγαλώνη. Είχε ακόμη ένα φόβο πιο μεγάλο. Αυτό που της συνέδη σήμερα, το φοβόταν από καιρό. Η γυναίκα του παιδιού της δεν ήταν ευχαριστημένη να βλέπη το μωρό στα χέρια της Μαρίας. Φοβόταν, ότι θά κολλούσε το παιδί άπ' την νταντά, κάθε φορά που την έδλεπε να το φιλή, της έκανε παρατήρηση.

Η καυμένη ή Μαρία, ταραζότανε σαν να είχε κάνει έγκλημα και την συλλαμβάνανε, κοκκίνιζε:

— Τι άνόητη που είμαι. Ξέρεις τί σε περιμένει... θά σε διώξουν... να τί θά κερδίσης.

Αυτή ή ιδέα την έκανε να κλαίη, όταν τολμούσε να κοιτάξη την κυρία της, της ζητούσε συγγνώμη.

— Σας βεβαιώ, κυρία, ότι δεν θά το ξανακάμω... Σας το υπόσχομαι... μη θυμώνετε.

Του κάκου όμως. Μόλις νόμιζε ότι δεν την έδλεπαν, ξανάρχιζε, και τώρα έγινε το ανεπανόρθωτο.

Σηκώνεται ξαφνικά άγανακτισμένη.

— Όχι, δεν θά φύγω, θά τους παρακαλέσω... κι' αν δεν θελήσουν... θά τους πώ... Μά οί λυγμοί δεν την αφήνουν.

Τί θά τους πη; 'Ότι είναι ή γιαγιά αυτό του παιδιού; ή γιαγιά, δηλαδή ή μητέρα που πριν από τριάντα χρόνια, έγκατέλειψε το παιδί της...

Θεέ μου, Θεέ μου...

Η καρδιά της πονεί. Δεν μπορεί να πη τίποτα. Της πήραν το παιδί... το κρεβάτάκι του δεν είναι πιά κοντά στο δικό της. Τί άδαιο και πένθιμο που είναι το δωμάτιο.

— Θεέ μου γιατί μου έδωσες τόση ευτυχία και μου την πήρες τώρα;

Τρεις μέρες πέρασαν, μέρες πόνου. Η Μαρία σκέφτηκε πολύ. Έξακολουθ ή ακόμη να κλαίη, αλλά δεν είναι άγανακτισμένη... 'Γπομένει...

θυμάται, ότι κάποτε είχε έγκαταλείψει το παιδί της. Μπορούσε αυτή ή έγκατάλειψη να γινόταν αίτια δυστυχίας για το άνυπεράσπιστο μικρό. 'Ο Θεός το προστάτευσε, το παιδί της μεγάλωσε, έγινε ένας άνθρωπος χρήσιμος στην κοινωνία. Χάρηκε μαζί του, καιρός τώρα ν' απομακρυνθ. Τά μπαούλα της είναι έτοιμα, φεύγοντας θά ζητήσει την άδεια ν' άρχεται καμμιά φορά να τους βλέπη.

Ξέρει ότι ο γιός της είναι μόνος στο γραφείο του. Πηγαίνει.

— Α! εσύ είσαι μαμά - Μαρία, μάς φεύγεις λοιπόν;

Μερικές στιγμές περνούν χωρίς να προφέρουν λέξη. Η Μαρία καταβάλλει υπεράνθρωπες προσπάθειες για να μη κλάψη. Δεν θέλει ν' αφήση μια πολύ κακή εντύπωση στο γιό της. Και ξέρει άμα θά κλάψη...

— Εκείνος την κοιτάζει σαν να της λέει:

— Δεν φταίω εγώ. Δεν εξαρτάται μόν' από μένα.

Γι' α να διακόψη την σιωπή τή ρωτά.

— Πόσα χρόνια είσαι μαζί μας;

— Σχεδόν τριάντα κύριε.

— Καλή μου μαμά - Μαρία σου αξίζει ν' αναπαυθής. Θά είσαι ευτυχισμένη τώρα.

— Η Μαρία κουνά το κεφάλι.

Γιατί όχι;

— Πώς θά κάνω χωρίς εσάς.

— Θά σου γράφουμε συχνά, κι' από καιρό σε καιρό θά έρχεσαι να μάς βλέπη.

— Αλήθεια;

— 'Ο γιός της είχε πη τις τελευταίες λέξεις τυπικά, από ευγένεια. Χωρίς να υποπτευθ ή πόση χαρά προξενούσαν στην πτωχή Μαρία. 'Εκείνη όμως μεθυσμένη από την ευτυχία της ακούμπησε στο πλησιέστερο έπιπλο για να μνη πέση, κι' επανέλαβε:

— Αλήθεια μου επιτρέπετε να έρχομαι! 'Ω! να ξέρετε πόσο μ' ευχαριστεί αυτό. Σας φαίνεται παράξενο, κύριε, που αγαπώ πολύ το παιδί σας... Μά ξέρετε θά σ' εγώ... 'Εται ίσως μου επιτρέψετε να έρχομαι πιο συχνά.

— Ε! λοιπόν, δεν είμαι γεροντοκόρη, όπως σ' εγώ είχα πη. Πριν από τριάντα χρόνια παντρεύτηκα, απόχτησα ένα παιδί, ένα παιδί που αναγκάστηκα (ή φωνή της τρέμει)... να εγκαταταλείψω.

— Όπως και ή μητέρα Σας, έτσι κι' εγώ, άφησα το παιδί μου σε μια πόρτα κι' έφυγα. 'Ω! μνη περιφρονήτε πιά την μητέρα Σας, μάλλον να την λυπάσθε. Δεν μπορείτε να φαντασθίτε πόσο πρέπει να υποφέρει μια γυναίκα για να φθάση σ' αυτή την απόφαση...

Δεν μπορεί να εξακολουθήση. 'Εκείνος της λέει με άγωνία.

— Κατόπιν Μαρία...

Κοιτάζοντα κατόματα. 'Ο νέος σκέπτεται:

Πτωχή γυναίκα, ταλαίπωρη μητέρα! Ναί σε λυπούμαι. Σε λυπούμαι και σε συγχωρώ, δεν ήσους ή άκαρδη κι' άσπλαχνη μητέρα, όπως νόμιζα.

Μαμά - Μαρία! Μα...

Θέλει να τή φωνάξη «Μητέρα», να την

σφίξη στη άγκαλιά του. Μά τά μάτια της Μαρίας τόν ίκετεύουν.

— Όχι... για ποιό λόγο; Μήπως θ' αγαπιόμαστε περισσότερο; Μά συγχώρησε, αυτό είναι το κυριότερο. Γιατί να δημιουργήσουμε τόσο δύσκολες περιστάσεις. Τί θά πουν οί θετοί γονείς σου, ή γυναίκα σου; Και με τόν φόβο ότι δεν κατάλαβε ο γιός της, αυτά που τού έλεγαν τά μάτια της εξακολουθεί:

— Έκτοτε δεν ξαναείδα το παιδί μου. Μόνο, σ' περιποιήθηκα, σ' αγάπησα σαν παιδί μου. 'Αλλά δεν σ' γνώρισα τόσο μωρό, σαν το παιδάκι σας, ενώ τόν μικρούλη... τόν χάρηκα όσο δέ χάρηκα το παιδί μου... Χάρηκα το πρώτο του χαμόγελο. Νόμιζα πολλές φορές, ότι ήμουν τριάντα χρόνια νεώτερη κι' είχα ξαναβρεί το μικρό μου. Καταλαβαίνετε τώρα πόσο το αγαπώ... και θά ήθελα από καιρό σε καιρό να έρχομαι.

— 'Ο νέος κλαίει. Δεν πιστεύει το υπέροχο αυτό φέμμα. 'Εχει μπροστά του την μητέρα του, την μητέρα του που παρά τή θελησή του, θέλει να εξακολουθήση να μείνη υπηρέτρια. Σέβεται την επιθυμία της. Τήν σφίγγει στην άγκαλιά του:

Σε χαιρετώ μαμά - Μαρία. Ναί, θά έρχεσαι όταν θελήσης.

ΟΤΡΑΝΙΑ ΜΠΟΝΗ

ΟΠΤΑΣΙΑ

Τρέμιζαν τ' αστέρια κάτω άπ' το γαλάζιο φόντο τ' ουρανού που είδα σ' όνειρό μου, στίς στροφές του νοδ τ' άγια Σου τά χέρια.

Ήταν άπλωμένα σαν να με ζήτουσαν μες την άγκαλιά κι' είδα να μου δείχνει — μες την σιγαλιά που ήταν τρυπημένα.

Κι' έφυγες ξανά μ' ένα θείο γέλιο... με δίχως μιλά κι' ένοιωσε ή ψυχή μου τή θεϊκή λαλιά Δόξα 'Ωσανά.

— 'Ω! Τι θεία κλήσι!!! Ποιός δεν την άκούει μέσα στην καρδιά μες την προσευχή του, έστω μιά φορά μιά φορά στη ζωή;

... Σε κρυφά λημέρια κάτω άπ' το γαλάζιο φόντο τ' ουρανού έρχομαι κοντά Σου, στίς στροφές του νοδ, Σου φιλώ τά χέρια.

Ποδνε τρυπημένα από τήν αγάπη κι' από τόν καυμό Σου φιλώ τά πόδια, που για λυτρωμό είναι πληγωμένα...

Γερ. ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΟΤΡΟΚΟΗΣ



ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΝΕΕΣ ΜΑΣ

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

«Ο μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει» [Α' Ἰωάννου Δ, 16]

Τοῦ Αἰδεσιμολ. πρωτοπρεσβυτέρου κ. Ε. Γ. Μυτιληναίου,
Διευθυντοῦ Τύπου καὶ Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως τῆς
Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Περνοῦμε τώρα τὴν πιὸ χαρούμενη περίοδο τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς. Εἶναι ἡ πασχαλινὴ περίοδος τοῦ «Πεντηκοσταρίου», ποὺ εἶναι γεμάτη ἀπὸ ὕμνους καὶ δοξολογίας γιὰ τὴν ἀπειρὴ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ ποὺ ἠθέλησε νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν ἀτελείωτη χαρὰ ποὺ πλημμυρίζει τὰς καρδίας ποὺ ἐγνώρισαν τὸν «Νικητὴν τοῦ θανάτου». Ἐκεῖνον ποὺ ἀπὸ τὴν ὁδὴν τοῦ Σταυροῦ ἐπέβη στὴ δόξα τοῦ Οὐρανοῦ. Καὶ αὐτὸ τὸ μῆνα—40 μέρες ὕστερα ἀπὸ τὸ Πάσχα—θὰ γιορτάσωμε τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πόσα δὲν μᾶς λέγει αὐτὴ ἡ μεγάλη χριστιανικὴ γιορτή!

Ἡ ἀνθρώπινη φύση ποὺ ἐδανείσθηκε ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς Παρθένου Μαρίας ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἀτιμάσθηκε, κι' ἐβασανίσθηκε, κι' ἐθανατώθηκε μετὰ τὸν ἐλεεινότερον τρόπο ἀπὸ τὴ μοχθηρία καὶ ἀπὸ τὴ μικρότητα τῶν ἀνθρώπων, μὰ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὅχι μονάχα ἐδείχθηκε ἀνώτερος ἀπὸ τὸ θάνατον μετὰ τὴν Ἀνάστασίν Του, μὰ καὶ ἀξιώθηκε γιὰ πάντα μένοντας ἐνωμένος μετὰ τὴν Θεότητα ν' ἀνεβῇ στὸν Οὐρανόν!

Ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τὴν Ἀνάληψίν Του ἀνυψώνει σὲ ἀνυπολόγιστη ἀξία καὶ τιμὴ τὴν ἀνθρώπινη φύση καὶ δείχνει ὀλοκάθαρα ποῖος εἶναι ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, ποῖο θᾶναι τὸ τέλος αὐτῆς τῆς δημιουργίας, ποῦ πρέπει νὰ στρέφεται ἡ προσοχή μας, πῶς πρέπει νὰ βλέπωμε τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατον...

Μὰ καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα μᾶς διδάσκει

ὁ Χριστὸς μετὰ τὴν Ἀνάληψίν Του, κάτι ποὺ καὶ ὁ σημερινὸς ἀκόμα ἄνθρωπος—μ' ὅλες τὶς καυχισιολογίες γιὰ τὸν πολιτισμό του—δὲν τὸ καταλαβαίνει διότι βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Χριστιανικῆς Διδασκαλίας.

Αὐτὸ τὸ κάτι εἶναι, τὸ χρέος ποὺ ἔχομε ἀπέναντι στὸν ἄνθρωπον, ἂν θέλωμε νὰ μᾶς τακτοποιημένοι ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ.

Τὰ χρέος μας ἀπέναντι στὸν ἄνθρωπον δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸ χρέος μας ἀπέναντι στὸν Θεόν! Ὁ Θεὸς καὶ ὁ Ἄνθρωπος, ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, στοὺς Οὐρανοὺς σημαίνει γιὰ ὅλους ὅσοι μένουν ἀκόμα ἐδῶ κάτω στὴ γῆ πῶς δὲν μποροῦν νὰ λατρεύουν τὸν Θεὸν ἂν περιφρονοῦν τὸν ἄνθρωπον. Ἔτσι κάνει ὀλοζώντανη καὶ οἰώνια τὴ μεγάλη ἐκείνη ἀλήθεια ποὺ ἔγραψε ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, «ὁ λέγων *ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ μισεῖ, οὗτος ψεύστης ἐστίν*».

Θρησκὸς λοιπὸν ἄνθρωπος, ποὺ δὲν ἔχει ἀγάπῃ τὴν καρδιά του δὲν εἶναι τίποτε, ὅπως λέγει θαυμάσια ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ πίστις ποὺ θάταν στερεὴ μὲν ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ἀγάπης μοιάζει, ὅπως λέγει ὁ Ἀδελφός Θεὸς Ἰάκωβος μετὰ τὸ ἄψυχο πτώμα. Θρησκὸς, σὰν τὸν Φαρισαῖο τῆς παληᾶς ἐβραϊκῆς ἐποχῆς, ποὺ θὰ περιφρονοῦσε τοὺς ἄλλους, ἀκόμα καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, χάνει τοὺς κόπους του καὶ ὅσο πιὸ μεγάλη ἰδέα ἔχει γιὰ τὸν ἑαυτό του, τόσο μικρότερη ἐκτίμησις θάχῃ γι' αὐτὸν ὁ Θεός!

Καὶ μάρτυρας ἀκόμα ἂν θὰ γίνῃ χύνοντας τὸ αἷμά του γιὰ τὸ Θεό ὁ θρησκὸς αὐτός, ποὺ δὲν θάχῃ ἀγάπῃ τὴν καρδιά του γιὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀδίκῃ θάχανε τὴ ζωὴ του, τίποτε δὲν θὰ κέρδιζε στὸν Οὐρανὸ ἀπὸ τὸ μαρτύριό του, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Αὐτοῦ τοῦ τύπου ὁ θρησκὸς εἶναι κατ' οὐφισμένος καὶ ἀποκρουστικὸς γκρινιάρης ποὺ σκορπίζει γύρω του τὴ μιζέρια καὶ τὴν ἀπελπισία, γιὰτὶ μέσα του δὲν εἶναι ὀλοκληρωμένη ἡ θρησκευτικότητά του, εἶναι ἀνάπηρη ἡ εὐσέβειά του καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ δώσῃ τὴ χαρὰ ποὺ πλημμυρίζει τὴν καρδιά τοῦ ἀληθινοῦ πιστοῦ καὶ ποὺ ξεχύνεται στὰ γύρω μετὰ τὴ δροσιὰ τῆς ἀγάπης.

Λατρεύοντας τὸν Χριστὸν ἔχομε χρέος ν' ἀγαποῦμε τὸν ἄνθρωπον κι' αὐτὸ ὥρισε Ἐκεῖνος πῶς θάναί τὸ διακριτικὸν σῆμα τῶν φίλων Του, ὅταν εἴπῃ «*ἐκ τούτου γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί*».

ἔστε, ἐὰν ἀγάπῃ ἔχητε ἐν ἀλλήλοις». Μὰ καὶ γιὰ μοναδικὴ ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης μας σ' Ἐκεῖνον ἔθηκε ὁ Ἰδιὸς τὴν ἀγάπῃ μας στοὺς ἀδελφούς μας, ποὺ τοὺς ὀνομάζει καὶ δικούς Του ἀδελφούς στὴ σημαντικώτατη ἐκείνη Παραβολὴ τῆς Κρίσεως λέγοντας: «*Ἐπεινάσα καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε*».

Καμμιὰ σκληρότητα δὲν δικαιολογεῖται μετὰ κανένα πρόσχημα θρησκείας, γιὰτὶ ὅποιοι ἀσεβεῖ στὸν ἄνθρωπον ἀσεβεῖ πρὸς τὸν Θεόν, ποὺ τὸν ἐστόλισε μετὰ τὴν εἰκόνα Του καὶ ποὺ τὸν προορίζει ν' ἀκολουθήσῃ τὸ δρόμο τοῦ Χριστοῦ στὸν Οὐρανόν. Καὶ ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι παρὰ ἡ σαρκωμένη ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐδόθηκε ὀλοκληρῇ γιὰ τὴν ἀγάπῃ τῶν ἀνθρώπων.

† ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ
Πρωτοπρεσβύτερος



ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η 29 ΜΑΪΟΥ 1453

ΤΗΣ Κ. ΤΑΤΙΑΝΑΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

Τὸ πάριμο τῆς Πόλης ἀπὸ τοὺς Τούρκους στάθηκε ἓνα τόσο μεγάλο περιστατικόν, ποὺ καμμιὰ σύγκρισις μετὰ σημερινὰς καταχτήσεις δὲν μπορεῖ νὰ ποραστήσῃ τὸ μέγεθός του. Ὁ λόγος εἶναι πῶς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Κωνσταντινούπολις δὲν ἦταν μόνο μία μεγάλη πρωτεύουσα, σὰν τὸ Παρίσι νὰ ποῦμε, μὰ ἦταν ἡ μόνη πολιτισμένη πρωτεύουσα ὅλου τοῦ κόσμου, ὅλης τῆς Εὐρώπης. Ἐκτὸς τούτου ἦταν καὶ τὸ ἀπομεινάρει ἐνὸς κράτους ὀλοκληροῦ. Τὸ κράτος αὐτὸ ποὺ λεγόταν Βυζάντιον καὶ ἦταν ἄλλοτε τεράστιον, κρατοῦσε τὸ μισὸν κόσμον μετὰ του: ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, Βουλγαρίαν, Βαλκάνια, Μικρασίαν, ὡς τὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς στὴν Περίαι. Φορὲς φορὲς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Χριστιανικοῦ αὐτοῦ βασιλείου ἦταν παρὰ μὲνεία. Φορὲς φορὲς πάλι εἶχε ξεπεσεμούς, γιὰτὶ τὸ ἀφάνιζαν οἱ ἀδιάκοποι πόλεμοι, καὶ γιὰτὶ οἱ διάφοροι τριγυρινοὶ λαοὶ σήκωναν

κεφάλι. Ὅμως, πάντοτε μέσα στὰ χίλια χρόνια ποὺ κράτησε ἡ ζωὴ του, δὲν ἔπαψε νὰ εἶναι ἓνα σπουδαῖον βασίλειον. Ὅλη ἡ ἀγοράματι καὶ ἀπολίτιστη τότε Εὐρώπη, ἀντέγραφε τοὺς τρόπους καὶ τὶς ιδέας του καὶ ἔστειλε τὰ παιδιά της νὰ σπουδάσουν στὶς Ἀκαδημίες καὶ στὶς Σχολὰς του. Στὴν Πόλιν τὴν «Βασιλεύουσάν» ἢ τὴν «Ἐπιτάλειον», ὅπως τὴν ἔλεγον, γιὰτὶ ἦταν χτισμένη πάνω σὲ ἑπτὰ λόφους, ἔρχονταν ἀπὸ τὰ Βαλκάνια, τὴν Ρωσσίαν, τὴν Εὐρώπην νὰ μάθουν τὸς ποίους, ν' ἀνθρωπέψουν. Ἄλλος γύρευε νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τοῦ πολέμου, δηλαδὴ στρατηγικὴν, ἄλλος Θεολογίαν, ἄλλος ἱατρικὴν ἢ τέχνας. Ἀκριβῶς ὅπως κάμνομε ἐμεῖς οἱ μικροὶ λαοὶ τώρα ποὺ στέλνομε τὰ παιδιά μας στὴ Βιέννη νὰ σπουδάσουν τραγοῦδι, στὸ Παρίσι φιλολογία, στὴν Ἀγγλίαν ναυπηγικὴν, στὴ Γερμανίαν ἱατρικὴν. Ἀκόμη κι ὅταν ἀπὸ ἀνάγκη τότε κάμνανε

κουμπαριές με τους χοντροβουλιάδες των Φράγκων, η των Ιταλών, και ήταν υποχρεωμένοι να πάρουνε καμιά νύφη από τα μέρη αυτά, αναγκάζονταν πριν την παντρεύουν να την κρατήσουν χρόνια στο παλάτι για να μάθουν... τρόπο! Τις πέρνανε λοιπόν μικρές αυτές τις περιπέτειες 11-12 χρόνια και τις διδασκαν γράμματα, μουσική, πώς να τρώνε—που δεν είχανε χαμπάρι και τρώγαν με τα χέρια—πώς να χαιρετούν, πώς να φέρονται μ' άλλα λόγια. Άλλοιως δεν ήταν για φανέρωμα!! Στην Πόλη λοιπόν αυτή που την έχτισε ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος και για τοῦτο πήρε τ' ὄνομά του και την ὠνόμασαν Κωνσταντινούπολη, ήτανε μαζεμένη ὅλη ἡ εὐγένεια τῆς Ἀνατολῆς, ὅλα τὰ πλούτη τῆς γῆς. Παλάτια μονο βασιλικά εἶχε ὅπως λέν 80, χώρια τὰ ἰδιωτικά. Εἶχε περιφημες ἐκκλησιές, Πανεπιστήμια, στρατιωτικές Ἀκαδημίες, ἱπποδρόμια, Θέατρα, ξενοδοχεῖα, μοναστήρια, κήπους, οἱ βάνει ο νοὺς τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἐπίσημοι φοροῦσαν ρούχα χρυσοκεντημένα, στολισμένα με πετράδια ὅπως εἶναι τώρα τὰ ρούχα τῶν δεσποτάδων μας. Τὰ εἰκονίσματα καὶ οἱ ἐκκλησιές με εἰκόνες πολυτίμες, καντήλια ἀσημένια. Ὅλα τὰ χρωματιστὰ μάρμαρα τοῦ κόσμου τάχαν κουβαλήσει γιὰ νὰ χτίσουν καὶ ὅλα τὰ ἀγάλματα ἀπο τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ Ρώμη γιὰ νὰ στολίσουν τὴν καινούργια αὐτὴ καὶ ὡραία πόλη. Ὅμως ἀκριβῶς αὐτὸς ὁ πλοῦτος καὶ ὁ πολιτισμὸς κινούσε τὸ φθόνο τῶν μικρῶν λαῶν, τὴ ζήλεια τῶν τριγυρινῶν ποὺ ἦσαν ἄξεστοι, χοντροί, ἄμαθοι.

Φιλοχρηματία καὶ θρησκευτικὸ φανατισμὸ οἱ Μουσουλμανικὲς φυλὲς τῆς Ἀνατολῆς, φθόνος ἀσβυστο οἱ Βουλγάροι, ἀρπαχικὸ μῦθος οἱ Φράγκοι καὶ ὅλοι γενικῶς οἱ Εὐρωπαῖοι. Ὁ νοὺς τους καὶ ὁ λογισμὸς τους ποῖος νὰ χυθῇ ν' ἀρπάξῃ. Ὅλον τὸ μάτι γυρισμένο κατὰ τὸ Βυζάντιον λαχταροῦσε τ' ἀγαθὰ, ἐπιθυμοῦσε τὰ μεγαλεῖα, ὀνειρευόταν τὸν πολιτισμὸ. Ὁ καθένας τὴν ἤθελε δική του αὐτὴ τὴν ἀπέραντη πρωτεύουσα, τὴ «Βασίλισσα δύο ἡπείρων καὶ τριῶν θαλασσῶν» ὅπως τὴν ἔλεγαν. Ὁ καθένας νὰ τὴν κερδίσει, νὰ θρονιαστῇ στὰ παλάτια, νὰ χαρῇ τὶς τιμές, τὰ πλούτη, νὰ χαρῇ τὰ μεγαλεῖα. Κάποια πολεμικὰ φυλὴ μάλιστα—οἱ Ἀβάροι—ἄγριοι καὶ ἀφοβοί, βρήκανε τὴν εὐκαιρία μιὰ φορὰ καὶ χυθῆκαν σφάζοντας, καταστρέφοντας, καίοντες καὶ φθάσαντες ὡς τὰ τεῖχη τῆς Ἰδίας τῆς πρωτεύουσας. Ὁ κίνδυνος γιὰ μιὰ στιγμή ἦταν μεγάλος. Ὑπῆρχε φόβος νὰ καταφέρουν οἱ ἄγριοι τοῦτοι νὰ μποῦν μέσα στὴν Πόλη καὶ νὰ τὴν ρημάξουνε. Στρατὸς καὶ λαὸς πολεμοῦσαν μερόνυχτα νὰ γλυτώσουν τὴ σφαγὴ καὶ τὴ σκλαβιά. Τίποτε λέει ἡ ἱστορία—καταπῶς τὸ μολογήσανε οἱ ἴδιοι οἱ βάρβαροι—δὲν τοὺς ἔκαμε τέτοια τρομάρια ὅσο μιὰ ἀσπροντυμένη κυρία ποὺ βγήκε καὶ περπάτησε τὴ νύχτα πάνω ἀπὸ τὰ κάστρα. Φανταζόμαστε βέβαια πὰ ἦταν αὐτὴ ἡ ἀσπροντυμένη κυρία; Ἦταν ἡ Παναγία.

Ἀπὸ τὰ παλιὰ ἐκεῖνα χρόνια κι' ἄλλες φορές ἡ Πόλη κιντύνεισε κι' ἄλλες φορές εἶδε τὸ χάρο με τὰ μάτια τῆς ὅπως λέμε, ὅσο ποὺ ἔφτασε τὸ φοβερὸ τέλος τῆς. Ἦταν τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1453 ὅταν οἱ Τούρκοι με 250 χιλιάδες στρατὸ καὶ 400 πλοῖα τὴν κυκλώσανε σφιχτὰ κι' ἄρχισαν νὰ χτυποῦν. Ἀπὸ μέση ὁ στρατὸς ἦτανε λίγος, πολὺ λίγος, 9 χιλιάδες μόνο ταχτικός. Πολίτες καὶ γυναικόπαιδα κουβαλοῦσαν πέτρες γιὰ νὰ φράζονε τὰ ἀνοίγματα στὰ τεῖχη, δένανε πληγές, σηκώνανε πεθαμένους. Τί νὰ σοὺ κάνουμε 9 χιλιάδες ψυχές, τί πρῶτο καὶ τί ὕστερο. Νὰ πολεμοῦν, νὰ διορθώνουνε τὰ ντουβάρια, ποὺ σὲ κάθε κανονιά γκρεμοῦσαν, νὰ ρίχνουνε τὶς σκάλες ποὺ γαντζώναν οἱ ἄπ' ἔξω καὶ θέλαν νὰ ἀνεβροῦν, ἢ νὰ γκρεμίζονε τοὺς πῖο τολμηροὺς ποὺ φτάνανε ὡς ἐπάνω καὶ θέλαν με τὰ μαχαίρια καὶ τὰ σπαθιά στὸ χέρι νὰ πηδήσουν μέσα; Ἀπὸ κάτω στρατὸς πολλὺ καλὰ ἀρματωμένος καλοταγισμένος καὶ φανατισμένος. Δεξιόσκαδες ξερμάλλιαροι τρέχανε δεξιὰ ζερβά καὶ δίνανε κουράγιο καὶ ὑποσχέσεις γιὰ ποραιοδεύσεις καὶ γιὰ πλοῦτια καὶ γιὰ κέρδη. Ντουβούλια καὶ ζουρνάδες παίζανε, νὰ ζαλίζουν καὶ νὰ εὐχαριστοῦνε τοὺς πολεμιστές. Φαγιά καὶ ποτὰ νὰ τοὺς ταγίζουμε. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα τὸ δόγμα τῆς Πόλης τῆς πῖο πλούσιας τοῦ κόσμου, τῆς πρωτεύουσας ποὺ ἦταν τ' ὄνειρο καὶ ἡ κρυφὴ λαχτάρα τῶν λαῶν ἴσαμε τὸν παγωμένο ἐπάνω βορρᾶ. Χύνονταν τὸ λοιπὸν κι οἱ Τούρκοι μεθύσμενοι ἀπ' τὰ νταούλια καὶ τὶς ὑποσχέσεις, με τὰ γένεια καὶ τὰ μαλλιά τους μερδεμένα, με τὰ μάτια κόκκινα ἀπὸ τὴν κούραση καὶ τὶς σκόνες ποὺ ρίχνανε τὰ γκρεμισμένα τεῖχη ἐπάνω τους. Ρίχνονταν σὰ θεορία καὶ οἱ χριστιανοὶ τοὺς θέριζαν. Ἐπάνω σ' αὐτὰ, ὁ Σουλτάνος τους, ὁ Μωάμεθ, ἔστειλε μῆνυμα στὸν αὐτοκράτορα, στὸν Κωνσταντῖνο Παλαιολόγο νὰ παραδώσῃ τὴν Πόλη κι' ἐκεῖνος θὰ τοῦ γλύτωνε τὴ ζωὴ καὶ θὰ τὸν ἔστελνε ἄρχοντα στὴν Πελοπόννησο. Ὁ βασιλιάς τότε ἔκαμε συμβούλιο με τοὺς ἄρχοντες καὶ τοὺς στρατηγούς του καὶ ἀπάντησε πῶς καλύτερα τὸχει νὰ πολεμήσῃ ὡς τὸ τέλος τίμια με τὸ λίγο τοῦ στρατοῦ παρὰ νὰ παραδοθῇ. Ἔτσι λοιπὸν ὁ πόλεμος συνεχίστηκε. Ὁ βασιλιάς πήγε τότε στὴν ἐκκλησίαν, στὴν Ἀγία Σοφία, γονάτισε, μετᾶλαβε, φίλησε τὸ χέρι τοῦ Πατριάρχη, ζήτησε συχώρεση, φιλήθηκε με τοὺς δικούς του. Ὅλοι κλαίγανε καὶ τοὺς φιλοῦσαν τὰ χέρια καὶ ἐκείνος με τὴν ψυχὴ ἡσυχὴ καὶ ἀποφασισμένη, τράβηξε στὸ πῶστο του. Ἐκεῖ στὴν Πύλη τοῦ Ρωμανοῦ—θᾶταν βέβαια καμιά πόρτα βαρεῖα, μεγάλη ποὺ θὰ τὴν πρόσεχαν μὴν ἀνοίξει, ἐκεῖ εἶχε τὸ στρατηγεῖο του. Ὁ πόλεμος συνεχίστηκε με τὴν ἐλπίδα πῶς ἀπὸ κάπου θαρχόταν βοήθεια. Ὅλοι κοιτοῦσαν τὸ πέλαγο, τρώγαν με τὸ μάτι τὴ θάλασσα μὴ δοῦν κάνα πανί, κάνα πλοῖο φιλικὸ νὰ τοὺς φέρνει στρατὸ καὶ πολεμοφόδια. Τίποτε, κανεῖς. Οἱ ἄνθρωποι τοὺς

[Συνέχεια στὴ σελίδα 4289]

Ἡ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ
ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Τὸ Γούντμπρουκ φιλοξενεῖ τὸν Τογιοχίκο Καγκάουα (Toyohiko Kagawa)

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ
Κ. Ε. ΧΑΤΖΗΜΜΑΝΟΥΗΛ

Τὸ Κολλέγιο τοῦ Γούντμπρουκ (Woodbrooke), ὁ ἐγκέφαλος καὶ ἡ καρδιά τοῦ Κουακερικοῦ πασιφισμοῦ τῆς Ἀγγλίας, τὸ ὡραῖο αὐτὸ διεθνὲς κέντρο τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ποὺ ἀνήκει στὴν ὁμάδα τῶν Κολλεγίων τοῦ Selly Oak γιὰ τὰ ὁποῖα γράψαμε στὸ προηγούμενο σημεῖωμά μας, εὐλογήθηκε ἀπὸ τὴν ἐξαιρετικὴ τιμὴ νὰ φιλοξενήσῃ στίς 12 Φεβρουαρίου μιὰ ἀπ' τὶς πῖο μεγάλες χριστιανικῆς φυσιογνωμίας τῆς ἐποχῆς μας: Τὸν Ἰάπωνά συγγραφέα καὶ ἱεροκήρυκα Τογιοχίκο Καγκάουα.

Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ μοναδικὸ γεγονός βέβαια στὴν πλούσια ἱστορία τοῦ Κολλεγίου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖο ἔχει δεχθεῖ κάτω ἀπ' τὴν στέγην του φυσιογνωμίες σὰν τὸν Γκάντι, τὸν Ταγκὼρ καὶ τὸν λατρευτό τῆς Ἀφρικῆς χριστιανὸ φιλόσοφο, μουσικὸ καὶ κοινωνικὸ ἐργάτη Ἀλμπερτ Σβράιτσερ. Πάντως ὅμως ἡ ἀφίξη ἐνὸς ἀστέρος τέτοιου μεγέθους σημειώνεται σὰν ἓνα ἀπ' τὰ ξεχωριστὰ γεγονότα καὶ τέτοιο ἦταν καὶ ἡ ἀφίξη τοῦ Καγκάουα.

Τογιοχίκο Καγκάουα. Πολλοὶ λίγοι στὴν Ἑλλάδα θὰ ἔχουν ἀκοῦσει τὸ ὄνομα αὐτό. Στὴν χριστιανικὴ Δύση ὅμως εἶναι ἀπ' τὰ πῖο γνωστὰ καὶ σεβαστὰ ὀνόματα, καὶ στὴν Ἀπω Ἀνατολὴ τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων ξαίρουν ὅτι εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ πῖο δυναμικοῦ ἱεροκήρυκα καὶ συγγραφέα, τοῦ κοινωνικοῦ ἐργάτου καὶ μεταρρυθμιστοῦ, τοῦ ἀνθρώπου ἀκόμα με τὴν πῖο τρυφερὴ ψυχὴ ποὺ εἶναι ὁ ἀδελφὸς τοῦ πτωχοῦ καὶ τοῦ κατατρεγμένου, τοῦ ἐγκληματία ὁ φίλος καὶ ὁ προστάτης τοῦ ἀδικημένου. Ὁ προσφίτης ἀκόμα, ποὺ ἔκαμε ἑκατομμύρια Ἰαπῶνων νὰ ζητήσουν τὴν χάρα κάτω ἀπ' τὸ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ ποὺ με τὴ φωτιὰ τῆς φλογερῆς του πίστεως ἔλυωσε τὸν πάγο τῆς ἀθεΐας καὶ τοῦ σκεπτικισμοῦ σὲ χιλιάδες ψυχές.

Τὴν βιογραφία του ἔχει γράψῃ σὲ ἓνα ὡραῖο καὶ ὀγκῶδες βιβλίον ὁ Ἀμερικανὸς William Axling, μὰ εἶναι χρήσιμο νὰ σημειώσουμε ἐδῶ λίγες γραμμὲς σχετικὰ με τὴν ζωὴν του καὶ τὴν δράση του, ἔτσι ὅπως τὶς ἀκούσαμε ἀπ' τὸ ἴδιο του τὸ στόμα.

Γεννήθηκε στὸ Kobe τὸν Ἰούλιο τοῦ 1888. Ὁ πατέρας του ἀνῆκε στὴν τάξη τῆς Ἰαπωνικῆς ἀριστοκρατίας, κι' ἦταν μέλος τοῦ συμβουλευτικοῦ Σώματος τοῦ Ἀυτοκράτορος. Μὰ



Ἀριστερὰ ὁ κ. Ἐμμ. Χατζημμανουήλ, εἰς τὸ μέσον ὁ φλογερὸς ἱεροκήρυκος Τογιοχίκο Καγκάουα καὶ δεξιὰ ὁ Κινέζος καθηγητὴς τῆς θεολογίας κ. Στήβεν Γουάγγκ.

ὁ Τογιοχίκο δὲν ἦταν νόμιμο παιδί τῶν γονέων του. Ἦταν τὸ προῖόν ἐνὸς παράνομου δεσμοῦ τοῦ ἐκλύτου πατέρα του. Ἔτσι ἀπ' τὴν μικρὴν τοῦ ἡλικία ἔφερνε τὴν σφραγίδα τοῦ παράνομου παιδιοῦ, πρῶτα ποὺ πλῆγανε τὴν ἀξιοπρέπεια τῆς παιδείας τοῦ ψυχῆς. Ὁ οἶκος γιὰ τὸ παιδί αὐτὸ ποὺ δὲν ἀγαπήθηκε ὡδήγησε τὸν πατέρα του νὰ τὸ νομιμοποιήσῃ με τὴν υιοθεσίαν. Ἦταν πολὺ μικρὸς ὅταν κι' οἱ δύο φυσικοὶ του γονεῖς πεθάνανε κι ἔμεινε στὰ χέρια τῆς θετῆς μητέρας. Ἔτσι παραπεταμένος κι ἀνεπιθύμητος, χωρὶς τὸ χάδι καὶ τὴν τρυφερὴ φροντίδα μεγάλωνε. Τὸ κλῆμα ἦταν τὸ μέσο τῆς ἀνακουφίσεως τῶν πόνων του. Ἦταν ἓνα κλῆμα συνεχές, ἀστείρευτο. Ἔτσι τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του δεδήκανε με τὴν πίκρα καὶ τὸ δάκρυ. Ἦταν παιδί ἀκόμα, μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου ὅταν ἔγραψε «Ὡ νὰ μπορούσα νὰ γίνω ἓνα με τὰ σύννεφα καὶ νὰ παρασυρθῶ ἀπ' τὴ βροχὴ. Οἱ κεραυνοὶ θὰ βροντοῦσαν καὶ ἡ βροχὴ θὰ κυλοῦσε σὲ χεῖμαρους. Τότε τὸ καρδί τῆς ζωῆς θὰ βούλιαζε καὶ γὰρ θὰ βυθιζόμουνε εἰρηνικὰ μαζί του».

Στὴν περίοδο αὐτὴν τῆς ψυχικῆς κρίσεως ἔφθασε σ' αὐτὰ τοῦ Καγκάουα τὸ μῆνυμα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ἀπὸ Ἀμερικανούς ἱεροποστολούς, οἱ ὁποῖοι ἐπικεφαλῆσαν τὸν

τόπο του. 'Ο Pr. H. W. Myers μίλησε στο πονεμένο παιδί για την αγάπη του Θεού. Του μίλησε για τον ουράνιο πατέρα μας, για την φροντίδα του προς τα πλάσματά του και την αγάπη του προπαντός στα πονεμένα παιδιά. 'Ο καλός εργάτης της πίστωσης τον πήρε κάτω απ' τον ανοιχτό ουρανό, του γύρισε το λυπημένο και δακρυμένο πρόσωπο στον ήλιο και πρόσθεσε: «Κοίταξε τον ουρανό και τον ήλιο. 'Αφες τα δάκρυά σου να στεγνώσουν και χαμογέλασε». Το θαύμα της έπιστροφής έγινε. 'Ο Καγκάουα από τότε δεν έκλαψε πιά γιατί ξαφνικά οιοθάνθηκε μέσα του τη γοητεία της πραγματικής υιοθεσίας. Γνώρισε ποιός ήταν ο αληθινός πατέρας ο οποίος φροντίζει και για τα πουλιά του ουρανού και τα λουλούδια του άγρου. 'Απ' τον καιρό αυτό ο Καγκάουα διαβάζει με πάθος χριστιανικά βιβλία, κοινωνικά, ψυχολογικά και προσεύχεται έντατικά. Διάβαζε γιατί όπως μ'ας είπε έπρεπε να ξαίρη κάθε τι από όσα ο Θεός έδημιούργησε γιατί ήταν το παιδί του και ο καλός του πατέρας θα μπορούσε να τον ρωτήσει για τα δημιουργήματά του και θάταν ντροπή να του πη ότι άγνοει...

'Ηταν φοιτητής ακόμα όταν πήρε την μεγάλη απόφαση, η οποία χρωμάτισε όλη του την ζωή. 'Η απόφαση αυτή ήταν να αφιερώσει όλες του τις δυνάμεις, όλη του τη ζωή στο έργο της ανόρθωσης και της φροντίδας των πτωχών και των παραπεταμένων. 'Η χαρά που είχε βρει κοντά στο Χριστό φούσκωνε τόσο τα στήθια του, που ζήτησε με μια ηρωική απόφαση να την μοιρασθί με όσους ζούσανε στο πηχτότερο σκοτάδι της ζωής, στη σκλαβιά του πνεύματος που όφειλότανε στο σφιχτό δέσμιό τους με τις πιό στοιχειώδεις ανάγκες της ζωής. Το πνεύμα το ανθρώπινο σκλαβώνεται το ίδιο μες τον πολύ πλούτο, όσο και στην παντελή έλλειψη του ψωμιού. Αυτοίς τους σκλάβους της καθημερινής ανεκπλήρωτης απαιτήσεως του στομάχου, τους άρρωστούς και βρώμικους που ο ανθρώπινος εγωισμός τους κυλίσθησε στο σκοτάδι της αμαρτίας ζήτησε να βρη ο Καγκάουα.

Τα Χριστούγεννα του 1909 εγκατέλειψε το περιποιημένο δωμάτιο του Κολλεγίου του και διάλεξε μια κατοικία μες την χειρότερη συνοικία του Kobe μες την οποία κτηνωδώς ζούσανε δέκα χιλιάδες περίπου άνθρωποι. Μια απ' τις πιό άπαιστες συνοικίες της 'Ιαπωνίας (Slums) στην οποία η αστυνομία με δυσκολία μπορούσε να βαδίσει και όπου σε καλές όχι πιό μεγάλες από ξη τετραγωνικά πόδια ζούσανε περισσότεροι από δέκα άνθρωποι μαστιζόμενοι απ' την πείνα, την άρρωσταια και τη διαφθορά. Το έγκλημα και η χαρτοπαξία ήταν μέσο ζωής για τους ανθρώπους αυτούς, που το νόμιμο εισόδημά τους δύσκολα περνούσε τις 4 χιλιάδες σημερινές δραχμές. 'Η καλύβα στην οποία έστρωσε το φτωχό του κρεβάτι ο Καγκάουα, ήταν στιγματομένη με το αίμα φονευθέντος άν-

θρώπου και αυτή τη στέγη τη μοιραζόταν, έτσι όπως μοιραζόταν και τη φούχτα το ρύζι, που αποτελούσε το φαγητό του με έναν ζητιάνο, έναν αλκολικό και ένα έγκληματία!

Στον τόπο αυτό άρχισε το καθημερινό χριστιανικό του κήρυγμα. Δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια έζησε με τα άπολωλота πρόβατα της συνοικίας αυτής, καλώντας τα στο δρόμο του φωτός, γιατί πίστευε τόσο βαθειά ότι γι' αυτά τα πρόβατα «Χριστός απέθανεν». Το πως κατάφερε να επιβίωση στον τόπο αυτό είναι μια μεγάλη και συγκινητική ιστορία. Μα πιό συγκινητική είναι η ιστορία του έργου του. Είναι πραγματική ιστορία πιά ότι ο τόπος αυτός μεταβλήθηκε σιγά-σιγά σε κυψέλη τιμίων ανθρώπων με συνείδηση της ανθρωπίνης των αξίας και με καθαρό το σκοπό της ζωής. Είναι πραγματική ιστορία ακόμα, ότι απ' τον τόπο αυτό ξεκίνησε το έργο της χριστιανικής κίνησης της 'Ιαπωνίας, που αριθμεί εκατομμύρια μέλη σήμερα, τα κατηχητικά σχολεία, τα βιβλικά σχολεία των χωρικών, τα όποια σπέρνουν το σπόρο της χριστιανικής αλήθειας στην 'Ιαπωνία. Στον τόπο αυτό ακόμα γραφτήκανε τα πιό δυναμικά χριστιανικά έργα του Καγκάουα, όπως η περιφημη νουβέλλα «Διασχίζοντας τη γρομμή του θανάτου» που κυκλοφόρησε σε περισσότερα από 300 χιλιάδες αντίτυπα και το έπιστημονικό του έργο «'Η ψυχολογία της φτώχειας».

Χρειάζεται κανείς χώρο και χρόνο πολύ για να δώση έστω και μια φτωχή εικόνα της φυσιογνωμίας και του έργου του συγχρόνου τούτου αποστόλου της πίστωσης. 'Εκείνο όμως που πρέπει να τονίσω κανείς στις λίγες αυτές γραμμές είναι η απέραντη πίστη του, η οποία έξεργάγη σε ένα ήφαιστειο κινήσεως και πράξεως των έργων της αγάπης. Γιατί η πίστη αυτή του Καγκάουα τον κάνει να ζή τον χριστιανισμό τόσο έντονα στη μορφή της αγάπης και της θυσίας. 'Η πίστη αυτή είναι που έκανε τον Καγκάουα μια απ' τις πιό φωτεινές φυσιογνωμίες του σημερινού κόσμου, οδηγό εκατομμυρίων ψυχών. Τον ισχυρό ακόμα και διολεχτό της πατρίδας του, ο οποίος μετά την πτώση της 'Ιαπωνίας κατά τον τελευταίο πόλεμο κλήθηκε ειδικώς απ' τον σημερινό πρωθυπουργό του τόπου τούτου για να συζητήσει τα μέτρα της ανορθώσεως της 'Ιαπωνίας. Κι' ο Καγκάουα αφού υπενθύμισε στον Πρωθυπουργό ότι πρέπει ν' άρχισι την ανόρθωση απ' τον έναυστο του πρότεινε τις χριστιανικές αρχές: 'Αγάπη στον Θεό, τόν πλησίον και την γη.

Το τρίπτυχο τούτου της αγάπης αποτελεί το κύριο θέμα του Κηρύματός του, και το χρυσό κανόνα για την λύση κάθε προβλήματος: οικονομικού, κοινωνικού, οικογενειακού. 'Όταν μιλά στους πατριώτες του έχει μαζί του μεγάλα λευκά χαρτιά τα όποια άπλώνει σ' έναν μαυροπίνακα. Κρατάει μια βούρτσα στο χέρι και ίνδικν μελάνι. Και μιλώντας [Συνέχεια στη σελίδα 4292]

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Το κ. ΠΑΝΤΕΛΗ Γ. ΜΠΙΣΤΗ, Δημοσιογράφου—Πολιτικού έξορτου Κύπρου

Μακάριος ο από Κυρηνείας. 'Ετσι είναι γνωστός ο σημερινός 'Αρχιεπίσκοπος και 'Εθνάρχης Κύπρου κ. κ. Μακάριος. Δεν θα δώσω τη βιογραφία του τώρα, ούτε θα δοκιμάσω να σκιαγραφήσω τη δράση του. Θα σ'α μιλήσω, όμως, για το Γέρο της Κύπρου, με το δόλοσπρο κεφάλι και τη φλογισμένη ψυχή του αδιάλλατου αγωνιστή.

'Ο Μακάριος είναι το άγέραστο σύμβολο του αγώνα της Κύπρου. Είναι ο συνεχιστής του έργου των Κυπριανών, των Λαυρεντίων, των Σωφρονίων, των Μελετίων, των Νικοδήμων. Είναι σ'αξ έκ της σαρκός του και όστούν εκ των οστέων των. Είναι ο ζωντανός εκπρόσωπος της ιστορίας, των θρύλων και των παραδόσεων της 'Ελληνοκυπριακής Κύπρου.

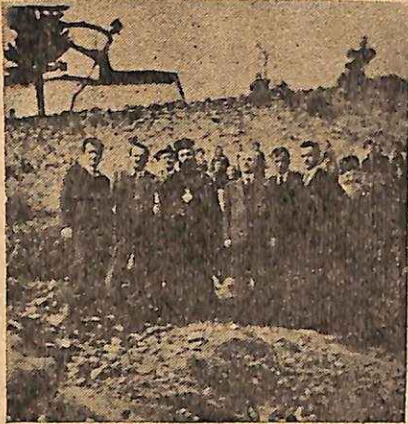
Είναι ακόμα ο μάρτυρας των σημερινών γενεών. Με το τιμημένο ράσο του και παρ' το βαθμό της ιερωσύνης του, δέχτηκε στο 1931, τα άναδρα χτυπήματα του ύποκοπάνου του Βρετανικού δ'λου. Σιωπηλός κι' άδάκρυτος ακολούθησε της έξορίας το δρόμο, γιατί πίστευε. Πίστευε πως μια μέρα ο δίκαιος Θεός θα τον ξανάφερνε στην αγαπημένη του Κύπρο, άνάμεσα στο ποίμνιό του και το λαό του. Και γύρισεν ο Μακάριος στο νησί των σκλάβων αφού ξεθύμανεν ο θυμός του Βρετανικού λέοντος. Γύρισεν ο φλογερός αγωνιστής και μεγάλος πατριώτης αφού η πολύχρονη έξορία του άσπρισε το κεφάλι, του ριτίδωσε το πρόσωπο, του τσάκισε το κορμί, μα δεν μπόρεσε να κάνει την καρδιά του να μη χτυπά για την 'Ελλάδα και για την 'Ενωσή. Γύρισε, για να τον δεχτή άρχικά η γνώριμη κι' αγαπημένη γωνία του, η Κυρήνεια, σάν Μητροπολίτη της ξανά, μα για να μη μπερδέση να τον κρατήσει για πολύ, γιατί ο φωτοστέφανος του ήρωα και έθνομάρτυρα τον προετοίμαζε για τον 'Αρχιεπισκοπικό Θρόνο της Αυτόκεφάλου 'Εκκλησίας του 'Αποστόλου Βαρνάβα. Κι' ήρθε η μέρα. Κι' ακολούθησαν ύστερα άλλες μέρες. 'Ο 'Εθνάρχης, μ' όλα του τα γεράματα, δεν έχασε τίποτα από την αγωνιστική του διάθεση. Το πανάρχαιο 'Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο έγινε ξανά το άρχηγείο του εθνικού ξεσηκωμού για την 'Ενωσή. 'Ο Γέρος εξακολουθούσε να έμπνέ. Μέσα στο Μεγάλο Συνοδικό λαμβάνονταν και λαμβάνονταν φανερά, μπροστά στο Θεό και στους ανθρώπους, και με θοράνοιχτες τις πόρτες, για να μπουή να παρακολουθήση με τα όργανά του κι' ο κυρίαρχος, όλες οι σοβαρές και κρίσιμες για τον άπελευθερωτικό αγώνα της Κύπρου αποφάσεις, κάτω από τις εικόνες των αγίων και τις ιερές σκιές των Ιερομαρτύρων.

Διαμαρτυρίες, εκκλήσεις προς τους Συμμάχους, άρθρογραφία στον κύο, συλλαλητήρια ήταν η άρχή της νέας φάσεως του έντεινομένου Κυπριακού αγώνος. 'Ο τύπος ολόκληρος, οι πνευματικοί άνθρωποι, ο έπιστημονικός κόσμος, τα κόμματα, οι οργανώσεις, τα έθνικά σωματεία, οι άγροτικοί, οι άθλητικοί και οι μουσικοί ακόμα σύλλογοι τάχτηκαν κάτω από τη σημαία της 'Εθνοαρχούσης 'Εκκλησίας. Κι' ο Γέρος που ένέπνεε και έμπνέει καθοδηγούσε το λαό του κι' εύλογουσε την 'Ενωσή. Το Παγκύπριο 'Εθνικό Συλλαλητήριο της 3ης 'Οκτωβρίου 1948 ήταν σημαντικό σταθμός μα και άφειγρία για την 'Ενωσή. Ούδεποτε η Κύπρος ως τότε έδειξε με τέτοιες μαζικές και παλλαϊκές συγκεντρώσεις τη δύναμή της στον Κυρίαρχο.

'Ο Γέρος ύστερα απ' αυτό ήταν άνήσυχος. Το άκούραστο μυαλό του εργαζόταν μέρα και νύχτα για κάτι πιό θετικό, κάτι πιό πραγματικό, πιό χειροπιαστό, κάτι που να δείξη ουσιαστικώτερα τη θέληση του λαού σ' όλο τον κόσμο, χωρίς όμως και να θεωρηθή από την 'Αγγλία ύποκίνηση για ταραχές ή στάση. Και το βρήκε. 'Ο καλός Θεός, ο δικαιοκρίτης Θεός, του φανέρωσε το Δημοψήφισμα. Αυτό που υπόγραψε πρώτος ο Γέρος, αφού έκαμε τρεις φορές το σταυρό του και έψαλε τον 'Εθνικό 'Υμνο μέσα στο ιερό του Καθεδρικού ναού του 'Αγίου 'Ιωάννου, στη Λευκωσία. Το ιερό έγγραφο που εύλόγησεν ο Γέρος με τα ίδια του τα χέρια άπάνω στην 'Αγία Τράπεζα. Το έγγραφο που αναγκάσθηκαν να υπογράψουν κι' αυτοί οι κορμουνιστές.

Αυτό το έγγραφο προσπαθεί και με άγωνία αποπειράται η 'Αγγλία να το παρουσιάση σάν χαρτί χωρίς αξία. Μα δεν πρόκειται να το επιτύχη αυτό. Γιατί ο Θεός το εύλόγησε με τα χέρια του Μακαρίου και τα πέντε έκτα του λαού της Κύπρου το υπέγραψαν αμόδωρητα, άβίαστα, άνεπηρέαστα, με τις πιό συγκινητικές έθνικές εκδηλώσεις που γνώρισε ποτέ ο μαρτυρικός αυτός τόπος, στη μακραίωνη σκλαβιά του, με εκδηλώσεις πραγματικής λατρείας και άφοσίωσης προς την 'Ελλάδα, ενός λαού που κλαίοντας υπέγραψε για την τύχη του μπροστά στα μάτια των ξένων παρατηρητών και κάτω από τη σκιά του άσπρομάλλη Γέρου, που εξακολουθεί να έμπνέει τα πλήθη και να εύλογη την 'Ενωσή, έως ότου έρθη η μέρα—γιατί θά'ρθη πολύ γρήγορα—για να πη τότε στο Θεό, ήσυχος και έτοιμος για το μεγάλο ταξίδι: «Νύν άπολύεις τόν δούλον σου Δέσποτα...»

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Γ. ΜΠΙΣΤΗΣ



Με τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Σεραφεῖμ καὶ ἐπι-
τελεῖο Κατηχητῶν Ἀρτῆς καὶ Ἰωαννίνων.

ΣΤΙΣ ἀρχές τοῦ 1945, ὅταν ἓνα σοῦ-
ρουπο πρωτάναβαν τὰ ηλεκτρικά,
ὑστερα ἀπ' τὸ σκοτάδι ποῦ εἶχε βυ-
θιστεῖ ἡ Ἀθῆνᾶ μετὰ τὸ δραματικὸ κί-
νημα, ἀκούστηκε τὸ ἐλπιδοφόρο μή-
νυμα τῆς πνευματικῆς χαραυγῆς.

Στὴν πλατεία τῆς Ὁμονοίας καὶ
στοὺς κεντρικοὺς δρόμους Σταδίου,
Πανεπιστημίου, Ἀκαδημίας κλπ. με-
γάλες ὁμάδες νέων ἔψαλλαν με ἐν-
θουσιασμό χριστιανικοὺς ὕμνους, σκορ-
πίζοντας στὴ θλιμμένη ἀτμόσφαιρα
χαρούμενα συνθήματα σὰν κι' αὐτά :

Με χαρούμενη τὴ ὄψη καὶ με μάτι λαμπερὸ
Γιὰ καινούργιες μάχες πᾶμε στὴς εἰρήνης τὸν
[καιρὸ

Τούτῃ ἡ φλόγα ποῦχ' ἀνάγη στὴν καινούργια
[μας γενιᾶ

Κάθε σάπιο θὲ νὰ κάη καὶ κακὰ κληρονομιά

Ὁ Χριστὸς εἶναι ποῦ δίνει τὴ χαρὰ καὶ τὴν
[εἰρήνη.

Ὅσοι ἔτυχε νὰ βρίσκωνται ἐκεῖ
γύρω, αἰσθάνθηκαν αὐτὴ τὴν ἐκδή-
λωση σὰν τὴν ἀπαρχὴ πνευματικοῦ
συναγερμού, ποῦ μέσα στὰ καπνίζον-
τα ἐρείπεια ποῦ σώριασεν ὁ ἔθνοκτό-
νος σπαραγμός, καλοῦσε κάθε ἑλλη-
νικὴ ψυχὴ, καὶ ἰδιαίτερα τὴ νεότητα
σὲ μιὰν πνευματικὴ ἐπιστράτευση, με-
βαθὺ νόημα καὶ σκοπὸ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑΥΓΗ

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες, πιότερες
ὁμάδες σκορπίστηκαν σ' ὁλόκληρη τὴν
Ἀθῆνα, στὸν Πειραιᾶ καὶ τὰ περὶ
χωρὰ. στοὺς δρόμους, στὰ κέντρα καὶ
στὰ νοσοκομεῖα καὶ ἔψαλλαν τοὺς
ἴδιους ὕμνους μετὰ τὰ ἴδια συνθήματα.
Ἦταν ἓνα φαινόμενο πολὺ συγκινητι-
κό, ποῦ ἔκανε τὸ μαραμένο τότε πρόσω-
πο τῆς Πατρίδας μας, νὰ χαμογελάσῃ.

Τὴν ἴδια ἀνοίξη, οἱ ὅμοιοι αὐτοὶ ἐξώρ-
μησαν σὲ διάφορες πόλεις καὶ τὸ καλο-
καίρι, ὁλόκληρη σχεδὸν ἡ Ἑλλάδα, ἀπ' ἄ-
κρη σ' ἄκρη, βοοῦσε ἀπ' τὰ συγκλονι-
στικὰ μηνύματα.

Ταξίδευσαν τότε σὲ ἀρκετὲς πόλεις.
Στὴν Κόρινθο, στὸ Ἄργος, στὸ Ναύ-
πλιο, στὸ Αἴγιο, στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου.
Παντοῦ ἀπάντησα αὐτὴ τὴν πνευματικὴ
φλόγα νὰ πυρπολῇ τίς καρδιές χιλιάδων
ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν, ποῦ μέσα ἀπὸ
τίς ὁργανώσεις τῶν Κατηχητικῶν, ξεπή-
δησαν φωτόλουστα ἀπ' τὸ Χριστιανικὸ
πνεῦμα.

Μέσα στὰ πέντε χρόνια ποῦ πέρασαν
ἀπὸ τότε, ὁ τόπος μας ἔγινε ἀγνώρι-
στος. Τὸ εἶδα σὲ κάθε βῆμα μου. Πε-
ριώδευσα ἀκόμα τίς κυριώτερες πόλεις
τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς
Θεσσαλίας καὶ στὴ Θεσσαλονίκη, στὰ
Ἰωάννινα, στὶς Σέρρες, στὴ Δράμα, συ-
νάντησα τὸ ἴδιο φούντωμα.

Φτάνει νὰ σημειωθῇ πὼς ἡ χριστιανι-
κὴ κίνησι ποῦ ἀναπτύχθηκε σήμερα, εἶναι
ἐκατονταπλασία τῆς προπολεμικῆς.

Πόλεις, ποῦ προπολεμικὰ ἦταν νεκρὲς
ὅπως ἡ Λαμία, ἡ Λιβαδιά, σήμερα ἀρι-
θμοῦν πολλὰς χιλιάδες μέλη σὲ χριστι-
ανικοὺς συλλόγους καὶ κατηχητικά.

Ἀναφέρω ἀκόμα δυὸ πόλεις ποῦ κυ-
ρίως μοῦ ἔδωσαν τὴν ἀφορμὴ γι' αὐτὸ

τὸ σημείωμα. Εἶναι ἡ Πρέβεζα κι' ἡ
Ἄρτα.

Τὴν πρώτη, τὴν εἶδα τὴν ἀνοίξη τοῦ
1949, ὑστερα ἀπὸ δέκα χρόνια. Κατὰ τὸ
διάστημα ποῦ μεσολάβησε μεταμορφώ-
θηκε ὁλότελα. Στὰ 1938—39, μόλις ἐλά-
χιστοι ἡλικιωμένοι παρακολουθοῦσαν τὰ
κηρύγματα, πρᾶγμα ποῦ προξενοῦσε βα-
θεῖα λύπη στὸ Σεβασμιο Μητροπολίτη.

Ἐνας ζηλωτὴς ἱεροκῆρυξ, ὁ πατὴρ
Συνέσιος Κτενᾶς, μετὰ τὴ συνεργασία τῆς
Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος
μετὰ πρόεδρο τὴν πύρινο ἐργάτη τῆς
ἰδέας κ. Κ. Σταθόπουλο, ἔκαμαν θαύ-
ματα. Τόσο πέρσι, ὅσο καὶ φέτος, κατὰ
τὸ πέρασμά μου, χιλιάδες ψυχές, ἰδιαί-
τερα νέες καὶ νέοι, πλημμυρίζαν τὸν
Μητροπολιτικὸ Ναὸ, γιὰ ν' ἀκούσουν τὰ
κηρύγματα, μετὰ παραστάτη πάντα τὸν
καλὸν ἱεράρχη.

Γιὰ τὴν ἐργασία αὐτὴ, ἀφιερώθηκε
τότε στὸ περιοδικὸ τοῦτο ἓνα ὁλόκληρο
ἄρθρο.

Γιὰ τὴ δευτέρη πόλιν, θὰ
μιλήσω μετὰ θαυμασμό. Μέσα
στὰ δέκα χρόνια ποῦ πέρα-
σαν, δὲν μπόρεσα νὰ
τὴν ἐπισκεφθῶ παρὰ μόνο
φέτος.

Οἱ Ἀρτινοί, διακρίνον-
ταν πάντα γιὰ τὴν εὐλό-
βειά τους, μὰ δὲν εἶχαν
τὸν πνευματικὸ καλλιερ-
γητὴ, ὥσπου ἡ Θεῖα Πρό-
νοια, ἐδῶ καὶ λίγους μῆ-
νες, ἔστειλε ἓναν ἀπὸ τοὺς
πιδ νέους καὶ τοὺς πιδ φλο-
γεροὺς ἱεράρχας τῆς, τὸν
Σεβασμ. κ. Σεραφεῖμ.

Ἀπὸ τίς πρώτες ἡμέρες

τῆς ἐνθρονίσεώς του, ἔδωσε ὅλη του
τὴν καρδιά στὸ λαὸ του καὶ σὰν κα-
λὸς ποιμέναρχης, μέρα μετὰ τὴν ἡμέρα,
τὸν ὁδηγεῖ στὸ Χριστό.

Μετὰ τὴ βοήθειά του καθὼς καὶ τὴ
συνεργασία τῆς Χριστιανικῆς ἀδελ-
φότητος Ἀρτῆς καὶ ἐνὸς πολὺ ἐναρέ-
του νέου Θεολόγου, τοῦ κ. Κ. Σακελ-
λαροπούλου, συντελεῖται μιὰ ἐξαιρε-
τικὴ πνευματικὴ καλλιέργεια. Τὸ ἀ-
πέδειξε κι' ἡ συρροὴ στὰ κηρύγματα
καὶ στὴ διάλεξή μου στὸ κινηματοθέα-
τρο «Ὁρφεύς». Εἶναι ἓνα σημεῖο πολὺ
ἐνθαρρυντικὸ ὅτι οἱ νέοι ἱεράρχαι μας
ὅπως ὁ κάλλιστος Ἀργολίδος κ. Χρυ-
σόστομος, μετὰ τὴν ἀσκήν ἐργασίας τους,
μὰ προπαντὸς τὸ παράδειγμα, ἐγκαι-
νιάζουν νέα τακτικὴ ποιμαντορικῆς ζω-
ῆς καὶ μᾶς βοηθοῦν νὰ ἐλπίζουμε πὼς
μετέτοιους ἐκκλησιαστικοὺς ὁδηγούς
θὰ ἴδοῦμε ἀποτελεσματικὴ πρόοδο.

Ἡ σύντομη τούτῃ ματιὰ στὴ μετα-
πολεμικὴ χριστιανικὴ κίνησι τοῦ τό-
που μας, μᾶς δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι
ὁ πόλεμος μ' ὅλα τὰ κακὰ ποῦ ἐπέ-
φερε, ἔκαμε τὸν ἄνθρωπο ποῦ τόσο
πόνεσε νὰ νοιώσῃ τὴν ἐπιτακτικὴ ἀ-
νάγκη τῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τὴ θρη-
σκεία. Αὐτὸ διαπιστώνουν κι' οἱ στα-
τιστικὲς ἄλλων χωρῶν, ποῦ δείχνουν
πολὺ μεγάλους ἀριθμοὺς ἀνθρώπων
ποῦ ἐπιστρέφουν στὸ Χριστό, τὸ μόνον
στήριγμα τοῦ κόσμου.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ



Ἀπὸ τὴ διάλεξιν στὸ Κινηματοθέατρο «Ὁρφεύς»

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ο ΓΑΜΟΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΓΑΜΟΥΣ...

Του κ. ΛΕΩΝΙΔΑ Ι. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ Καθηγητού του Πανεπιστημίου

Είς τρία προηγούμενα τεύχη του αξιολόγου τούτου και ωφελιμωτάτου οικογενειακού περιοδικού εγράφησαν τρία πολύ διδακτικά άρθρα επάνω εις τὸ θέμα τοῦ γάμου. Μερικὰ ζωντανὰ παραδείγματα σταχυολογημένα ἀπὸ πραγματικὰ περιστατικὰ τῆς ζωῆς, κατέστησαν τὰ ἄρθρα αὐτὰ ἀκόμη διδακτικώτερα. Ἀνέστυραν μερικὸς πτυχὰς ἀπὸ τὰ οἰκογενειακά δράματα, αἱ ὁποῖαι τοποθετοῦν τὸ μέγα θέμα τοῦ γάμου ὄχι ἐπάνω εἰς θεωρίας καὶ μεγάλους λόγους, εὐκόλους καὶ προγεύρους, ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὴν πραγματικὴν του βάσιν, δηλαδὴ εἰς τὴν ὡμὴν πραγματικότητα. Τὰ ἄρθρα αὐτὰ περιγράφουν τὰς τραγικὰς διαψεύσεις πού ὑφίσταται ἡ εἰλικρινὴς ἀγάπη ἀπὸ τὸν πλέον ταπεινὸν καὶ εὐτελὴ ὑπολογισμόν, ἡ ἀνυποπίπτου ἀγαθότης ἀπὸ τὸν δόλον, ἡ ἐμπιστοσύνη ἀπὸ τὴν ὀπισθοβουλίαν, ἡ τιμιότης ἀπὸ ὑπόπτους κινήσεις ἀριστοτεχνικώτατα συγκαλυπτομένης, ἡ ἀπλότης καὶ εὐθύτης ἀπὸ τὴν ἡθοποιίαν καὶ ὑποκρισίαν, ὁ ὕπνος τοῦ δικαίου ἀπὸ τὴν ἀγρυπνίαν κατὰ στρωσιν τῶν πλέον ἀπειθῶν καὶ καταχθονίων σχεδίων, ὁ γάμος ἀπὸ τὰς τορπίλλας τοῦ γάμου, ἐξαπολυόμενος ταυτοχρόνως πρὸς τὰς πλέον θερμὰς περιπτώσεις, πρὸς τοὺς πλέον... στοργικοὺς καὶ... ἀφωσιωμένους ἐναγκαλισμοὺς, πρὸς τοὺς πλέον δυνατοὺς δρκους καὶ δάκρυα πίστεως καὶ ἰσοβίου ἀφοσιώσεως, ταυτοχρόνως ἀκόμη πρὸς τὸ ἄσπασμα τοῦ κανδηλιῦ καὶ τὸ θυμίαμα τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ... συζύγου. Καὶ περιγράφουν τὰ ἄρθρα αὐτὰ τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ὑφίστανται διὰ τὸν γάμον, ὅπου καὶ ὅταν παραβιάζονται αἱ θεμελιώδεις ἀρχαὶ του, ἰδίως δὲ ὅταν τὸ παραβιάζον αὐτὰς μέρος νημίτη τὸ ἄλλο μέρος τὸσον κοιμώμενον καὶ τὸσον ἡλίθιον, ὥστε νὰ μὴ ἀντιλαμβάνεται τί ἐν τῇ πραγματικότητι τοῦ συμβαίνει, τί φρικαλέα πραγματικότης κρύπτεται κάτω ἀπὸ τὴν ἡθοποιίαν τῶν φαινομένων. Οἱ κινδύνοι οὗτοι, κατὰ κανόνα, ἐκσποῦν εἰς ἀνεπανόρθωτα ἀποτελέσματα, ὅταν πλέον κάθε προσπάθεια διορθώσεως τοῦ ἀπατῶντος καὶ περιγελῶντος τὰ ἀγιάτατα μέρους ἐξαντληθῇ ἐπὶ ματαίῳ, ὅταν ἀποκορυφωθῇ καὶ ἐξαντληθῇ ἡ χριστιανικὴ ὑπομονὴ καὶ ἐπιστῇ ἡ στιγμή, ὥστε ἡ περαιτέρω ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας συμβίωσις ν' ἀποτελῇ πρᾶξιν ἀντιχριστιανικὴν, ἀνῆθικον καὶ ἀπαράδεκτον. Καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη καὶ εἶναι ὀφείλμων διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν οἰκονομίαν νὰ ὁμιλῇ κανεὶς ἀνοικτὰ περὶ τῶν κινδύνων αὐτῶν, παρὰ νὰ περιορίζεται εἰς θεωρητικὰς δεοντολογίας, αἱ ὁποῖαι δὲν ὀφελοῦν καὶ δὲν διασφαλίζουν

ἀπὸ κακῶν ἐξελεύσεων τὸσον, ὅσον τὰ παραδείγματα.

Εἰς ὅσα παραδείγματα κλονισμοῦ τοῦ γάμου ἀνεφεραν τὰ προηγούμενα ἄρθρα τῆς «Οἰκογενειακῆς Ζωῆς», ἔχω καὶ ἐγὼ νὰ προσθέσω μερικὰ ἀπὸ ὅσα ἔχω ἀκούσει καὶ διαβάσει, ἀλλ' ἰδίως ἀπὸ ὅσα ἔχω ζήσει μέσα εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑπηρεσίας, ὅπου εἰργάσθην ἐκ νεότητός μου. Καὶ κρίνω ἀναγκαῖον καὶ ὀφείλμων νὰ προσφέρω ἐτοιμὴν τὴν πειρὰν μου αὐτὴν διὰ ν' ἀφυπνίσω τοὺς ἀγαθοὺς, διὰ νὰ συνετίσω τοὺς πονηροὺς, ἐὰν ἡ κακότης τῶν δὲν ἔχη φθάσει μέχρι πωρώσεως (ὁπότε πλέον δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ μὴ ζημιώσουν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους) καὶ διὰ νὰ δώσω ἀφορμὰς πρὸς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις κατοχυρωτικὰς καὶ διασφαλιστικὰς τοῦ θεοῦ τοῦ γάμου, ἀφορμὰς ἀπὸ γάμους ἀνατιναχθέντας εἰς τὸν ἀέρα ἀπὸ τὴν ἀμετανόητον σκληροτραχηλίαν τοῦ δολίου μέρους ἐναντι τῆς κοιμωμένης ἀνυποψίας καὶ τῆς ἡλιθίας ἀγαθότητος τοῦ εἰλικρινοῦς μέρους.

Ἐνθυμοῦμαι κάποτε κάπου κάποιον τρισυδυστυχισμένον σύζυγον, ὁ ὁποῖος διηγείτο τὰ ἐξῆς ἀπίστευτα, ἀλλὰ μεμορτυρημένα περιστατικὰ ἀπὸ τὴν ἀνεκδιήγητον συζυγικὴν τραγωδίαν του :

«Μόλις εἶχα 5 μῆνας νυμφευθῇ ἀπὸ... ἀγάπην, ἔλεγε. Τὴ γυναῖκα μου τὴν ἐπῆρα τελείως ἀπροικον, παρασυρθεὶς ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας λαϊκὴν παροιμίαν: ὁποῖα ἡ μορφὴ, τοιαύτη καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ λησμονήσας τὴν γαλλικὴν παροιμίαν: *les apparences trompent*, τὰ φαινόμενα ἀπατούν. Καὶ ἀντὶ νὰ ψωνίσω ἀγάπην, ἐψώνισα ἀπάτην. Φωνήεντα τὰ ἴδια, ἡ διαφορὰ εἰς τὰ σύμφωνο. Ἡλιον τῆς ζωῆς τῆς μετ' ἐνόςμαζεν ἐκείνη, φῶς τῶν ματιῶν τῆς καὶ ἀναπνοὴν τῆς, λατρείαν τῆς, σωτηρίαν τῆς, λυτρωτὴν τῆς, ζωὴν τῆς, τὸ πᾶν τῆς. Τί ἄλλο νὰ ὀνειρευθῇ κανεὶς; Ἐγὼ εἶχα εἰς τὴν κοινωνίαν ὑψηλὴν θέσιν, μεγάλην καρδίαν καὶ ὀλίγον μισθόν. Ἐκείνη ἦτο πτωχοτάτη. Ἀλλὰ τί σημασίαν εἶχε τοῦτο ἐμπρὸς εἰς τὴν ἐκφρασίν τῆς καλωσύνης πού εἶχεν ἡ μορφὴ τῆς; — Ἄς εἶναι, προχωρῶ. Ἐγνώριζεν, ὅτι ἦμην πτωχὸς — ἐγνώριζεν, ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα μισθόν, δὲν εἶχα οὔτε ἔχνομα κτηματικῆς ἢ χρηματικῆς περιουσίας — ἐγνώριζεν, ὅτι λόγῳ τοῦ πολέμου ὁ μισθὸς εἶχε καταντήσῃ εἰς τὸ 1/10 τοῦ προπολεμικοῦ — ἐγνώριζεν, ὅτι εἰς τὸ διάστημα τοῦ πολέμου εἶχα χάσει, ἔπειτα ἀπὸ μακρὰς καὶ σκληρὰς ἀσθενείας, δύο προσφιλέστατα μέλη τῆς οἰκογενείας μου, ἀπὸ μακροῦ ἀποφρατισμένης ἀπὸ τὸν στυλοβάτην πατέρα μου — ἐγνώριζεν, ὅτι, ἀφ' ὅτου ἀντὴλ-

λάσαμεν ἀμοιβαίαν ὑπόσχεσιν γάμου, ἡ κατάστασις εἶχεν ἀνατρέψει τελείως τὴν πρὸς γάμον στοιχειώδη οἰκονομικὴν βάσιν καὶ ὅλας τὰς στοιχειώδεις βασικὰς προϋποθέσεις. Τὰ ἐγνώριζεν ὅλα αὐτὰ, διότι ἐν τῇ εἰλικρινείᾳ μου τῆς τὰ ἔκαμον συνειδητὰ καὶ τὴν συνεβούλευον νὰ σκεφθῇ ἐὰν θὰ ἔπρεπε νὰ προχωρήσωμεν. Ἐγὼ δὲν ἀπευρόμην, διότι εἶχον δώσει λόγον. Ἀνῆκον εἰς τοὺς πιστεύοντες, ὅτι ἡ εὐγένεια καὶ ἡ τιμιότης ἔχουν κάποιαν ἀξίαν καὶ δικαιοῦνται κάποιαν ἀναγνώρισιν. Ἐκείνη δὲν ἀπεσῆρετο διὰ δύο λόγους, ὅπως ἀπεδείχθη ἔπειτα: πρῶτον, διὰ νὰ μ' ἐκθέσῃ κοινωνικῶς ἐὰν θ' ἀπεσυρόμην ἐγὼ. Καὶ δεύτερον: διότι ὑπελόγιζεν οὐκ ἐπὶ τοῦ προσώπου μου, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐξῆς δύο πραγμάτων: πρῶτον ἐπὶ τῶν τιμῶν τοῦ ἀξιώματός μου, διότι ἦτο εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν μοροφιλόδοξος καὶ ἡγάπα τὴν ἐπίδειξιν· δεύτερον καὶ κυριώτατα ἐπὶ τῆς συντάξεώς μου. Τὸ εἶχε κάποτε ἐκφρασθῇ, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ. Ἐν τῇ ἀπροσεξίᾳ τῆς, τῆς εἶχε «ἐξέφυγει» ἡ εἰλικρινὴς αὐτὴ ὁμολογία ἀπὸ τὸ ἀπύθμενον βάθος τοῦ ψυχικοῦ τῆς βούρκου, τοῦ χωρὶς ἀγάπην ψυγείου αὐτοῦ. Ἐβλεπεν ἀπὸ τότε τὴν εὐτυχίαν πού θὰ ἤρχιζεν ἐμπρὸς εἰς τὸ φερόμενόν μου καὶ ἡδονίζετο μετ' ἡσυχίαν αὐτὴν. Κρυπτομένη δὲ ὀπίσω ἀπὸ προσχήματα, παρεπονέτο διὰ τοῦ πρὸς γάμον λογικοῦς δισταγμοῦ μου. Διατὶ στενοχωροῦμαι; Δι' ἐν περὶ σὸ σὸ τ ε ρ ο ν «πιάτο φαγητοῦ»; Ἐκτὸς ἐὰν... δὲν τὴν ἀγαποῦσα ὅπως ἐκείνη... καὶ θέλω νὰ ὑπαναχωρήσω «ἀνευ λόγου» ἀπὸ τὸν λόγον μου, ὁπότε... δὲν θὰ ἦμην «κύριος». Αὐτὰ, ὥς ὅτου γίνῃ ὁ γάμος καὶ ζευχθῇ τὸ ὑποζύγιον. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ κυρία λαμβάνει ἀνὰ χεῖρας τὸ μαστίγιον καὶ ὡς θηριοδαμάτρια καταφέρει ἀμειλικτα κυττήματα κατὰ τοῦ ὑποζυγίου. Ὁ γάμος ἔγινε χωρὶς ἔχνομα καὶ χωρὶς ἔχνομα στοιχειώδους φιλοτιμίας ἐκ μέρους τῶν οἰκείων τῆς, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους δὲν εὐρέθη ἐν πρᾶσινον φύλλον. Καὶ, ὁμῶς μετὰ τὸν γάμον, ἀντὶ νὰ χυθῇ ἡ ἀγάπη, χύνεται ἄφθονον τὸ δηλητήριον. Ὅλιγας ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον μοῦ ἐξήτησε νὰ τῆς κάμω φοῦστα. Δὲν εἶχα. Κανεὶς δὲν εἶχε χρήματα. Ἀπὸ πρόσφατον πολεμικὴν περιπέτειαν, ὅλοι ἦσαν πανὶ μετὰ πανὶ. Τὴν παρεκάλεσα νὰ περιμένῃ. Μέσα μου ἀνετίχλασα μετ' ἡσυχίαν, ὅτι ἦλθεν εἰς γάμον χωρὶς ρούχα. Καὶ τότε μοῦ τινάζει κατὰ πρόσωπον τὴν ἐξῆς λάσπη: «Καὶ τί ἄνδρας εἶσαι σὺ νὰ μὴ ἔχῃς ἄσπρη;» — Μοῦ ἠμπορεῖ νὰ μοῦ κάμῃς μία φοῦστα; — Μοῦ ἠμπερῆκε τὸ αἷμα σὲ κεφάλι. Δηλητήριον ἐχούθῃ εἰς τὰ σπλάγγνα μου. Ἀλλ' ἐσιώπησα. Ἐνοστέλγησα τὸ πατριό μου σπίτι. Δὲν εἶχεν ἀκουσθῇ μέσα αὐτοῦ τὸ σπῆτι π ο τ ε τέτοια κοῦβέντα, παρ' ὅλες τὶς ἀνέχειες πού ἐπεράσαμε. Καὶ ἡμέρας ἐκάνονισα ταξίδι εἰς τὸ Ἐξωτερικόν. Εἶχα ἔξω κάποιον μεγάλο φίλον. Ἐπρεπε νὰ φύγω μαζί τῆς, κρατώντας

ἐδῶ μετὰ τὰ δόντια τὴν ὑψηλὴν, ἀλλὰ φτωχὴν θέσιν μου, ἔπρεπε νὰ φύγω διὰ νὰ ἐργασθῶ καὶ νὰ τὴν ντύσω. Τὸ ἔκαμα. Ἐφυγα. Τὴν ἐπῆρα μαζί μου νὰ τὴν διασκεδάσω καὶ νὰ τὴν ντύσω. Ἐπειτα ἀπὸ μιὰ μεγάλη δυστυχία καὶ ἀπὸ μιὰ πρωτοφανῇ στέρηση τῶν ἀγαθῶν λόγῳ μακροῦ καὶ σκληροῦ πολέμου, εὐρέθημεν ἐπὶ τέλους εἰς ἓνα μέρος πλούσιον, πού δὲν εἶχε γνωρίσει τοῦ πολέμου τὰ δεινὰ. Ἐκεῖ, κάτω ἀπὸ τὴν σκέπην καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ μεγάλου φίλου μου, εἶχα ἐξασφαλίσαι μιὰ πρόσθετη ἐργασία, ἡ ὁποία θὰ μοῦ ἐπέτρεπε νὰ ντύσω τὴν γυναῖκά μου. Ἐνόμισα, ἐπίστευα, ὅτι ἦτο γυναικά ΜΟΥ. Καὶ εἶχα μεσάνυχτα, δὲν ἐπῆγαινε κἀν ὁ νοῦς μου νὰ φαντασθῶ, ὅτι ἡ μελιστάλακτος οὐτὴ ἦτο μόνον γυναῖκα, χωρὶς τὸ ΜΟΥ. Τὴν ἀγαποῦσα... ὁ ἡλίθιος!... Ὁ κατέχων «ὕψηλὴν θέσιν»! Κρίμα τὰ γράμματα! Ἄς εἶναι! Συνεχίζω. Τὸ τί τῆς ἔκαμα, θὰ σὰς εἶπω ἄλλοτε. Ἄν ἐρωτήσετε τὴν ἰδίαν, θὰ σὰς εἶπῃ: τίποτε! Ἄς εἶναι. Συνεχίζω: Ἄφου, μετὰ τῶν ἄλλων, τῆς ἔκαμα παπούτσια διαφόρων εἰδῶν, σχημάτων, γούστων καὶ ποιότητων, ἔκαμα (εἶχον τότε τὰ μέσα! ἡμποροῦσα!) καὶ μίαν παραγγελίαν παπουτσιῶν καὶ δερμάτων διὰ νὰ στείλω εἰς τοὺς γονεῖς τῆς καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν τῆς. Ἄν καὶ ἐκεῖνοι εἶχον φερθῇ ἀπέναντί μου μετ' ἀφιλοτιμίαν πρωτοφανῇ δι' ἑλληνικὰ χρονικά, ὁμῶς ἐγὼ ἠθέλησα νὰ εὐχαριστήσω τὴν γυναῖκα (μου), χαρίζων καὶ εἰς ἐκείνους, ὅτι ἡμποροῦσα. Ἐλοιπόν, τί νομίζετε, ὅτι συνέβη; Ἀκούσατε καὶ φρίζετε.

Ἐπῆγε ἡ γυναῖκα (μου) εἰς τὸν ὑποδηματοποιὸν καὶ τοῦ εἶπεν ἰδιαιτέρως διὰ τὰ δῶρα αὐτὰ πού παρήγγειλα διὰ τοὺς γονεῖς τῆς:

— Βόλε τιμὴ περισσώτερη ἀπὸ ὅση θὰ ἔβαζε, πάρτην ἀπ' αὐτὸν («αὐτὸς» ἦμουν ἐγὼ, ὁ... σύζυγος) καὶ δῶσε μοῦ τὴν ἐμένα!

Ἐδῶ ἐτελείωσεν ἡ διήγησις τοῦ δυστυχισμένου συνομιλητοῦ τῆς συντροφιάς μου. Καὶ ἄφου ἐκίνησε περιλόπως τὸ κεφάλι του, ὅπως κανεὶς ὅταν εὐρίσκειται ἐμπρὸς εἰς ἐρείπια, εἶπε τὰ ἐξῆς τελευταῖα λόγια:

— Ἀὐτὸ, κύριοι, τὸ πιστεύετε; Ἡμπορεῖ νὰ χωρέσῃ ὁ νοῦς σας τὴν δυνατότητα τῆς πωρώσεως μιᾶς συζύγου, ἡ ὁποία ὑπανδρεύεται ἀπὸ... ἀγάπην; Καὶ ὁμῶς ἐγὼ ν ε ν ν. Ἐπειτα ἀπὸ χρόνια μοῦ τὸ διεβεβαίωσεν ὁ ἴδιος ὁ ὑποδηματοποιός. Τὸν συνήντησα τυχαίως — δηλ. ἀπὸ Θεοῦ — πού ἦλθε διὰ νὰ ἐγκατασταθῇ πλέον ἐδῶ, εἰς τὴν Πατρίδα. Μοῦ τὸ διεβεβαίωσεν ὁ ἴδιος. Ἄλλως ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ πιστεύσω. Καὶ μοῦ προσέθεσεν, ὅτι εἰς ὅλην τὴν ἐπαγγελματικὴν σταδιοδρομίαν, δὲν τοῦ εἶχε συμβῇ τέτοιο πρᾶγμα οὔτε ἀπὸ ὑπέρβουτον. Καὶ αὐτὴ ἡ κυρία ἔφερε τὸ ὄνομα μου καὶ τὸν τίτλον τῆς ὑψηλῆς κοινωνικῆς μου θέσεως (ἀδιάφορον ἂν ἡ θέσις μου ἦτο λάμπουσα πενία, τὸ [Συνέχεια στὴ σελίδα 4285])

H. V. Morton

Γυναίκες της Αγίας Γραφής: Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΑΣ

Διασκευή της κ. ΑΘΗΝΑΣ ΧΑΤΖΗΜΜΑΝΟΥΗΛ (Μυλωνά)

“Όταν μιά φορά γύριζε ο Ίησους από τη Γαλιλαία στα Ιεροσόλυμα, μάς λέει ο ευαγγελιστής Ιωάννης, πήρε τον δρόμο από τη Σαμάρεια. Ήταν ασύχναστος ο δρόμος αυτός γιατί οι Ίουδαίοι κι οι Σαμαρίτες τρέφανε μίσος δυνατό ανάμεταξύ τους. Οι διαφορές τους χρονολογούνταν από τον καιρό της Εξόδου, όταν μερικοί Ισραηλίτες που είχαν μείνει πίσω στη Σαμάρεια αναμείχθηκαν και παντρεύτηκαν τους Ασσυρίους εσβολείς.

Ύστερα από μισόν αιώνα εξορίας ή φυλή του Ισραήλ (γνωστή αργότερα με τ' όνομα «Ίουδαίοι») επέστρεψε από τη Βαβυλώνα κι άρχισε να ξαναχτίσει τον καταστραμμένο ναό του Σολομώντος στα Ιεροσόλυμα.

Οι Ίουδαίοι με καταφρόνια μεγάλη άρνήθηκαν τη βοήθεια των Σαμαριτών, γιατί ήταν τάχα οι άνθρωποι αυτοί φυλή ανάμικτη. Η βρυσιά αυτή ποτέ δεν συγχωρέθηκε. Οι Σαμαρίτες στήσανε ένα αντίπαλο ναό στο όρος Γαριζύ, κι από την ώρα εκείνη έκοψαν κάθε σχέση με τους Έβραίους.

Σήμερα οι απόγονοι των Σαμαριτών, που αριθμούνται σε καμιά πενήνταριά, ζούν στη Σαμάρεια και συντηίζουν ακόμα κατά το Έβραϊκό Πάσχα να θυσιάζουν άρνια κοντά στα ερείπια του αρχαίου των ναού. Και σάν από παράξενη εκδίκηση του χρόνου, θεωρούνται τώρα σάν ή πιό καθαρόαιμη ράτσα του κόσμου.

Την εποχή όμως του Χριστού το μίσος μεταξύ του Ίουδαίου και του Σαμαρίτη βρισκότανε στο ξενίθ. Οι Σαμαρίτες παραφυλάγανε τους Έβραίους προσκυνητές που διαστούρωναν την περιοχή τους και τους κακοποιούσαν, ενώ οι Ίουδαίοι, σύμφωνα με τον Λευιτικό τους νόμο, θεωρούσαν τους Σαμαρίτες ακαθάρτους και κατάστρωναν τὰ πιό περίπλοκα σχέδια για ν' αποφύγουν κάθε επαφή μαζί τους.

Ο έπαναστατικός χαρακτήρας των λόγων του Χριστού εκφράζεται με ζωηρότητα στην συμπεριφορά του προς τους Σαμαρίτες. Κάθε Του παραπομπή σ' αυτούς είναι ευγενική. Η παραβολή του καλού Σαμαρίτη έχει αποβή ή παροιμία της εθνοπλαχνίας. Κι ήταν σε μιά γυναίκα της περιφρονημένης αυτής φυλής που

πρωτοεμπιστεύτηκε ο Χριστός το μυστικό της Θεότητός Του.

Αποκαωμένος από την πορεία Του, κατηφόρισε ο Ίησους τους καστανούς λόφους της Έφραϊμ και μπήκε στη ξεστή κοιλάδα της Σηχέμ. Αν παραδεχτούμε τον Ισχυρισμό, ότι ο ευαγγελιστής Ιωάννης μετρούσε την ώρα κατά το Ρωμαϊκό κι όχι το Ίουδαϊκό σύστημα, θάταν ή έκτη απογευματινή ώρα που ο κάθε βράχος έέχυνε το τελευταίο κύμα θερμότητας πριν μακρύνουν οι Ισκιιοι και φυσήξουν οι άερες από τους λόφους.

Καθώς έμπαινε ο Ίησους με τους μαθητές Του στην πράσινη κοιλάδα, αντίκρυσε την αρχαία πηγή του Ίακώβ. Στέκει ακόμα και σήμερα εκεί και μπορείς να δής τ' άλλα-κώματα που χάραξαν πάνω στην πέτρα τὰ σχοινιά των γυναικών, όταν χρόνια πολλά πριν χαμήλωναν τις υδρίες τους μέσα στο πηγάδι. Μιά μικρή ελληνική εκκλησία όρθώνεται πάνω του σήμερα, άλλ' όταν ο Χριστός πέ-ρασε από κει πηγαίνοντας για τη Γαλιλαία, το πηγάδι βρισκόταν στην ύπαιθρο.

Οι μαθητές κίνησαν για τη Σιχάρ (που σήμερα λέγεται Άσκήρ) ν' αγοράσουν τρόφιμα. Θά πρέπει ν' άφισαν πίσω τους τον Ιωάννη, γιατί ή περιγραφή του των όσων έ-ποκολούθησαν ξετυλίγεται με την συνθετική λαμπρότητα και την λεπτομέρεια που μόνο εκείνος που είδε κι άκουσε μπορεί να μετα-δώσει.

Από το μέρος της Σιχάρ ανάμεσα από τους άγρους ήγθε μιά Σαμαρίτισσα με μιά υδρία στον ώμο της. Ήταν μιά γυναίκα άμαρτωλή.

Αιώνες πολλούς πρωτίτερα, σε χωριά μικρά σάν τη Σιχάρ, γυναίκες με παρελθόν ζούσαν καλύτερα στη μοναξιά ή με τη συντροφιά άνδρων παρά στην κοινωνία των όμοφύλων των. Δεν συγχωρούν τόσο εύκολα οι γυναίκες τις όμόφυλές των για τις άμαρτίες τους όπως τους άνδρες.

Αυτή ίσως νάταν ή αίτια που ή γυναίκα αυτή της Σαμάρειας έπαιρνε όλο τον δρόμο νάρθη στο Πηγάδι του Ίακώβ να βγάλη νερό, αποφεύγοντας έτσι το κοντινό πηγάδι του χωριού όπου μιά τέτοια ώρα έσπερινή θά-

ταν μαζεμένες εκεί όλες οι νέες της Σιχάρ έτοιμες να την κατακρίνουν.

Καθώς πλησίαζε το Πηγάδι του Ίακώβ είδε ένα άγνωστο να κάθεται εκεί. Από τὰ χρυσωτά του φορέματα κατόλβε ότι ήταν Έβραίος. Γι αυτό όταν της μίλησε δοκίμασε μεγάλη έκπληξη. Μά το ξάφνιασμα κορυφώθηκε, όταν ούτός της ζήτησε μιά χάρη:

— «Δός μοις πειν», της είπε.

— «Δός μοις πειν», της είπε.

— Πώς σύ Ίουδαίος ών παρ' έμού πειν αίτεις γυναικούς Σαμαρίτιδος ούσης; ού γάρ συγχωώντις Ίουδαίοι Σαμαρίταις». (Ίω. Δ. 9).

Ο έκπλησων Άγνωστος άπάντησε τότε τὰ λόγια που ο μοντέρνος μεταφραστής του Ευαγγελίου Dr. James Moffat άπέδωσε έτσι: «Αν γνώριζες ποιά είναι το έλεύθερο χάρισμα του Θεού και ποιός αυτός που σου ζητά να του δώσεις να πιή, τότε έσύ θα του ζητού-σες να πιής κι' εκείνος θα σου δινε το «ζών ύδωρ».

Ο Ίησους για να εικονογραφηση τὰ λόγια του άνάφερνε πάντα κι' έδειχνε πράγματα που βρισκόταν γύρω του. Για παράδειγμα, όταν κρατά την όμιλία του στις όχθες της Γαλιλαίας άνάφερε την πόλι την επάνω όρους κειμένη, γύρισε κι' έδειξε το πιό ψηλοτάτο χωριουδάκι της Πολισίνης, που έξακολουθεί ακόμα και σήμερα να καθρεφτίζεται μέσ' τὰ νερά της λίμνης. Όταν πάλι παρωμοίωσε τους Γερματίες και Φαρισαίους με τους «κεκο-νισμένους τάφους» μιλούσε από την ούλη του Ναού της Ιερουσαλήμ άπ' όπου ήταν εύκολη ή θέα της Κοιλάδας των Κέδρων με τις χιλιάδες των φρεοκοασβεστωμένων τάφων—γιατί ήταν ή συνήθεια κατά το Έβραϊκό Πάσχα ν' άσπρίζουν τις πλάκες των.

Κατό τον ίδιο τρόπο έδειξε το Πηγάδι του Ίακώβ για να συγκρίνη τ' άκίνητα νερά του με το ζωντανό νερό της πίστης. Είναι του με το ζωντανό νερό της πίστης. Είναι μόνο λίγα χρόνια που οι αρχαιολόγοι έρευνώντες το πηγάδι αυτό ανακάλυψαν ότι δεν υπήρχε φλέβα νερού, άλλ' ότι σχηματιζότανε από νερά της βροχής που φιλτραριζότανε από τὰ στρώματα της γής κι' έρχότανε ν' άποθη-κευθ ή στο κοιλωμά του.

Μιά γυναίκα με μιά πετρα πέντε άνδρων δεν ήταν φυσικά ο τύπος που σε μιά συνομιλία θα έπέρεπε να γίνη αντικείμενο πει-ράγματος. Γι' αυτό είπε άσεϊά:

«Κύριε, ούτε άντλημα έχεις και το φρέαρ έστι βαθύ· πόθεν ούν έχεις το ύδωρ το ζών; μη σύ μείζων εί του πατρός ήμών Ίακώβ, ός έδωκεν ήμιν το φρέαρ, και αυτός έξ αυτού έπιε· και οι υιοί αυτού και τὰ θρέμματα αυτού;»

Δείχνοντας πάλι το πηγάδι άπάντησε:

«Πάς ό πίνων εκ του ύδατος τούτου διψή-σει πάλιν· ός δ' άν πιή εκ του ύδατος ού έγώ δώσω αυτό ού μη διψήσει επί τον αιώ-να, αλλά το ύδωρ ό δώσω αυτό γενήσεται εν αυτό πηγή ύδατος άλλομένου εις ζώνη αιώ-νιον».

Η γυναίκα άνίκανη (άκόμα να καταλάβη λέγει κοροϊδευτικά:

«Κύριε, δός μοι τουτό το ύδωρ, ίνα μη διψώ μηδέ έρχωμαι ένθάδε άντλιν».

Ο Άγνωστος τελείωσε τη συνομιλία με προσαγή που μπήκε ίσια στην καρδιά της.

«Υπαγε φώνησον τον άνδρα σου και έλθέ ένθάδε».

Πολύ χαρτί έχουν ξοδέψει οι ειδήμονες προσποθώντες ν' άποφασίσουν γιατί ο Ίη-σους ζήτησε τον άνδρα της Σαμαρίτισσας. Είναι άνάξιο να πιστώψη κανείς ότι, ενώ ήξερε καλά πως ή γυναίκα δεν είχε άνδρα, έκοψε την έρώτηση αυτή για να τη ντροπίωση και να την κόμη να συνέλθη από την άρσο-τία. Είναι άσφαλώς εύκολότερο να σκεφτή κανείς ότι ο Ίησους είδε μέσα σ' αυτό το συνηθισμένο κι' άμσρωτό πλάσμα — όπως σε τόσους άλλους άμσρωτούς — κάτι όμορφο και κάτι που άξίζει τον κόπο να προσέξη. Καί, για να την άποσάση από τη ένάωιστική αυτή και κοροϊδευτική συμπεριφορά, και για να την φέρη στην ταπεινότητα της έξομολόγη-σης, άπηύθυνε την μιά και μόνη έρώτηση που άνοιξε την καρδιά της.

«Ούκ έχω άνδρα», άπάντησε ή Σαμαρί-τισσα. Κι' όταν το είπε έγινε μιά γυναίκα διαφορετική. Δεν άπηχούσαν πιά τὰ λόγια της καμιά νότα σαρκασμού ή σκληρότητας.

«Καλώς είπες», παρετήρησε ευγενικά ο Χριστός, «πέντε γάρ άνδρας έσχες, και νυν όν έχεις ούκ έστι σου άνήρ».

«Κύριε, θεωρώ ότι προφήτης εί σύ», ψιθύ-ρισε ή γυναίκα.

Με τον θαυμάσιο τρόπο που μιλούσε πάν-τα στους ταπεινούς κι' άλλόκαρδους, μίλησε ο Ίησους στη Σαμαρίτιδα, για το μυστικό της ιδιότητάς του ως Μεσσίας.

Η συνηθισμένη αυτή κι' άμσρωτή γυ-ναίκα ξεχωρίζει άνόμεσα στις Βιβλικές γυ-ναίκες όσων ή πρώτη που άκουσε από τὰ χείλια του Χριστού την Ιστορία της άποστο-λής του στη γή.

«Αφήκεν ούν την υδρίαν αυτής ή γυνή και άπλήθεν εις την πόλιν, και λέγει τοις άν-θρώποις· δεύτε ιδετε άνθρωπον ός είπέ μοι πάντα όσα έποίησα· μήτι ούτός έστιν ο Χριστός;»

Τρέχοντας ήρθαν οι Σαμαρίτες από την Άσκήρ να δούν τον Γνώστη των Καρδιών. Κι' ο Ίησους είπε στους άκολουθούς του:

«Ούχ ύμεις λέγετε ότι έτι τετράμηνός έστι και ό θερισμός άρχεται; Ίδου λέγω ύμιν, επά-ρατε τους όφθαλμούς ήμών και θεάσατε τας χώρας, ότι λευκαί έστι προς θερισμόν».

Γενικά έχει γίνει παραδεκτό ότι ή φράση αυτή άναφέρεται στην εποχή εκείνη του έτους. Άλλ' άσφαλώς ο Ίησους διευθύνοντας πάλι την προσοχή στα πράγματα γύρω, ύπαινίσσεται το λευκοντυμένο πλήθος, που, οδηγούμενο από τη Σαμαρίτισσα, είχε τρέξει να τον δή.

*Αγγλία 15 *Απριλίου

ΑΘΗΝΑ ΧΑΤΖΗΜΜΑΝΟΥΗΛ



ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΚΔΡΟΜΗ

— Ξέρεις, Δημήτρη, έλεγε ο Νίκος στο φίλο του, καθώς σχολνοῦσαν. Αὔριο τὸ ἀπόγευμα θὰ πάω στὸ κτήμα τοῦ θείου μου. Θὰ εἶναι καὶ τὰ ξαδέφρια μου καὶ θὰ περάσουμε πολὺ ὥραϊα. Ἄν σ' ἀφήσῃ ὁ πατέρας σου ἔρχεσαι μαζί μου. Σάββατο ἀπόγευμα θὰ εἶναι καὶ θάχουμε καιρὸ νὰ μελετήσουμε τ' ἀπόγευμα τὴν Κυριακή.

— Γιατὶ νὰ μὴν ἔρθω, Νίκο; Πιστεύω νὰ μοῦ δώσουνε τὴν ἄδεια ὁ μπαμπὰς καὶ ἡ μαμά.

Οἱ δυὸ συμμαθητὲς περπατοῦσαν χαρούμενα καὶ ἔκαναν σχέδια γιὰ τὴν ἄλλη μέρα. Ξαφνικά, ἓνα ὥραϊο αὐτοκίνητο σταμάτησε στὴν ἀσφαλτοστρωμένη λεωφόρο. Κατέβηκαν γρήγορα οἱ ἰδιοκτῆτες μιᾶς ὥραϊας ἑξοχικῆς βίλλας μετὰ τὸ γυῖο τους τὸν Παῦλο, ποὺ δὲν ἐπῆγε κείνη τὴ χρονιά στὸ σχολεῖο γιατί τὸ ἀπαγόρευσε ὁ γιατρός, καὶ ἔκανε μαθήματα στὸ σπίτι, μὴ ἰδιαίτερο δάσκαλο. Πῆγαν νὰ περάσουν μιὰ βδομάδα στὴν ἑξοχή.

Ὁ Παῦλος ποὺ ἦταν ἀκατάδεκτο παιδί, εἶχε πιάσει φιλίες μετὰ τὸν Δημήτρη. Τὰ δυὸ παιδιά γνωρίσθηκαν στὸ φοῦρνο τοῦ πατέρα τοῦ Δημήτρη, ὅπου ὁ μικρὸς μαθητὴς βοηθοῦσε στὶς διάφορες δουλειές.

Κάθε παιδί αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη τῆς παιδικῆς συντροφιάς καὶ ὁ Παῦλος βρῆκε στὸν Δημήτρη ἓνα φίλο γιὰ νὰ περνᾷ τίς ὥρες τῆς μοναξιάς του στὴ βίλλα. Τὸν προσκαλοῦσε συχνὰ καὶ οἱ γονεῖς τοῦ Δημήτρη τὸν ἀφῆναν νὰ πηγαίνει πότε πότε.

Ὅσο ὁ Παῦλος δὲν ἐνοιῶθε τὴ βαθεῖα φιλία ποὺ ἐνώνει δύο παιδιά ποὺ ζοῦν ὁμοῖα περίπου ζωὴ. Γι' αὐτὸν ὁ Δημήτρη ἦταν μιὰ προσωρινὴ καὶ ὠφέλιμη γνωριμιὰ. Στὰ παιχνίδια ἤθελε νὰ γίνεται πάντοτε τὸ δικό του καὶ ὁ Δημήτρη στενοχωριόταν πολὺ γι' αὐτό.

Πολλὲς φορὲς σκέφτηκε νὰ μὴν ξαναπῇ, μὰ κάθε φορὰ ποὺ ὁ Παῦλος τὸν προσκαλοῦσε στὸ σπίτι του πῆγαινε, γιατί τοῦ ἔκαναν ἐντύπωση τὰ πλούτη του.

Μόλις ἀντίκρουσε ὁ Παῦλος τὸν Δημήτρη ἔτρεξε νὰ πιάσῃ κουβέντα μαζί του καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ πάῃ τὸ Σάββατο τὸ ἀπόγευμα στὴ βίλλα νὰ παίξουνε. Ὁ Δημήτρη ἔσπευξε νὰ δώσει τὸ λόγο του στὸν Νίκο μὰ δὲν μπόρεσε, γιατί ἤξερε πὼς θὰ δυσχεραστῇ τὸν Παῦλο. Ὑποσχέθηκε λοιπὸν πὼς θὰ πάῃ καὶ ἔτρεξε νὰ προλάβῃ τὸν Νίκο ποὺ εἶχε προχωρήσει μαζί μετὰ τὰ ἄλλα παιδιά τοῦ σχολείου.

— Ξέρεις, Νίκο, τοῦ εἶπε, αὔριο τὸ ἀπόγευμα θὰ πάω στὸ σπίτι τοῦ Παύλου.

— Καλὰ, καὶ ἡ ἐκδρομὴ μας;

— Λυποῦμαι, μὰ δὲν μπόρεσα ν' ἀρνηθῶ.

Ὁ Νίκος δὲν ἀποκρίθηκε.

Τὸ ἄλλο ἀπόγευμα, ὁ Δημήτρη πῆγε μετὰ τὴν ἄδεια τῶν γονιῶν του νὰ περάσῃ ὅλο τὸ ἀπόγευμα στὴ βίλλα. Μὰ ὁ Παῦλος ἦταν ἀλλοιῶτικος. Ἀντὶ νὰ χαρῇ ὅταν εἶδε τὸν Δημήτρη στενοχωρέθηκε. Εἶχαν ἔρθει κατὰ ξαδέφρια του ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ ντρεπόταν νὰ τοὺς παρουσιάσῃ τὸν Δημήτρη σὰν φίλο του. Μὴ μπορώντας ὅμως νὰ κάνῃ καὶ ἄλλοιως, τὸν κράτησε νὰ παίξουν ὅλοι μαζί.

Ὅσο προχωροῦσε τὸ παιχνίδι τόσο ὁ Δημήτρη ἐνοιῶθε πὼς ἦταν ἕνος σὲ κείνον τὸν κόσμον. Τὸν παραμέριζαν συστηματικά. Σκεφτότανε τίς χαρούμενες ὥρες ποὺ θὰ περνοῦσε μαζί μετὰ τὸν Νίκο στὸ κτήμα τοῦ θείου του καὶ ἡ πίκρα του μεγάλωνε.

Καὶ νά, κάποια στιγμή, φώναξε ἡ μητέρα τοῦ Παύλου στὰ παιδιά πὼς θὰ πῆγαιναν ἐκδρομὴ μετὰ αὐτοκίνητο. Τὰ παιδιά ξεχουράθηκαν.

— Γεῖά σου, Δημήτρη, φώναξε ὁ Παῦ-

λος. Νὰ ξανάρθῃς πάλι καμμιὰ φορὰ.

Ὁ Δημήτρη ἀποσβολώθηκε. Οὔτε σκέφτηκε νὰ τοῦ ζητήσουνε συγνώμη. Χαιρέτησε καὶ ἔφυγε, ἐνῶ ὁ Παῦλος μετὰ τὰ ξαδέφρια του ἐμπαίνανε μετὰ τρελλὰ ξεφωνητὰ στὸ αὐτοκίνητο.

Τὸ καμμένο τὸ παιδί ἐνοιῶθε τὴν καρδιά στὸ στήθος του σὰν πέτρα. Δάκρυα τοῦ ἀνέβαιναν στὰ μάτια. Ἄχ! γιατί νὰ μὴν πάῃ μαζί μετὰ τὸν ἀληθινὸ του φίλο, τὸν Νίκο; Θὰ περνοῦσανε τόσο ὥραϊα μαζί.

Καθὼς ἦταν ἀκόμα πολὺ νωρὶς καὶ οἱ δικοί του δὲν τὸν περίμεναν ἀπὸ τώρα, ἀντὶς νὰ πάῃ τὸ δρόμο γιὰ τὸ φοῦρνο, πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ δάσος. Περπάτησε περπάτησε καὶ κάθησε σὲ μιὰ πέτρα μετὰ τὸ κεφάλι ἀνάμεσα στὶς φοῦχιες του. Τὸ μυαλό του γύριζε ἀδιάκοπα στὴν προσβολὴ τοῦ Παύλου καὶ στὸν Νίκο.

Ἀπὸ κάπου κοντὰ ἀντηχοῦσαν κρουστάλινα γέλια παιδιῶν, μὰ ὁ Δημήτρη δὲν ἔδινε προσοχή.

Ξαφνικὰ ἀνατινάχτηκε. Μιὰ γνώριμη, πολὺ γνώριμη φωνὴ ἔλεγε δυνατὰ:

— Πάω νὰ φέρω νερό!

Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ Νίκου. Ὁ Δημήτρη προστάθηκε νὰ κρυφτῇ, μὰ δὲν πρόλαβε. Ὁ Νίκος τὸν εἶδε.

— Πὼς ἐδῶ, Δημήτρη, δλομόναχος; ρώτησε μετὰ φωνὴ γεμάτη ἀγάπη. Ὁ Δημήτρη ἐξήγησε ὅσα ἔγιναν καὶ τελειώνοντας εἶπε.

— Ἐκανα μεγάλο λάθος. Ἐπρεπε ν' ἀρνηθῶ. Τώρα ξέρω καλὰ τί θὰ πῇ ἀληθινὴ φιλία.

— Ἐλα, ἔχεσέ τα αὐτὰ, εἶπε ὁ Νίκος. Ἦρθαμε μαζί μετὰ τὰ ξαδέφρια μου ἐκδρομὴ στὸ δάσος καὶ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, μοῦ ἔλλειπε.

Χεροπιασμένοι οἱ δυὸ φίλοι βρῆκαν τὴν ὑπόλοιπη παρέα καὶ διασκέδασαν ὅλοι τόσο καλὰ ποὺ ὁ Δημήτρη ἔχεσεν καὶ τὸν Παῦλο καὶ ὅλη τὴν πίκρα ποὺ δοκίμασε πρωτύτερα. Ὅταν ὅμως μιὰν ἄλλη μέρα πῆγε ὁ Παῦλος στὸ φοῦρνο νὰ τὸν ζητήσῃ νὰ παίξουνε μαζί στὸ σπίτι του, ὁ Δημήτρη ἀρνήθηκε εὐγενικά νὰ πάῃ.

— Δὲν ἔχω καιρό, εἶπε, ἔχω πολλὲς

δουλειὲς στὸ φοῦρνο, πολλὰ μαθήματα καὶ ἡ παρέα μου δὲ θέλει νὰ μ' ἀποχωρισθῇ.

Ἔτσι, πῆρε καὶ ὁ Παῦλος τὸ μάθημά του.

Η ΘΕΙΑ ΡΟΔΑΝΘΗ

Η 29 ΜΑΪΟΥ 1453

[Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 4274]

εἶχαν τελειωτικὰ ἐγκαταλείψει. Τοὺς ἀπόμεινε ἡ πίστη στὸ θεὸ μονάχα.

Ἔτσι ἔφτασε ἐκείνη ἡ μαύρη μέρα, ἡ καταραμένη Τρίτη, ποὺ ἀκόμη ὁ Ἑλληνισμὸς τὴ θυμᾶται καὶ τὴν ἔχει μιὰ μέρα κακὸ σημάδι. Ἦταν λοιπὸν Τρίτη 29 Μαΐου 1453. Ὅλη τὴ νύχτα ἀλαλαγμοὶ τῶν ἀπίστων καὶ οὐρλιάσματα πόνου καὶ νταούλια καὶ φωνὲς καὶ νὰ μιὰ πορτίτσα σ' ἓνα μέρος τοῦ τείχους ξεχνιέται ἀνοιχτή, ἕνας στρατηγὸς πληγώνεται, γίνεται ἀνακατοσοῦρα, βρίσκουν τὴν εὐκαιρία οἱ Τούρκοι καὶ χυμοῦνε σὰν τὰ θεριά. Τότε στὴν γενικὴ παραζάλη, ἂν καὶ εἶχανε οδηγίεσ νὰ μὴν τὸν πειράξουνε, σκοτώνεται ὁ αὐτοκράτορας. Βοήκανε τὸ πτώμα του κατόπι καὶ τὸ γνῶρισαν ἀπὸ τὰ κόκκινα παπούτσια. Μόνο οἱ βασιλιάδες τοῦ Βυζαντίου φοροῦσαν παπούτσια κόκκινα. Ἔτσι λοιπὸν ὁ τελευταῖος χριστιανὸς αὐτοκράτορας, ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος μετὰ τὸ θάνατό του ἔγινε ἀθάνατος. Ποτὲ ἡ ἀνάμνηση τοῦ ἡρωικοῦ θανάτου αὐτοῦ δὲν ἔσβυσε καὶ δὲν ξεχάστηκε. Ἀπὸ τότε ὁ Ἑλληνισμὸς ποὺ ὀργάνωνε τὸν ἔκαμε παραμῦθι, τραγούδι, θυρεὸ. Χίλιες δυὸ ιστορίες ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, ἀπὸ τόπο σὲ τόπο, ἀπὸ ἐποχὴ σὲ ἐποχὴ μᾶς τὸν θυμίζουν καὶ ζωντανεύουνε τὸ θαυμασμὸ καὶ τὸ σεβας μὲς γιὰ τὸν ἡρωισμό του. Ὁ λαὸς μὴ μπορώντας νὰ πιστέψῃ σὲ τέτοια μεγάλη καὶ ἀνυπολόγιση καταστροφὴ, μὴ μπορώντας νὰ βαστάξῃ στὴν ἰδέα πὼς ἡ Πόλη χάθηκε γιὰ πάντα, παραγοριόταν σίῶνες τώρα μετὰ τὴν ἐλπίδα πὼς: «Πάλι μετὰ χρόνια μετὰ καιροὺς πάλι δικὴ μας θάνα». Πὼς δηλαδή θὰ ξαναπαρῶνε τὴν Πόλη ποὺ ἦταν ἑλληνικὴ καὶ πὼς ὁ βασιλιάς της ποὺ μαρμαρώσε ἀλλὰ δὲν πέθανε, θὰ ξαναζωντανέψῃ, θὰ ζωστῇ τὸ σπαθί του καὶ θ' ἀνεβῇ στὸ θρόνο του.

ΤΑΤΙΑΝΑ ΣΤΑΥΡΟΥ

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ ἀρθρ. 6 § 1 τοῦ Α. Ν. 1092/1938

Ἐπεύθυνος Διευθυντῆς Λάμπρος Ζαχαρίας, Ἐπαγγελματίας 16

Προϊστάμενος Τυπογραφείου Γρηγ. Θεοφανίδης, Ἀργυρουπόλεως 22

Μετὰ κάθε νέο συνδρομητὴ ποὺ ἐγγράφεται συντελεῖτε στὴν πρόοδο ἔργου πνευματικοῦ.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΤΟΥ Κ. ΤΑΚΗ ΔΟΞΑ

ΠΑΝΟΥ ΦΥΛΛΗ: «Τσιριγώτικα», πεζά. — Καί «πολύτιμα για την 'Ελληνική Λαογραφία και την Ιστορία της ακατάλυτης γλώσσας του λαού μας» (όπως αποφαίνεται στον πρόλογό του ο 'Ακαδημαϊκός κ. Ν. Βένης), αλλά και άρτιωμένα ήθογραφικά διηγήματα είναι τα ένδια πεζά που έχει συγκεντρώσει στα «Τσιριγώτικα» του (σειρά τρίτη) ο κ. Πάνος Φύλλης. Τσιριγώτικα όλα, απλές χωριάτικες λαϊκές ιστορίες που κινούνται σ' ένα χαρακτηριστικό κλίμα έθιμων, είναι μία δημιουργική συμβολή στην παράδοση του Τσιρίγου και μία διάφορη σελίδα στη νεοελληνική λογοτεχνία.

Ο κ. Φύλλης διηγείται αυτές τις ιστορίες με λιτά μέσα, μα και με άρκετη ποίηση και περισσότερο χιουμοριστική διάθεση που συντελούν να ολοκληρώνονται οι πίνακές του και να ζωντανεύουν οι άπληχτες του κόσμου που επιζητεί να ξαναζήσει. Η αναπόληση συναντά πολλές δυσκολίες όταν πρόκειται να γίνει μία πραγματική αναβίωση. Ο συγγραφέας ωστόσο φαίνεται πως είναι τόσο στενά προσηλωμένος στην παράδοση του τόπου του, ώστε ξαναπλάθει τα γεγονότα — ή ίσως σκηνοθετεί καινούργια — με ολοκληρωτική άφομοίωση στην εποχή των ήρώων του.

Κείνο όμως που πρέπει να ξεχωρίσει στα «Τσιριγώτικα» είναι μια δροσερή χάρη που παρακολουθεί κάθε θέμα και κάθε κίνηση των ανθρώπων του. Δεν πρόκειται για μια απλή άνεση. Η χάρη αυτή ζωντανεύει περισσότερο τα πρόσωπα και τα βιώματα και τα φέρνει κοντινότερα και στους αναγνώστες που είναι ξένοι προς το περιβάλλον του Τσιρίγου. Η παρεμβολή άλλωστε όρισμένων τύπων της ντοπιολαλιάς και λαϊκών στίχων που κοσμούν το βιβλίο, εξάπτει το ενδιαφέρον σ' αυτό το είδος τη «μεταγγραφή» που έχει τόσο αγνότητα και πειθώ σ' όλη της την προσπάθεια.

Ι. Π. ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑ: «Γαλανές πνοές», ποιήματα (ξυλογραφίες Δ. Γαλάνη). — Ένα μακρόπνοο κήρυγμα Εθαισθησίας και Λυρισμού (δχι «κοινωνικού», όπως τον επανέλλεται στον πρόλογό του ο ποιητής) είναι οι «Γαλανές πνοές» του κ. Ι. Π. Κουτσοχέρα. Έξητα δυο ποιήματα — ποιήματα έπιστροφής στη λυρική μας παράδοση — μοιάζουν από το πρώτο ως το τελευταίο σαν άλλεπάλλη-

λα μα ήσυχα κύματα που έρχονται από μια ευγενικά καρδιά και θέλουν να δονήσουν τη δική μας.

Η ποίηση — γενικά, έννοω, η ποίηση — έχει το δικαίωμα ν' ακούγεται σαν ένα μελωδικό τραγούδι, ή πρέπει να εισδύει και βαθύτερα στον άνθρωπο για να βρή και να γιατρέψει τον πόνο του; Ο τρόπος που εκφράζει αυτή την ποίηση ο κ. Κουτσοχέρας, μας πείθει πως είναι δυνατό κι ένας ακόμα μουσικός παλμός να ολοκληρώσει την πρόθεση του ποιητή, αρκεί η πρόθεσή του να γενικεύει τον προσωπικό του τόνο και να προέρχεται από μια μύχια πηγή. Οι «Γαλανές πνοές», έχουν πολλές τέτοιες πηγές, όπως τον Έρωτα, τη Μάνα, τη Φύση, κι' ερμηνεύουν έκφραστικά τα μυστικά τους τα μιλήματα.

Συρροή έντυπώσεων, βιωμένων και κατασταλλαγμένων, σχήματα ρωμαντικής δημιουργίας με απαλά χρώματα που σκηνογραφούν ένα άγγελικό περιβάλλον — ιδού τι είναι τα ποιήματα του κ. Κουτσοχέρα. Ανάμεσα στους στίχους του υποπτεύεται κανείς μια αδιάκοπη προσπάθεια να ωραιοποιηθούν και να εξιδανικευτούν όλα τα πράγματα κι' όλες οι μορφές. Συγκεκριμένα, απάνω απ' όλα αυτά τα γήινα και τα περαστικά, στήνεται ένας άλλος κόσμος, ιδεατός κι' αλώβητος.

*Τραγουδάν τα πεύκα,
τραγουδάν οι άριες
χίλιες δοξαριές
από κάθε λούνα.*

Αυτό το τετράστιχο, το πρώτο τετράστιχο, από τη «Συμφωνία του δάσους» είναι ένα μέτρο του πως αισθάνεται και πως βλέπει γύρω του ο ποιητής. Συνταριασμένος γι' αυτόν ο έξωτερικός κόσμος κι' ο έσωτερικός του, γίνεται σε κάθε στάση της ζωής κι' ένα σκίρτημα που έχει το νόημα μιας εύφορης, μιας ζηλευτής μακαριότητας.

ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

Παρακαλούνται οι κ. κ. συνδρομηταί μας, που ή συνδρομή τους έληξε την 31 Δεκεμβρίου 1949 να καταβάλουν εγκαίρως τη νέα συνδρομή του 1950 εις τα γραφεία μας, καθώς και όσοι καθυστερούν προηγουμένως συνδρομές και υπόλοιπα λ/σμών. Μ' αυτό διευκολύνουν σημαντικά την κίνησή μας και συντελούν στην πρόοδο του πνευματικού μας έργου.



Η ΚΑΛΗ ΜΠΟΥΓΑΔΑ

ΤΟ ΜΟΥΣΚΕΜΑ

Η Λευτέρα είναι η καλύτερη μέρα για το πλύσιμο. Κάθε καλή νοικοκυρά φροντίζει ν' απαλλαγεί γρήγορα από τα άσπρόρουχα της προηγούμενης βδομάδας. Για να πετύχουμε ένα καλό πλύσιμο, με τη λιγότερη φθορά, στο λιγότερο χρόνο και όσο μπορούμε οικονομικότερα, πρέπει να προσέξουμε τα τρία παρακάτω σημεία:

1. Να μην αφήνουμε να μαζεύονται πολλά άπλυτα, γιατί οι λεκέδες βγαίνουν τόσο πιο εύκολα όσο είναι πιο φρέσκα τ' άπλυτα.

Συμπέρασμα: είναι καλή συνήθεια να πλένουμε κάθε βδομάδα.

2. Να πλένουμε τα ρούχα πριν να παραλερώσουν. Η ποσότητα των άσπροροχών που έχουμε να πλύνουμε δεν είναι τίποτα. Το πάν είναι το πόσο είναι λερωμένα, και κυρίως όταν το πλύσιμο γίνεται με μηχανή. Συνεπώς είναι, όχι μονάχα πιο υγιεινό αλλά και πιο οικονομικό το συχνό πλύσιμο των ρούχων.

3. Να μουσκεύουμε καλά τα ρούχα. Πρέπει να βάζουμε τα ρούχα να μουσκεύουνε τουλάχιστο δυό ώρες πριν να τα πλύνουμε. Να μην ξεχνάμε ότι ένα καλομουσκεμένο ρούχο είναι μισοπλυμένο. Όταν το ρούχο έχει καλομουσκεύσει όλα τ' άλλα είναι ευκολότερα.

ΞΕΧΩΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΡΟΥΧΩΝ

Πριν απ' το πλύσιμο πρέπει να ξεχωρίζουμε τ' άσπρόρουχα: άσπρα, χρωματιστά, μάλλινα. Ύστερα να τα ταξινομούμε τα άσπρα σε κατηγορίες:

1. Μεγάλα κομμάτια, σεντόνια και τραπεζομάντηλα.
2. Πετσέτες της κουζίνας και παραλερωμένα.
3. Άσπρόρουχα καθημερινής χρήσεως όχι πολύ λερωμένα.
4. Άσπρόρουχα πάρα πολύ λεπτά. Το καθένα θέλει ιδιαίτερη μεταχείριση.

Όταν δεν λείπουν ούτε το νερό ούτε τα δοχεία, είναι καλύτερα:

α) Νάχουμε τόσα ξεχωριστά δοχεία, όσες είναι οι κατηγορίες.

β) Να μη κάνουμε οικονομία στο νερό που πρέπει να σκεπάσει καλά τα άσπρόρουχα.

γ) Να περνάμε πρώτα από ένα ή δυό κρύα νερά τα παραλερωμένα ρούχα, πριν από το πραγματικό μούσκεμα.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Πρέπει να χρησιμοποιούμε κατά προτίμηση μαλακό νερό (το καλύτερο είναι της βροχής), χλιαρό (ποτέ πολύ ζεστό) και πλουτισμένο με ώρισμα άλατα. Πρέπει ακόμα να σαπουνίζουμε με μπόλικο σαπούνι τα πολύ βρώμικα μέρη. Καλό είναι να διατηρούμε όσο αυτό είναι δυνατόν, θερμό το νερό.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΛΥΣΙΜΟ

Ύστερ' απ' όλα αυτά τα ρούχα είναι έτοιμα για το πρώτο καθάρισμα είτε μ' ένα σαπούνισμα με το χέρι είτε μ' ένα ανακάτεμα μέσα στη μηχανή. Στο διάστημα αυτής της δουλειάς, μπορούμε να βγάλουμε τους λεκέδες με χημικά μέσα. Ύστερα έρχεται η σειρά για το κυρίως πλύσιμο.

ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΖΑΝΙΟΥ

α) Να χρησιμοποιείτε χαμηλή έστια πάνω στην οποία τοποθετείται άδειο το καζάνι του πλυσίματος.

β) Να διαλύετε τα υλικά του πλυσίματος και να τα χύνετε στο βάθος του καζανιού πριν να ρίξετε μέσα τα σαπουνισμένα ρούχα.

γ) Να στρώνετε στα τοιχώματα του καζανιού τα παλιόπανα, ως επάνω.

δ) Να στρώνετε ένα ένα τα καλοσαπουνισμένα ρούχα, κάτω τα χοντρά, επάνω τα λεπτότερα.

ε) Να μη ξεχειλίζεται τὸν πλυντήρα μὲ ροῦχα. Να σκεπάζεται τὰ ροῦχα μὲ τὶς ἄκρες τῶν πανιῶν μὲ τὰ ὁποῖα στρώσατε τὶς πλευρὲς τοῦ πλυντήρα. Να ρίχνετε τὸ ἀναγκαῖο ἀκόμα νερό, νὰ σκεπάζετε τὸν πλυντήρα καὶ ν' ἀνάβετε τὴ φωτιά.

στ) Ν' ἀφήνετε τὰ ροῦχα νὰ βράσουν 2-3 ὥρες ἀνάλογα μὲ τὸ βαθμὸ τῆς καθαριότητάς τους κι' ὕστερα νὰ τ' ἀφήνεται νὰ κρυώσουν μέσα στὸν πλυντήρα τουλάχιστο δυὸ ὥρες.

ζ) Ὑστερ' ἀπὸ ἓνα τελευταῖο σαπούνισμα, ἔαν χρειάζεται, ἀκολουθεῖ τὸ ξέπλυμα καὶ τὸ ἄπλωμα.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΠΛΥΝΤΗΡΟΣ

Ἡ σειρά τῶν ἐργασιῶν τοῦ μηχανικοῦ πλυντήρος εἶναι ἡ ἴδια ὅπως καὶ τοῦ καζανιοῦ. Ὡστόσο ἡ μηχανὴ παρουσιάζει τὸ πλεονέκτημα ὅτι περιορίζει σημαντικὰ τὶς δουλειὲς καὶ τὶς μεταγίσεις ἀφοῦ οἱ δουλειὲς γίνονται ἡ μιά μετὰ τὴν ἄλλη μέσα στὸ καζάνι. Ὑπάρχει λοιπὸν μεγάλη οἰκονομία χρόνου. Φυσικὰ, ἀνάλογα μὲ τὸν τύπο τῆς μηχανῆς, ἀλλάζουν καὶ οἱ τρόποι καὶ πρέπει ν' ἀκολουθοῦμε προσεχτικὰ τὶς ὁδηγίες τῶν κατασκευαστῶν.

Γενικὰ πρέπει νὰ ξαίρουμε ὅτι:

1) Ὅταν ἡ μηχανὴ εἶναι παραγεμισμένη, τὰ ροῦχα δὲ μποροῦν νὰ πλυθοῦνε καλά, γιατί εἶναι ἀδύνατο τὸ ἀνακάτωμα. Τὰ ροῦχα δὲν πρέπει νὰ φτάνουν μέχρις ἐπάνω γιὰ νὰ μποροῦν νὰ κολυμποῦν μέσα στὸ νερό.

2) Νὰ περνᾶμε ἀπὸ τὴ μηχανὴ πρῶτα τὰ λιγώτερο λερωμένα ροῦχα (5 λεπτά), ὕστερα τὰ πιδὲ μεγάλα κομμάτια (10 λεπτά), τέλος τὰ πολλὰ βρώμικα, χρησιμοποιώντας πάντα τὸ ἴδιο νερό ἀλλὰ ἀυξάνοντας κάθε φορὰ τὶς δόσεις τῶν υλικῶν τοῦ πλυσίματος.

3) Νὰ βάζουμε ταυτόχρονα σὲ κίνηση τὴ μηχανὴ τοῦ πλυσίματος καὶ τὴ στεγνώτρια. Ἐνῶ πλένεται ἡ μία δόση, ἡ ἄλλη νὰ στεγνώνη καὶ νὰ μὴ χάνεται ὁ χρόνος.

4) Τέλος νὰ μὴ ξεχνᾶμε ὅτι κάθε μέθοδος βελτιώνεται ἀπὸ τὴν πράξη.

Τὸ Γούντμπρουκ φιλοξενεῖ τὸν Τογιοχίκο Καγκάουα

[Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 4276]

γράφει καὶ γεμίζει τὶς σελίδες μὲ σχήματα, παραδείγματα ἀριθμῶν, χρονολογίες. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ κάνει τὴν ἱστορία τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης πραγματικότητα χρησιμὴ γιὰ ἐμπνευση καὶ χριστιανικὴ δημιουργία, τὴν παρουσιάζει σὲ πράξεις ποὺ λαμπρύνανε τὸ παρελθόν, σὲ γεγονότα ἡρώων καὶ αὐτοθυσιᾶς καὶ τὴ δίνει γιὰ ὁδηγὸ πρὸς τὴ σωτηρία γιὰ τὴ σημερινὴ ἐποχὴ καὶ τὴν ἀπάλειψη τῆς ἀγωνίας ποὺ συνέχει τὸ στήθι τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου. Γιὰ τὸν Καγκάουα ἀγάπη εἶναι τὸ πᾶν. Πιστεύει δυνατὰ σ' αὐτὸ ποὺ τόνισε σὲ ἓνα γκρουπ ἱεραποστόλων. «Ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ μόνος δρόμος γιὰ τὴν νίκη. Ὁ Χριστὸς θὰ κερδίσει γιατί δὲν ὑπάρχει ἀγάπη σὺν τὴν ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ».

Τὴν ἀνέκδοτη καὶ σωτηρία τῆς Ἰαπωνίας τὴ χάραξε ὁ Καγκάουα στὸ τρίπτυχο τῆς ἀγάπης στὸν Θεό, τὸν πλησίον καὶ τὴ γῆ. Σὲ μιὰ κρίσιμη περίοδο τῆς ζωῆς τῆς ἡ Δανία ζήτησε καὶ βοήθη τὴ σωτηρία κάτω ἀπ' τὸ ἴδιο τρίπτυχο. Ἰσως πρέπει νὰ ποῖμε, νὰ φωνάξουμε, ὅτι καὶ τὸ ἔθνος μας τὸν ἴδιο δρόμο πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ γιὰ νὰ ἐπουλώσῃ τὶς πληγές του καὶ νὰ ποῖ μπροστά: ἀγάπη στὸν Θεό, τὸν πλησίον καὶ τὴν ἐλληνικὴ γῆ. Ἀγάπη φωνάζει ὁ Καγκάουα καὶ πόσο-πόσο μελαγχολεῖ ὅταν διαπιστώνει τὴν ἑλλειψὶς τῆς: «π' αὐτὴ ἡ διψὴ γιὰ ἀγάπη», γράφει, «πόσο θλίβει τὴν ψυχὴ μου. Στὴν ὑπαίθεο καὶ τὶς πόλεις, σὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰ ἐργοστάσια, στὰ μαγαζιά, καὶ τοὺς δρόμους, παντοῦ μιὰ τρομακτικὴ ξηρασία ἀγάπης. Πουθενά οὐτε μιὰ σταγόνα ἀγάπης. Μὰ ἡ ψυχὴ χωρὶς ἀγάπη εἶναι πιδὲ ξηρὴ ἀπ' τὴ Σαχάρα καὶ πιδὲ φοβερὴ ἀπ' τὴν ἔρημο Σοβί. Ὅταν ἡ τελευταία σταγόνα τῆς ἀγάπης ξηροθῇ δλοὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ τρελλαθοῦν καὶ θὰ ἀρχίσουν νὰ σφάζουν ὅσους ἐκτιμήσανε ἢ σκεφθῆκανε τὴν ἀγάπη».

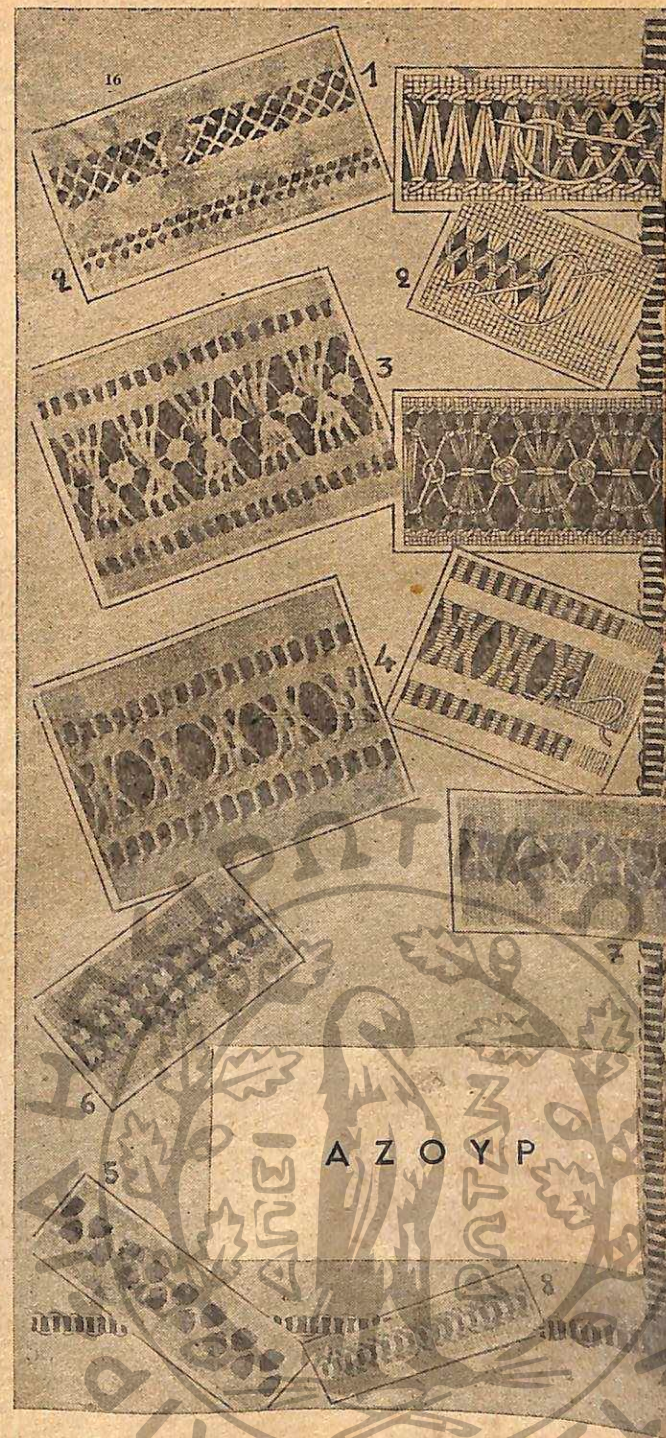
Ὁ χριστιανικὸς Ἀγγλικὸς τύπος ἐγραψε κατὰ τὴν τελευταία τοῦ ἐπίσκεψη τοῦ Καγκάουα στὴν Ἀγγλία ὅτι ἡ ἐπίσκεψη αὐτὴ ἀποτελεῖ εὐκαιρία γιὰ τὴ σπουδὴ καὶ τὴ μίμηση τοῦ ἔργου του καὶ τὸν ἐστερνισμό τοῦ κηρύγματός του. Οἱ Ἀμερικανοί, μετὰ τῶν ὁποίων βρέθηκε ὕστερα ἀπ' τὴν ἀναχώρησή του ἀπὸ δὴ, τὸν περιμένανε ὅπως οἱ Ἐκκλησίες τὸν παλὴ καὶρο περιμένανε τὸν Παῦλο καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους καὶ ἀγίους. Μεῖς στὴν Ἑλλάδα ἄς σκεφθοῦμε πάνω σὲ ὅ,τι κείνος δείχνει γιὰ δρόμο σωτηρίας: ἀγάπη στὸν Θεό, τὸν πλησίον καὶ τὴν γῆ, τὴν Ἑλληνικὴ μας γῆ.

ΕΜΜ. ΧΑΤΖΗΜΜΑΝΟΥΛΑ
Birmingham - England

ΤΑ ΑΖΟΥΡ

Τὰ ἀζούρ εἶχαν πέσει στὴν ἀφάνεια ἐπὶ ὁλόκληρο διάστημα. Τὸν τελευταῖο καιρὸ ὅμως ἔκαναν πάλι τὴν ἐμφάνισή τους. Στολίζουν μπλουζες, τραπεζομάνδρα, σεντόνια, μαξιλαροθήκες, κλπ. Εἶναι δουλειὰ πολὺ εὐχάριστη καὶ ἡ φωτογραφία μας σὰς δείχνει πὼς γίνονται τὰ ὑποδείγματα ποὺ σὰς παρουσιάζομε.

Μοντέλο 1. Γίνεται μὲ ἓνα ἀζούρ σὲ σχ. V. Ἐπειτα γίνεται ἡ ἐργασία του, στὸ κέντρο, σὲ διαστάσεις ποὺ πιάνουν τὸ ἓνα τρίτο τοῦ ὕψους του. Ἐνας κόμπος ἐνώνει ἑναλλὰξ δυὸ κλωστὲς ἀπὸ τὸ προηγούμενο καὶ ἀπὸ τὸ ἐπόμενο ἀζούρ. — Μοντέλο 2. Ἡ ἐργασία γίνεται μονάχα στὸ κεντρικὸ τρίτο τοῦ ὕψους τοῦ ἀζούρ, ὅπως καὶ στὸ μοντέλο 1, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἡ ἐργασία στὶς δυὸ πλευρές. Μοντέλο 3. Φτιάξετε ἓνα μεγάλο ἀπὸ ἀζούρ, πιάνοντας 4 μαζὶ κλωστὲς. Ἐπειτα κάνετε τὸ κέντημά του ὅπως δείχνει τὸ σχῆμα. — Μοντέλο 4. Σχηματίζεται μὲ δυὸ ἀζούρ βενίξ, ποὺ πλαισιώνουν τὸ κεντρικὸ ἀζούρ. Τὸ τελευταῖο πλέκεται, ὅπως δείχνει τὸ σχῆμα μας, χωρίζοντας τὸ ὕψος τοῦ ἀζούρ κατὰ τρία τρίτα. Μοντέλο 5. Τὸ κεντρικὸ τρίτο γίνεται μὲ πουνάν ντὲ βενίξ, ἐνῶ τὸ κάτω τρίτο καὶ τὸ ἐπάνω τρίτο γίνονται μὲ πουνάν ντὲ ρεπρίξ. — Μοντέλα 6, 7, 8. Τὰ ἀζούρ αὐτὰ γίνονται μὲ χρωματιστὸ βαμβακάκι ἢ μουλινὲ καὶ δημιουργοῦν πολὺ εὐχάριστη ἐντύπωση. Τὸ ἀζούρ σχηματίζει γαλόνι καὶ στολίζει τραπεζομάνδρα, σεντόνια κτλ.



Η ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

Οι συνταγές που σας δίνουμε είναι εγυνημένες και δοκιμασμένες και ασφαλώς θα σας επιτύχουν αν προσέξετε τις αναλογίες και την εκτέλεση.

ΚΟΥΛΟΥΡΑΚΙΑ

Υλικά: 250 δρ. αλεύρι 'Αμερικής, 50 δρ. βούτυρο, 100 δρ. ζάχαρη, 6 αυγά, 1/2 φλιτζανάκι του καφέ λεμόνι, 1 κουταλάκι σόδα και λίγη βανίλια.

Εκτέλεση: Καίμε το βούτυρο και το τρίβουμε με το αλεύρι. Αφού το δουλέψουμε καλά ρίχνουμε τα αυγά χτυπημένα, τους κρόκους μαζί με τη ζάχαρη και τα ασπράδια χωριστά. Τα τρίβουμε όλα πολύ καλά και στο τέλος ρίχνουμε τη σόδα με το λεμόνι, αφού τα δουλέψουμε πάρα πολύ καλά. Τα πλάθουμε, τα αλείφουμε με κρόκο του αυγού χτυπημένο και τα στέλνουμε στο φούρνο.

ΜΙΑΛΑΝΕΖΑ

Υλικά: 100 δρ. αλεύρι 'Αμερικής, 30 δρ. βούτυρο, 30 δρ. ζάχαρη, 2 αυγά.

Εκτέλεση: Ζυμώνουμε όλα μαζί τα υλικά με λίγο νερό και άρωμα βανί-

λιας. Τα ανοίγουμε φύλλα, τα κόβουμε στρογγυλά, με το στόμα ενός ποτηριού, τα αλείφουμε με ζαχαρωμένο αυγό, τα χαράκνουμε και τα στέλνουμε στο φούρνο.

ΚΡΕΑΤΟΨΩΜΟ

Κόψετε ψιλά ψιλά τα κομμάτια από το μοσχαρίσιο ή βωδινό κρέας που σας έμειναν. Προσθέσετε ίσον όγκο από κοπανισμένο παξιμάδι, δυο καλοκτυπημένα αυγά, δύο ή τρία ψιλοκομμένα κρεμμύδια ξανθισμένα ελαφρά με λίγο βούτυρο, τρία ή τέσσερα κλωνιά ψιλοκομμένο μαϊντανό, αλάτι, πιπέρι και μισό ποτηρί αρεσίωτο κρασί. Ζυμώσετε τα όλα καλά και αφήσετε τα να ξεκουρασθούν μια ώρα. Αλείψετε μια τετράγωνη φόρμα με βούτυρο, αδειάσετε μέσα το μίγμα και βάλετε τη σε μέτριο φούρνο σαράντα λεπτά. Βγάζετε το κρεατόψωμό σας από τη φόρμα όταν γυρίση και σερβίρετε ζεστό ή κρύο, όπως σας αρέσει.

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

[Συνέχεια από τη σελίδα 4287]

λόφωτο το πρόσωπο, καρτερώνας το θαυμασμό μου. Κι' εγώ:

— Ω, πόσο σας λυπάμαι, όμορφά μου λουλούδια.

Θύμωσεν εκείνη.

— Κι' όμως, τα φρόντισα, τους έβαλα νερό. Είδες που τα τοποθέτησα;

— Ψραιότερη μαργαρίτα δεν είδα: Ήτανε φυτωμένη ανάμεσα σε σκουπίδια και τσουκνίδες. Τι ώραία ήτανε!

— Είσαι άκαταλόγιστος, μούπε εκείνη, θυμωμένη.

Την ευχαρίστησα και πήγα προς ένα βάζο πραγματικό κομποτέχνημα. Τα λουλούδια που ήτανε εκεί ήτανε μαρμαρένα.

— Τάβαλα προχτές, μου ελεπεν ή χαριτωμένη κυρία του φίλου μου.

Ώρεια και είδα τις ώρατες τουλίπες και β' έττες που πεθάνανε στα βάζα. Αύριο κι' αυτά θαχουνε την ίδια τύχη. Μαρμαρένα,

πεθαμένα θα πεταχτούν στον τενεκέ των σκουπιδιών. Κρίμα στα λουλούδια. Τα κόψαμε να στολίσουμε τη ματαιοδοξία μας και την αλαζονία μας για λίγες ώρες, κι' ύστερα...

Κι' εκείνη, πειραγμένη, μου λέει:

— Δεν ξαίρεις ότι τα πράγματα φτιάχτηκαν για τόν άνθρωπο;

— Κι' αυτός να τα καταστρέφει, συμπλήρωσα.

Στο δρόμο, καθώς έφευγα κίτταξα τα στεφάνια κρεμασμένα στις ξόθυρες των σπιτιών. Τα λουλούδια, κάτω από το ήλιοφως, μοιάζανε αξιοθρήνητα. Τάκλαψεν ή ψυχή μου, σαν ανθρώπους, πεθαμένους. 'Αμέσως σαν κάποιος να μου θύμιζε πως κι' ο άνθρωπος έτσι είναι: Λουλούδι, «'Ανθρωπος όπως ο χόρτος αλ' ήμέραι αυτός όπως ο άνθος του άγρου ούτως εξανθήσει».

ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΟΜΙΚΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

«Ψυχές στο Δρόμο»

Κλαυδίου Μαρκίνα

Στη νέα ποιητική συλλογή του έκλεκτου συνεργάτου μας κ. Μαρκίνα δημοσιεύεται μέρος του ποιητικού του έργου, με εικονογράφηση του ξεωφύλλου από τον ποιητή και καλλιτέχνη κ. Νίκο Σημηριώτη.

«Ο Χριστός και τα νειάτα»

Αρχιμ. Τιμοθέου Παπουτσάκη

Χανιά Κρήτης, 1950

«Ανταύγειες»

Βασιλικής Γκότση

Ποιήματα και σκέτες κατάλληλα για θρησκευτικές γιορτές κι' απαγγελίες.

Έκδοσις «Χριστιανικής Έστίας», 'Αργος.

Πωλείται στα γραφεία μας δραχ. 5.000.

Επίσης έκυκλοφόρησαν:

«Ο Ιερέυς Μάρκος Τσακτάνης»

Τμητικών τευχος επί τη συμπληρώσει εικοσιπενταετίας από του θανάτου του.

Έκδοσις «Ορθόδοξων Χριστιανικών Ένώσεων».

«Πνευματικά Φωτοβολίδες»

Ένοριακόν περιοδικόν Ναού 'Αγίας Τριάδος 'Αμπελοκήπων.

«Κυκλαδικόν Φως»

Μια ώραία εφημερίδα για κάθε Κυκλαδίτη.

*

Κρίνουμε κατ' επιλογήν όσα βιβλία μας στέλλονται σε δυο αντίτυπα και αναγγέλλουμε όσα μας στέλλονται σε ένα.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ανταλλάσσουμε με τα κάτωθι Περιοδικά και Εφημερίδες:

1) Γρεϊς 'Ιεράρχαι, 2) Καινή Κτίσις, 3) 'Ακτίνας, 4) 'Εκκλησία, 5) Ένορία, 6) Λυχνία, 7) 'Αλήθεια, 8) Χριστιανικές Πενιές, 9) Φωνή της 'Εκκλησίας, 10) Σάλπισμα, 11) Καθολική, 12) 'Αστήρ της 'Ανατολής, 13) Προσφυγικός κόσμος, 14) Πίστις, 15) Μητέρα και Παιδί, 16) 'Ελπίς, 17) Φρουρός.

Έπαρχιών: 1) 'Απόστολος Παύλος (Κόρινθος), 2) 'Απολύτρωση (Θεσσαλονίκη), 3) Έρευνα, Πρόδος (Αίγιον), 4) Αύγη (Πύργος), 5) Θάρος, 'Αετός (Σύρος), 6) 'Αστήρ Τήνου (Τήνος), 7) Φωνή της 'Ανδρου ('Ανδρος), 8) Πολύτιμος Θησαυρός Μετανοίας (Κερατέα), 9) Πρόδος (Χίου), 10) 'Αλήθεια, Οι Νέοι

(Τρίπολις), 11) Ποιμήν, Δημοκράτης, Λαϊκή (Μυτιλήνη), 12) Χριστιανός Στρατιώτης, 13) 'Αναγέννησις (Χανιά Κρήτης).

ΝΕΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

Πρόβες: Αίδεα. 'Αναστ. Δαρδαμάνης.

Άρτα: Γ. Σιμόπουλος, σιδηρέμπορος.

Είς τους κατά τόπους αντιπροσώπους μας δύνανται οι ενδιαφερόμενοι να απευθύνονται δι' έγγραφας συνδρομητών, παραγγελίες βιβλίων κλπ.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΑΧ. ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ ΜΑΣ

Κον Νικολάου, διευθυντή Ταχυδρομείου Πειραιώς: Σας ευχαριστούμε για το ειλικρινές ενδιαφέρον υπέρ της «Οίκου. Ζωής».

Ταχ. Διανομείς 'Αργους — Ναυπλίου: 'Ο συνδρομητής μας Γ. Χ. Ρούσος παραπονείται εις 'Αργος. Παράπονα έχουμε κι' από το Ναύπλιο.

Ταχ. Διανομής Θεσσαλονίκης: Εύρσκεται στη πόλη σας συνεργάτης μας παρακαλούμε διευκολύνάτε τον.

Ταχ. Διανομείς Καλύμνου: Συνδρομητής μας υποβάλλουν παράπονα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Βλάση Ταξιάρχη, 'Ιωάννινα. Θα δημοσιευθή σε προσεχή τεύχη. — 'Ισρη. Μωυσογλου, Μυτιλήνη. Συνεχίστε με τον ίδιο αυτό θα δημοσιεύονται. — Κ. Σλατινόπουλον, Δεβάδειαν.

Η παρατήρησις σας δοθή, αλλά δεν πρόκειται για είδη που αντιβαίνουν τις αρχές μας.

— Ι. Λυμπερόπουλον, 'Ενταύθα. Στείλατέ μας την προηγούμενή σας διεύθυνση. — Μοσχόν Δαμασκηνόν. Δεν μας γράφετε καθαρά τη διεύθυνσή σας. — Σοφίαν Κορέ, Νάξος. — 'Ολγαν Κολοβού, Περσεφ. Νούκιον, Μαίρη Παπαϊωάννου, Αίκα. Γκέκα, Εύθυμian Δεινοπούλου, Γ. Παπασιμεών, Θεσσαλονίκη. — Καν Μαρίαν Γεωργούλη, 'Ακρόταν. — 'Αρχιμ. Δαμασκ. Χατζήν, Σ.Τ.Γ. 916 γ. — Αίδεα. 'Αντ. Μπάμη, Σελιανίτικα Αίγιου. — Ι. Γράμκαρη, Κοστούλαν Μπιζάνου, Χαλκίδα. — Αίδ. 'Αντ. Παπαδάκη, Χανιά. — Αίδ. Ι. Γιαννίκου, Σπάρτη. — Μαρίαν Τάττον, 'Ενταύθα. — Γιώαν Φουράνον, Λευκάδα. — Σοφίαν Τσάγκα, Σέρρας. — Μαρίαν Μιτυλογλίδου, Λούλαν Κυριακοπούλου, Πάτρας. — Μαρίαν Χαλκιοπούλου, Φώτιον Χαμηλόν, Κερκυραν. — Χρ. Γεωργόπουλον, 'Αργασόλιον. — Αναστ. Ηερακλόν, Σέρρον. — Π. Δημόσιον, Φιλιατρά. — Κωνστ. Ψημάκη, Αθήνα. — Σπανόν, 'Αγιον 'Αθανάσιον Αίγιου. — Αίαν Κωνσταντίνου, Αδωνάριον Εύβοιας. — λήφθησαν, ευχαριστούμε, έτακτοποιή

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ"

ΟΔΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ, 16 — ΑΘΗΝΑΙ

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΑΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

«Γύρω στις αιώνιες αλήθειες» Μητρο-
πολίτ. Χίου κ. Παντελεήμονος (Κηρύγματα
εἰς τὰ Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν) Δρ. 15.000

«Οἱ Ἀπόστολοι», τοῦ Ἰδίου, (Ὀμιλίες
ἀπὸ τὰς Ἀποστολικὰς Περικοπὰς τῶν Κυ-
ριακῶν) Δρ. 15.000

«Οἱ Φίλοι τοῦ Θεοῦ», τοῦ Ἰδίου, (κηρύ-
γματα εἰς τὰς εὐχὰς τῶν ἁγίων) Δρ. 15.000

«Ἀπὸ τὸ Βιβλίον τῆς Ζωῆς» τοῦ Ἰδίου
Τόμοι Α' καὶ Β' ἑκαστος Δρ. 15.000

«Ἀγῶνες κάτω ἀπὸ τὰ δεσμὰ» «Ἡ Ἐκ-
κλησία στὴν κατοχὴ» συναπταστικὸ ἀνά-
γνωσμα τοῦ Ἰδίου Δρ. 15.000

«Ἀκτίνες καὶ σύννεφα» τοῦ Ἰδίου
Δρ. 15.000

«Γιατὶ ὁ Πόνος στὴ Ζωὴ μας;» Λάμ-
πρου Ζαχαροῦ. Ὁ σύντροφος κάθε πονεμέ-
νου ποῦ ὁδηγεῖ στὴν παρηγορίαν καὶ στὴ
γαλήνη. Προλογικὸ σημείωμα κ. Βέλλα,
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Εἰ-
κονογράφει Δ. Κυψοκεφάλου. Δρ. 15.000

«52 Ὀμιλίες» Κ. Καλλινίκου, ἐμπνευ-
σμένα ἡθικοκοινωνικὰ κηρύγματα μετὰ σύγ-
χρονο πνεῦμα Δρ. 20.000

«Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ» Ἰωάννου, πρωθιε-
ρέως τῆς Κροστάνδης, μετάφρ. Ἀρχιμ.
Μιχ. Κωνσταντινίδου, νῦν Ἀρχιεπισκόπου
Κορινθίας. Τὸ βιβλίον ποῦ ὁδηγεῖ εἰς τὴν
χριστιανικὴν ζωὴν Δρ. 8.000

«Ὅταν τὸ δάκρυ κυλά» Μαρίας Φω-
στίνης. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὡς τὸ τέλος τὸ δια-
πνέει ἱερὸς λυρισμός. Περιέχει διηγήματα,
στίχους, ᾠδὴν Δρ. 10.000

«Ὀμιλία εἰς τὸ Πάθος τοῦ Κυρίου»
Σεβ. Μητροπολίτου Τρίκης καὶ Σταγῶν κ.
Πολυχάρπου Δρ. 10.000

«Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία» Ἀρχιμ. Πα-
ναρέτου Δουληγέρη (Ἀρθρὰ, μελέται, ἐντυ-
πώσεις) Δρ. 2.000

«Πίστις καὶ Ἐπιστήμη» Δημ. Μαγ-
κρίωτη Δρ. 10.000

«Ἐκλογὴ ἐκ τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς
Ἐκκλησίας» Δρ. 7.000

«Θρησκεία-Ἐπιστήμη-Κοινωνία» Ἀριστ.
Κουσίδου Δρ. 15.000

«Ἡ Ἐγκράτιδα» (Μία ἡρώς τῶν πρώ-
των χριστιανικῶν αἰώνων) Δρ. 6.000

«Ἀντὶ τοῦ Ἀδουστίνου Ἐξομολογήσεις»
ἡτὰ βιβλίον τοῦ θαίου ἑρωτος καὶ τῆς με-
τίας Δρ. 20.000

«Ἀυρηλία» συγκινητικὸ μυθιστόρημα
τῆς πρώτης χριστιανικῆς ἐποχῆς Δρ. 6.000

«Ὁ ἀόρατος πόλεμος» Νικοδήμου Ἀγιο-
ρείτου τ. ἄδελφος δρ 14.000 δεμ. δρ. 18.000

«Κογχύλια ἀπὸ τὴν Τιβερίαν» (Κη-
ρύγματα) Κ. Κούκουλα Δρ. 15.000

«Δύναμις διὰ τῆς Πρочеυχῆς» Ε. Μ.
Bounds, μετὰ εἰσαγωγὴν καὶ μετάφρασιν τοῦ
Ἀρχιεπισκ. Ἀμερικῆς Μιχαὴλ Δρ. 8.000

ΔΙΑΦΟΡΑ

«Πῶς νὰ ἀποκτοῦμε φίλους» Dabe Car-
negie, ἀνώτερα μαθήματα γιὰ ἐνηλίκους
Δρ. 15.000

«Δρόμος τῆς Εὐτυχίας» Βίκτωρ Ποσέ.
Πῶς νὰ διώξετε τὴν στενοχώριαν καὶ νὰ
χαρῆτε τὴν ζωὴν σας. Ἐνας πολυτίμος
ὁδηγὸς σὲ μιὰ κυριαρχημένη σκέψιν ἀπὸ
ὀρθῆς ἀντιλήψεις γιὰ μιὰ φωτεινὴ ζωὴ.
Δρ. 15.000

«Πρωῖνὸ ξεκίνημα» Ἀσπασίας Φωτο-
πούλου συνθήμασα καὶ ὁδηγίαι γιὰ τὴ
ζωή. Ἐνα βιβλίον πολυτελῶς εἰκονογραφη-
μένο καὶ πρωτότυπο. Ὅδηγεῖ καὶ κατευθύν-
ει τὸν ἄνθρωπον μετὰ πλῆθος γνώμων καὶ
συμβουλῶν σὲ καλυτέρους ὁρίζοντας καὶ
τοῦ δίνει τὰ μέσα ν' ἀντιμετωπίσῃ τίς δυσ-
κολίας τῆς ζωῆς καὶ νὰ νικήσῃ. Δρ. 20.000.

«Ὁ Νικηφόρος» Φ. Κουκουλα Δρ. 5.000.

«Σταυρακίου, Ζωῆς πολλὰ τὰ ἔτη», τοῦ
Ἰδίου (Βυζαντινὸν διήγημα) Δρ. 5.000

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

«Ἡ μητέρα λείει ἱστορίες». Ἀδὰμ. Μαν-
τούδη. (Εἶναι οἱ φησιότερες ἱστορίες ποῦ
γράφει γιὰ παιδιὰ, μετὰ ψυχολογημένα
διδάγματα) Δρ. 5.000

«Ἡ Ἱστορία τοῦ Χριστοῦ», Μητροπολ.
Κορινθίας Μιχαὴλ, νῦν Ἀρχιεπισκόπου Ἀ-
μερικῆς. Κατὰ τὸ Ἀγγλικὸν τῆς Μ. Μά-
κιντς Δρ. 8.000

«Τὰ Ἀγνὰ Νειάτα» Tigamer Toth
Δρ. 15.000

«Μέσα ἀπὸ τὸν Ὁμορφὸ Κόσμον» Ti-
gamer Toth Δρ. 15.000

«Στὰ παιδιὰ μου γιὰ τὰ παιδιὰ τους»
Μαρίας Ζαχαροῦ Δρ. 15.000

«Τὰ Πρώτα Φτερουγίσματα» (Ποιήματα
γιὰ παιδιὰ) καὶ «Ὁ Μαγεμένος Σκύλος»
(Σκηρικὸ Παράμυθον) Γεωργίας Δεληγιάννη
Ἀναστασιάδου Δρ. 5.000

ἡδὲ παραγγελία ἐπιβαρύνεται μετὰ 10 % ἔξοδα ταχυδρομικὰ καὶ συστάσει καὶ μουσκευασίας. Ὁδὲ μετὰ
παραγγελία ἐκτελεῖται ἀνεὺς καταβολῆς τοῦ ἀντιτίμου.